

Upravišтво: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.188,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Gospodarska zveza podunavskih držav

V ponedeljek se sestane v Beogradu gospodarski svet Male antante k letošnjemu, po vrsti tretjemu plenarnemu zasedanju. Kakor vsi znaki kažejo, bo na tem zasedanju gospodarskega sveta prišlo do zelo važnih sklepov. Tudi inozemstvo pripisuje konferenci prav poseben pomen. Specialne komisije in stalni odbori gospodarskega sveta Male antante so se že pred dnevi sestali, da še enkrat predelajo gradivo za plenarno zasedanje. Vse tri države, včlanjene v Mali antanti, so poslane na konferenco svoje najbolje gospodarske strokovnjake in vodilne uradnike zainteresiranih gospodarskih ministrstev. Iz vseh treh držav so prispeli na zasedanje komisiji in stalnih odborov kot eksperti odlični predstavniki industrije, strokovnjaki za rečno plovbo, za finance in turizem ter predstavniki vseh treh poštinih branilnic.

Prizadevanja, da se doseže tesnejše gospodarsko sodelovanje med državami Male antante, so obrodila že marsikateri uspehi. Če pa še ni bilo mogoče uresničiti vseh ciljev, zlasti glede razširjenosti medsebojne trgovine, tedaj zaradi tega ne moremo delati nikomur očitkov. Če pogledamo razvoj naše zunanje trgovine s Češkoslovaško, vidimo, da se je zadnja leta obseg medsebojne blagovne izmenjave precej skril. Temu pa ni kriva niti bratska republika, niti naša država. Na eni strani je svetovna gospodarska depresija sama na sebi povzročila skrčenje blagovne izmenjave, na drugi strani pa so zlasti v zadnjih dveh letih nastopili v medsebojni blagovni izmenjavi momenti višje sile.

Kakor znano je žito naš glavni izvozni proizvod v prometu s Češkoslovaško. Nesreča je, da je bila naša pšenica letina v letu 1932 tako slaba, da nismo imeli prav nobenih presežkov za izvoz, med tem ko je naš v tem letu imela Češkoslovaška prav znatno uvožno potrebo, ter je morala hoče noče kupovati pšenice drugje. Lani pa je zopet imela Češkoslovaška naravnost rekordno žitno letino, ki je celo presežala potrebo domačega konzuma in zato Češkoslovaška ni mogla od nas kupiti žita.

Dejstvo, da dve leti nismo mogli v Češkoslovaško izvažati pšenice — prvo leto zaradi tega, ker je nismo imeli, drugo leto pa zaradi tega, ker je Češkoslovaška ni potrebovala — je seveda zelo neugodno vplivalo na razvoj medsebojne trgovine. Saldo češkoslovaško-jugoslovenskega kliringa o korist Češkoslovaške se je znatno dvignil in je dosegel višino preko 300 milijonov dinarjev. Ta saldo pa je postal velika ovira za češkoslovaški izvoz v našo državo, saj je češkoslovaški izvoznik dobil izplačano svojo terjatev nasproti jugoslovenskemu uvozniku šele po devetih mesecih od dneva, ko je jugoslovenski uvoznik dolžno vsoto že vplačal v kliring.

Kakor je sedaj podoba, bodo ovire medsebojne blagovne izmenjave, ki so posledica višje sile, v letošnjem letu v zlasti meri odpadle. Češkoslovaška je imela letos zelo slabo žitno letino in bo morala uvoziti najmanj 20.000 vagonov pšenice in 30.000 vagonov koruze. Pot za naš izvoz pšenice je zopet odprta in češkoslovaška monopolna žitna družba je res že kupila od nas 6000 vagonov pšenice, ter si je vrh tega zagotovila opcijo za nadaljnjih 4000 vagonov. Izvoz teh 10.000 vagonov pšenice iz naše države v Češkoslovaško bo predstavljal vrednost preko 100 milijonov dinarjev. Za ta znatni znesek se bo v doglednem času znižal naš kliringi saldo, kar pomeni obenem odstranitev glavne ovire za povečanje češkoslovaškega izvoza v našo državo. S tem pa so dani zopet oni osnovni pogoji, ki bodo šele omogočili uspešno delo v cilju razširjenja medsebojne blagovne izmenjave. Letos pa je odpadla še neka druga ovira, ki smo jo prej občutili v trgovinskem prometu s Češkoslovaško. Češkoslovaška je namreč, kakor znano, letos v februarju devalvirala svojo valuto za eno šestino in je s tem znova dobila možnost, da lahko na zunanji tržišči s svojimi industrijskimi izdelki povsod konkurira.

Dosedanji dve konferenci gospodarskega sveta Male antante sta stali pod vtisom skora nepremagljivih ovir, ki so doslej obstojale v trgovinskem prometu med našo državo in Češkoslovaško in slično tudi v trgovinskem prometu med Rumunijo in Češkoslovaško. Sedaj, ko so se razmere bistveno spremenile, bo tudi delo gospodarskega sveta Male antante na poglobitvi gospodarskih odnosov neprimerno lažje in se bodo šele sedaj dali izvesti številni ukrepi, ki so bili že prej predvideni. Zato je tudi razumljivo, da inozemstvo ob priliki tretjega zasedanja gospodarske Male antante mnogo pazljiveje zasleduje vse priprave in da pripisuje temu zasedanju prav poseben pomen.

Na beograjski gospodarski konferenci držav Male antante bodo najprej pregledali rezultate dela prejšnjih konferenc in bodo na osnovi predlogov, izdelanih od specialnih komisij in stalnih odborov, sprejeli sklepe o mnogih važnih vprašanjih gospodarske, finančne in

OBRAČUN Z MADŽARI V ŽENEVI V politični komisiji Društva narodov sta včeraj tudi italijanski in francoski delegat obsodila madžarske izpade proti manjšinski politiki Male antante

Ženeva, 22. septembra. w. Politična komisija Društva narodov je razpravljala včeraj o kontroli nad izvajanjem pogodbenih obveznosti glede manjšinske zaštite. Na seji je madžarski delegat Tibor Eckhardt izdal nov incident. Očitel je rumunski vladi, da krši obveznosti, prevzete s pogodbo o manjšinski zaštiti, češ, da raznaručuje Madžare v Transilvaniji. Madžarska je podpisala trianonsko mirovno pogodbo le zaradi tega, ker je dobila zagotovilo, da bodo z Madžari v drugih nasledstvenih državah pravno postopali. V svojem govoru pa je Eckhardt navajal kot dokaz docela napačne podatke o številu madžarskega prebivalstva v posameznih krajih na Češkoslovaškem, v Rumuniji in Jugoslaviji, tako da se je že s tem diskreditiral pri vseh točno poučenih delegatih.

Danes je rumunski delegat Antoniadu v politični komisiji odgovoril na včerajšnje obtožbe madžarskega delegata Eckhardta.

Med drugim je dejal, da je z največjim presenečenjem ugotovil, da je madžarski zastopnik prelomil večletno tradicijo ter navajal primere, v katerih je Rumunija po madžarskem mnenju kršila določbe pogodbe o manjšinski zaštiti. Tako metoda je nedopustna, ker je za razpravo o konkretnih primerih edinole merodajen svet Društva narodov.

Kot drugi govornik je nastopil jugoslovanski delegat Konstantin Fotić, ki je prav tako poudarjal, da je razpravljanje o konkretnih primerih stvar sveta Društva narodov in morda mednarodnega sodišča v Haagu, na noben način pa nima Madžarska pravice vmešavati se v notranje zadeve svojih sosedov ter jih na sejah Društva narodov obsipati z obtožbami. V Budimpešti obstaja poseben urad, ki se bavi z Društvom narodov in z vprašanjem revizije. Ta urad je poslal veliko število pritožb v Ženevo, ki pa so bile kot neutemeljene odklonjene.

V obširnem govoru je nato zavzel stališče proti madžarskim napadom češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš. Na podlagi obširne statistične gradiva je dokazoval, da je češkoslovaška storila za madžarsko manjšino več, kakor za češkoslovaško Madžarska, ki prihaja danes pred Društvo narodov kot tožitelj. Manjšinsko zaščito izrabljajo mnogi poklicni agitatorji, da razvijajo agitacijo proti gotovim državam, kar povzroča splošno nezaupanje. Dr. Beneš je na koncu izrazil prepričanje, da bo pri dobri volji uspelo napraviti na polju manjšinske zaštite še nadaljnji napredek, tako da bodo vedno bolj prenehale pritožbe.

Italijanski delegat Aloisi se je pridružil izjavam predgovornikov. Francoski delegat Massigli je obžaloval, ker se je manjšinska debata pretvorila v razpravo konkretnih primerov in

posameznih situacij. Politična komisija za tako debato ni kompetentna. Včerajšnje izjave madžarskega delegata gotovo ne bodo prinesle pomirjenja v Podunavju, kar je treba obžalovati zlasti sedaj, ko je potrebno sodelovanje vseh za rešitev težavnih problemov srednje Evrope. Manjšinska debata se bo jutri nadaljevala.

Nadomestilo za vzhodni pakt

Ženeva, 22. septembra. w. V poučnih krogih prevladuje mnenje, da je zaradi odpora Poljske opuščen načrt vzhodnega pakta, pač pa skušajo doseči pakt med Rusijo, Francijo in Malo antanto, ki bi se razširil tudi na Turčijo in Grčijo.

Prvi predlog Litvinova

Ženeva, 22. septembra. AA. Litvinov je danes izročil predsedniku skupščine DN Sandlerju svoj prvi predlog. Predlagal mu je, naj bi skupščina DN l. 1935. razpravljala tudi o vprašanju državljanstva ženske. Predsedništvo skupščine je predlog sprejelo.

Clanarina, ki jo bo morala Sovjetska unija plačati na leto Društvu narodov, je določena na 22.000 angleških funtov.

Povečana aktivnost avstrijske levice

Združitev socialističnih skupin v ilegalno stranko
Neuspela prizadevanja vlade za spravo z delavstvom

Dunaj, 22. sept. d. Dočim si Schuschniggova vlada mnogo prizadeva, da bi sprijaznila delavstvo s sedanjim političnim položajem, se opaža v vrstah bivših socialistov ojačena delavnost. Avstrijski levčarski pokret je po februarjemskem uporu razpadel na več struj. Najznačilnejši sta bili komunistična in skupina tkzv. revolucionarnih socialistov pod vodstvom dr. Bauerja in Deutscha, ki sta pobegnili v inozemstvo. Ta skupina, ki pripada k II. internacionali, je skušala povzročiti dr. Schuschniggu za njegovega bivanja v Ženevi mnogo neprijetnosti z brošuro pod naslovom »Črna knjiga avstrijske diktature«, ki ji je predgovor napisal sam Vandervelde, bivši predsednik belgijske vlade in predsednik II. internacionalne.

Poizkusi, da bi se ustvarila skupna socialističnokomunistična fronta, so propadli, toda te dni se je sestalo na Dunaju 60 zaupnikov ilegalnega socialističnega pokreta, ki so sklenili združitev najmočnejše socialistične organizacije tkzv. revolucionarnih socialistov z ostalimi skupinami avstrijske socialne demokracije. Nova organizacija se imenuje »Združena socialistična avstrijska stranka«. Za sedaj obstaja samo na Dunaju, svoje delo pa boče razširiti tudi na ostalo državo.

Proglas, ki je bil sestavljen na tem sestanku se glasi: »Naša stranka je edina dedinja in naslednica avstrijske socialne demokracije ter obenem pomlajeni revolucionarni pokret. Ta pokret je proti vsem oblikam fašizma in proti monarhistični reakciji. Bori se v polni zavesti, da se more fašizem premagati le z revolucionarnimi sredstvi v boju za celotno oblast, in sicer za gospodarsko-socialne interese delavstva, za obnovu koalicijskega in stavkinega prava ter za svobodo prepričanja.«

Na sestanku so sprejeli tudi resolucijo, ki govori o razmerju napram republikanskemu Schutzbundu, kakor tudi napram komunistom, in v kateri se priznava nova stranka k II. delavski internacionali.

Ojačena ilegalna akcija socialističnih revolucionarjev v Avstriji je imela za posledico, da so povsem zastala prizadevanja za pomirjenje med vlado in delavstvom. Zlasti je bila onemogočena akcija sedanega podžupana dunajske občine Winterja, ki je skušal osnovati med delavstvom nekakšen patriotski pokret, ki pa v svojih prizadevanjih ni naletel na velike ovire samo med delavstvom, temveč tudi pri gotovih skupinah vladnih pristavcev, zlasti heimwehrovcev.

Največ ovira vladno akcijo sedanja stroga sodna praksa proti udeležencem februarске revolucije, razen tega pa tudi dejstvo, da čaka še vedno v zaporih na sodbo okoli 2000 socialistov. Med zaprtimi se nahajajo tudi mnogi izmed najbolj popularnih voditeljev avstrijskih socialistov, med njimi tudi zadnji župan dunajske občine Seitz in poveljnik Schutzbunda general Körner. Čeprav je poteklo že nad pol leta, še nista bila postavljena pred sodišče, kar napravi med delavstvom zelo mučen vtis.

Vpliv novega ilegalnega pokreta se more najbolje oceniti po slabem odzivu, ki so ga doživele razne delavske ustanove, obnovljene pod pokroviteljstvom patriotske fronte. Tako nimajo centralni delavski sindikati niti 100.000 članov, čeprav so jih zgolj socialistični imeli prej nad pol milijona. Tudi v delavsko planinsko društvo, ki izdaja množestvilne olajšave za vožnjo po železnih, se je vpisalo samo 3000 ljudi, dočim jih je imelo prej 100.000.

Kljub temu, da razmere niso razčiščene, pa si vlada vendarle prizadeva, da bi pridobila delavstvo zase in je kancelar dr. Schuschnigg izkoristil tudi forum skupščine Društva narodov za poziv avstrijskemu delavstvu k sodelovanju, ki pa je doslej ostal brez uspeha. Nasprotno je bilo v znak odgovora izvršeno zedinjenje ilegalnih socialističnih skupin, tako da morajo v bodoče vsi slični poizkusi računati z razmeroma soglasnim odporom delavstva.

Nad 200 rudarjev zasutih v gorečem rudniku

V cressfordskem rudniku pri Wrexhamu v Angliji so se zaradi eksplozije vneli rovi

London, 22. septembra. AA. Davi se je pripetila v cressfordskem rudniku pri Wrexhamu ena najhujših rudniških nesreč, kar se jih je doslej pripetilo v Veliki Britaniji. Boje se, da bo katastrofa zahtevala 200 do 300 človeških žrtev. Ko se je pripetila eksplozija, je bilo v rovih 400 do 500 rudarjev. Kakih 200 rudarjev se je nahajalo v sosednjih rovih, kjer ni bilo eksplozije. Vsi ti so se rešili. Reševalni oddelki so neprestano na delu, mnogi rovi pa so zasuti in goré, ter so se morali reševalci vrniti. Prva žrtev, ki so jo prinesli iz rova, je bil neki član prostovoljne rešilne odprave. V goreči rove sipajo velike količine zemlje, da bi požar ugasili. Boje se, da bo katastrofa zahtevala 200 do 300 človeških žrtev.

prometno tehnične narave, ki se tičejo vseh treh držav. Istočasno bo gospodarski svet izdelal direktive za nadaljnje delo v cilju poglobitve gospodarskih stikov, zlasti tudi v pogledu možnosti razširjenja gospodarskega sodelovanja na druge države Srednje Evrope, ki bi pokazale voljo za iskreno gospodarsko sodelovanje brez političnih spekulacij.

Po neuspeli londonski svetovni gospodarski konferenci in neuspelih poizkusih za ustvaritev širše srednjeevropske gospodarske formacije kaže gospodarska Mala antanta odločno voljo, da pride po dolgoletnih političnih diskusijah do resničnega gospodarskega sodelovanja. Obenem kaže tudi pota za reševanje go-

Poroka angleškega princa Jurija

London, 22. septembra. AA. Princ Jurij in princesa Marina se bosta poročila 22. novembra v westminstrski opatiji. Ta dan so izbrali, ker bo princesa Marina praznovala naslednjega dne svoj 28. rojstni dan po starem grškem koledarju. Podrobnosti poročne svečanosti še niso določene. Verjetno pa je, da bosta cerkvena opravila v westminstrski opatiji opravila canterburyški in yorški nadškof.

spodarskih in finančnih problemov in za gospodarsko sodelovanje vseh srednjeevropskih držav. Mala antanta v svojih gospodarskih prizadevanjih ne izključuje drugih držav, najmanj pa Madžarsko in Avstrijo, zato ima pogoje, da postane izhodišče za nekako podunavsko gospodarsko federacijo na stvarni podlagi in z elastično strukturo. Vodilna načela gospodarske Male antante se lahko porabi prav na vse dežele dunavskega bazena in dajejo drugim državam zgled, kako je treba v čisto gospodarskih vprašanjih delati, da pridemo do končnega cilja, t. j. do ustanovitve velike gospodarske federacije podunavskih držav.

Ustoličenje novega goriškega nadškofa

Msgr. Margotti prispel v Gorico — Sirottijevi statistični podatki o italijanskih vernikih na Goriškem in želje tržaškega tiska

Trst, 22. septembra. k. Nocoj se je pripeljal v Gorico novi goriški nadškof msgr. Karol Margotti. Fašistične oblasti so po vsej goriški pokrajini organizirale novemu nadškofu slavnostne sprejeme. V Gorici sami so bile mobilizirane tudi vse moške in ženske fašistične formacije. Jutri dopoldne bo novi nadškof ustoličen. Obenem je dosedanjemu upravitelju nadškofije msgr. Ivan Sirotti, ki je tri leta vodil goriški ordinariat, oddal svoje funkcije.

Tržaški listi so za današnje priliko objavili daljše pozdravne blanke novemu nadškofu, v katerih poudarjajo, da si je nadškof za svoje delovanje v Gorici postavil naslednje naloge: »Moje pastirske dolžnosti so osnovane na ljubezni in usmiljenosti. Na mojem grbu sta zapisani besedi iustitia et pax. To je bil moj program dela na bližnjem vzhodu, to bo tudi smer in podlaga vsega mojega dela v Gorici.« Glede na to pravi »Il Piccolo«:

V poslednjih letih je ostalo na Goriškem mnogo velikih skupin italijanskih vernikov brez duhovnikov, ki bi jim propovedovali božjo besedo v njihovem jeziku. Uradne statistike goriške nadškofije kažejo, da živi v devinskem dekanatu 2180 italijanskih civilnih vernikov poleg 200 vovakov brez italijanskega duhovnika, v komenskem de-

kanatu 2100 vernikov in 100 vovakov, v št. Petru pri Gorici 2000 vernikov in 600 vovakov, v kanalskem dekanatu 1500 italijanskih vernikov in 500 vovakov. Dalje ima Idrinja 1200 italijanskih civilnih vernikov in 350 vovakov, katerim manjka vsaj še eden duhovnik. V enakem položaju se nahaja 900 civilnih vernikov in 1200 vovakov na Tolminskem, 900 in 800 na Vipavskem, 800 in 500 na Solkanu, 800 in 600 v Kobaridu, 400 in 250 v Črničah, 150 in 1200 v Cerknem, 150 civilnih vernikov in 100 vovakov pa v Boven. Dosedanji škofski upravnik je sicer že poslal več italijanskih duhovnikov v tolminski, kobaridski in vipavski dekanat, brez vsakega laškega duhovnika pa so še vedno dekanati v Devinu, Komun, št. Petru, Kanalu, Biljani, Solkanu, Črničah, Cerknem in Boven. Zato je bil glas, ki oznanja pravico, od vseh italijanskih vernikov v Julijekih Alpah in na Krasu sprejet z velikim veseljem in hvalečnostjo. Njihove zakonite in hvalečredne verske aspiracije bo sedaj nedvomno moral podpirati vsak katoličan ne glede na svoj občevelni jezik. Ob zaključku pravi list: Zato naj bo pozdravljena vsoka cerkvena avtoriteta novega nadškofa, ki bo opomnila nevedneže, da kdor dela proti miru in pravici, deluje proti volji cerkve.

Opustošenja na Japonskem

150.000 ljudi brez strehe — Na stotine ljudi ubitih, na tisoče ranjenih — škoda, ki jo je povzročil tajfun, je neprecenljiva

Tokio, 22. septembra. d. Število žrtev strašnega tajfuna, ki je divjal včeraj nad večjim delom japonskega otoka Honda, še ni točno znano. Brez strehe je ostalo okoli 150.000 ljudi. Najhujše je bila prizadeta okolica Osake, kjer je vihar porušil skoro 2000 stanovanjskih hiš in 729 drugih poslopij. Reševalna in očiščevalna dela so v Osaki otežkočena tudi zaradi tega, ker je vihar poškodoval električno centralo, tako da je mesto ostalo brez vsake razsvetljave. Nč manj hudo ni prizadeto ozemlje okoli Kiota, kjer je tajfun divjal z brzino 200 km na uro ter uničil vse, kar mu je bilo napoti.

Posebno hudo škodo je prizadel plovbi v bližini Kiota. Na stotine ladij raznih velikosti je zašlo v hudo nevarnost in bržkone so se mnoge izmed njih potopile. Med ladjami, ki jih smatrajo za izgubljene, je tudi velik parnik »Kašu Maru«, ki je imel 5550 ton. Parnik je pošiljal klice na pomoč, po viharju pa niso o njem ničesar več čuli.

Po nekem uradnem poročilu je samo v Osaki izgubilo življenje 633 ljudi, med njimi večna šolskih otrok, ki so obležali pod razvalinami porušeni poslopj. Samo na enem mestu so izkopali trupla 310 šolskih otrok ter učiteljev. Na obalo v bližini Osake je razburkano morje naplavilo na desetine ladij, med njimi tudi velike parnike do 1500 ton, ter jih razbilo. Samo v Osaki cenijo škodo na približno 150 milijonov ienov.

Med mnogimi vlaki, ki jih je vihar prevrnil, je bil tudi iz 10 vag. obstoječ ekspresni vlak Tokio-Simonoseki, v katerem je bilo 250 potnikov. Vlak se je prevrnil v trenutku, ko je vozil čez most preko neke reke. K sreči ga je zadržala ograja mostu.

Policijske oblasti v Simonosekiju poročajo, da pogrešajo izletniški parnik, ki je imel 830 ljudi na krovu. Menijo, da ga je zajela visoka plima in da se je potopil.

Visoka plima, ki je sledila tajfunu, je preplavila na obali srednjega Honda 70.000 hiš. Prebivalstvo je moralo pobegniti z obale pred naraščajočim morjem na višje kraje. Skupino beguncev je zadelo nova

grozna nesreča, ko so hitel: mimo velikih železarn v Osaki. Prav tedaj je namreč eksplodiral eden izmed plavčev, ker so dospeli do njega morskali valovi. Njegovi razbiti deli, ki so leteli daleč na okrog, so rušili vse, kar jim je bilo napoti in pobili tudi večje število beguncev. Ko so prihiteli reševalci med zbegano množico na kraj dogodka, so našli 15 beguncev mrtvih in grozno razmesarjenih. Nad 100 drugih so morali s hudimi poškodbami prenesti v bolnišnice, ki so jih za silo organizirali.

19 mest porušeni

Tokio, 22. septembra. AA. Včerajšnji tajfun je popolnoma razjedal 19 mest. Takoga neurja na Japonskem ne pomnijo. Dosele je že 500 človeških žrtev, 4000 ljudi je ranjenih, 500 pa jih še pogrešajo. Nad 50.000 hiš je pod vodo. Zaradi prekinjenih zvez manjkajo podrobnosti o včerajšnji nesreči.

Tajfun je opustošil mnogo večje komplekse, kakor so v začetku mislili. Po vesteh iz Simonosekija so 20. t. m. odplule štiri ladje s 500 potniki, pa še do danes niso dospele na cilj. Boje se, da so se v tajfunu potopile.

Inozemski parlamentarci v Splitu

Split, 22. septembra. n. Primorski ban dr. Jablanović je priredil danes banket na čast tujim parlamentarcem. Na banketu so razen njega govorili splitski mestni načelnik in poslanec Mastrovic ter angleški parlamentarec sir Stanley Johnson. Po polodne so parlamentarci zapustili našo državo.

Nov prosvetni šef v Banjaluki

Banjaluka, 22. septembra. n. Za načelnika prosvetnega oddelka pri bananovskih upravi v Banjaluki je bil imenovan znani književnik in gimnazijalski profesor Ahmed Murat Begović, ki je doslej služboval v Zagrebu.

Titulescu zopet v Bukarešti

Bukarešta, 22. septembra. g. Zunanji minister Titulescu je popoldne prispel v Bukarešto. Sedaj se bo predvsem bavil s pripravi na balkansko konferenco, ki se bo pričela 15. oktobra.

Nemške upravne ponudbe

Senzacije v hitlerjevski zunanji politiki — Prej ali slej bo morala Nemčija resno potrkati na francoska vrata

Zelo je značilno za hitlerjevsko zunanjo politiko, da se skuša uveljaviti senzacionalni pokreti in da sploh izredno mnogo operira s senzacijami, ki se mnogo ne razlikujejo od običajnega blufa. Dogodki te vrste se ponavljajo in eden izmed njih je prav gotovo tudi najnovejša ponudba za spravo in sporazum na naslov Francije.

Vzemimo oni znani sestanek Hitlerja z Mussolinijem v Benetkah, ki se je izvršil pred meseci. Bilo je podoba, da se z njim pričeneva nova doba v nemško-italijanskih odnosih in vse je bilo prepričano, da se je Nemčija odločila za popuščanje v avstrijskem vprašanju in da pripravlja na tej osnovi končni sporazum z Italijo. Ali nič takega ni tvorilo ozadje tega sestanka, ki je ostal popolnoma brez posledic.

Tudi ni prvič, da se Nemčija obrača na svoje sosedeske pravni ponudbami, ki so se vselej izrekle in objavile z nekim posebnim poudarkom, z neutilitarno težnjo, da se čujejo ter opazijo čim najbolj na široko. Ni moglo ostati v dvomu, da se vodstvu režima predvsem za to, da se vsemu svetu pokaže in dokaže nemška miroljubnost, da se prepriča svetovna javnost o resnični spravljivi volji in o mirovnem razpoloženju hitlerjevskega režima.

Priznati se mora, da novi Berlin s svojimi spravilnimi ponudbami in mirovnimi zagotovili nima posebne sreče. Evropa mu kratkoročno ne verjame in dosledno zahteva dejanja. Edino na poljski strani je drugače. Tu je hitlerjevski diplomacija svojim lepim besedam, ki so svojčas prav tako učinkovale senzacionalno, dodala konkretno potrdilo s tem, da je sklenila s Poljsko desetletni pakt, ki odklada za ta čas vsakeršne spore. Ni nam treba ponavljati, kako se je svet začudil tej resignaciji, saj je Nemčija dotlej ravno poljsko-nemško mejo oglašala za najbolj nesprejemljivo. Tej senzaciji pa je sledilo še drugo potrdilo: nehala se je gospodarska vojna, ki je toliko let onemogočala normalne ekonomske stike med sosedami.

Toda to je edini primer, kjer je nemška zunanja politika zares pokazala senzacionalni preokret. Povsod drugod teče po starih tirih. Francoski odgovor na nemške spravne ponudbe pa vidi prav tu težnjo preizkušnje in preokreta. V avstrijskem vprašanju se ni še spremenila situacija v bistvu; atentati so sicer prenehali po zadnjem ponesrečenem puču, ali splošno se pričakuje, da bo hitlerjevski akcija oživela po sarkastičnem plebiscitu. Prav sedaj pa bi imela Nemčija priliko pri akciji Društva narodov pokazati svojo spravljivost prav tako kakor tudi pri drugih prilikah, ki so se že nudile in se še bodo.

Nedvomno je, da je vsa nemška zunanja politika v bistvu nespravljiva, to se pravi, da ji je zadnji smoter preuredba Evrope, razveljavljanje mirovnih pogodb ter tež-

nja, doseči ono, kar si je Berlin postavil za cilj v svetovni vojni, pa mu poraz ni dal priti do uspeha. Hitlerjem je bil dovolj nediplomatski, da je na ves glas oznanjal te svoje cilje, a sedaj se čudi, če svet njegovim besedam ne verjame.

Nekaj pa vendarle moremo opazovati pri razvoju v hitlerjevski Nemčiji: staro razliko med teorijo in prakso. In ta trda praksa uči vodstvo režima in Hitlerja samega delati tudi tako, kakor poprej teorija ni velevala, kakor je celo žigosala kot napačno in sramotno. Ta razlika se je zlasti opazila v socialni politiki novega režima, kar je bil tudi eden od vzrokov onih fatalnih dni pričetkom poletja. Tudi poljski primer prida, da je hitlerjem koncil pred prakso, dasi seveda tudi tu ni moglo verjeti, da bi bil njegov preokret iskren in trajen.

Ravno to pa je ona dilema, s katero nekateri gledajo na nemške spravne ponudbe na francoski naslov. Hitlerjem je v stiskah. Ima silne gospodarske težave doma in še bolj v razmerju z inozemstvom. Nič se ne ve, kakih eksperimentov se bo moral še lotiti, preden se bo mogla likvidirati ta huda doba, ki se je pričela kot reakcija na velike protizidovske nastope.

V zunanji politiki ni boljša. Tudi največji nemški optimisti ne morejo verjeti, da bi bil nemški položaj ugoden. Prav na nobeni strani ne more Nemčija zaznamovati uspehov, njen izstop iz Društva narodov je rodil vse druge posledice, kakor so si jih v Berlinu predstavljali, ter je dovedel takorekoč na njeno mesto v Zvezo sovjetsko Rusijo. Prav nikakega uspeha ni v avstrijski zadevi in ga tudi v bodoče ne bo; saj je celo saarski plebiscit v nevarnosti. Pomisliti je treba, da so to prestižne stvari za hitlerjevsko Nemčijo. Če se sme kot uspeh smatrati prijateljstvo s Poljsko, pa je treba pomisliti, za kako ceno se je to doseglo, in takoj dostaviti, da se za tako ceno morejo uspehi dosežati tudi na drugih področjih.

Tudi v svojih odnosih s Francijo. In morda imajo prav oni, ki napovedujejo, da bo prej ali slej Nemčija prisiljena obrniti se z iskreno ponudbo za spravo na francosko stran. Saj vendar ne more več živeti v izolaciji, s kakršno je zašla v zadnji dobi. Če se je odločila za načelne koncesije, ki so bile gotovo zelo nepopularne in v nasprotju z vso tradicijo, zakaj se ne bi odločila še za spravo s Francijo, ki bi bila najradikalnejša sprememba v celotnem političnem sistemu okrog Nemčije.

Kakor se glasi na prvi pogled neverjetno, vendar moramo naglasiti, da so v hitlerjevski zunanji politiki prav taki senzacionalni preokreti mogoči. Več o tem govoriti pa bi za sedaj pomenilo le golo ugibanje. Vsekakor pa je prišel iz Francije edini možni in edini pravi odgovor: pokazati spravljivost v praksi in jo dokazati.

Gospodarski svet Male antante

Jutri se bo sestal v Beogradu k tretjemu zasedanju gospodarski svet Male antante, da sklepa o tesnejšem gospodarskem sodelovanju

Beograd, 22. septembra. AA. Na dnevnem redu konference gospodarskega sveta Male antante, ki se bo sestal v ponedeljek, so naslednja vprašanja: 1. gospodarski stiki in pospeševanje trgovinskih stikov med državami Male antante; 2. industrijsko sodelovanje; 3. železniški in letalske zveze; 4. določba o največji ugodnosti in gospodarski sporazumi, ki so jih v zadnjem času sklenile države Male antante; 5. sodelovanje mednarodnih ustanov; 6. sklepi prejšnjih konferenc; 7. sklepi tripartitnih komisij, ki zasedajo v Beogradu; 8. določitev prihodnjega sestanka na Češkoslovaškem.

Na zasedanju v Beogradu bodo v jugoslovanski delegaciji: Člani: Stevan Pelivanović, načelnik gospodarskega in konzularnega oddelka zunanje ministrstva; dr. Milan Todorović, univ. prof. v Beogradu; Zdravko Vacković, načelnik prometnega ministrstva; Milivoj Pilja, načelnik ministrstva za trgovino in industrijo in J. Radulović, načelnik oddelka finančnega ministrstva.

Eksperti industrijskega odbora: Ivan Mohorič, bivši minister in generalni tajnik zbornice za TOI v Ljubljani; M. Gregorič, tajnik industrijskih korporacij v Beogradu; Marko Bauer, generalni tajnik društva industrijcev v Zagrebu in dr. Popović, tajnik industrijske zbornice v Beogradu.

Odbor za plovbo na Dunavu: Borislav Stevanović, ravnatelj rečne plovbe v Beogradu; Pavle Peterska, Aleksander Petrović in Jovo Maksimović, šefi oddelkov v ravnateljstvu rečne plovbe v Beogradu; Aleksander Gajić, šef agencije v Bratislavi; Rodoljub Papić, šef agencije v Braui; Radovan Dragović, višji tajnik prometnega ministrstva; Taso Drašković, delegat ravnateljstva in Franjo Bajloni, član ravnateljstva srbske paroplovne družbe; Drago Mijusić, šef oddelka srbske paroplovne družbe in Josip Gajić, ravnatelj rečne plovbe.

Odbor za pošto, brzojavo in telefon: Josip Tutek, načelnik poštne oddelka in Branko Pavlović, svetnik prometnega ministrstva.

Odbor za turizmo: g. Starčević, svetnik finančnega ministrstva in dr. Sava Obradović, šef oddelka ministrstva za trgovino in industrijo.

Konvencija za preprečenje dvojne obdavčenja: Josip Palić, svetnik finančnega ministrstva.

V češkoslovaški delegaciji bodo: doktor Friedman, pooblaščen minister, ali pa dr. Standler, svetnik ministrstva, dr. Boh-Seneček, pooblaščen minister; dr. Degil, ravnatelj oddelka v trgovinskem ministrstvu; Emil Martinek, ravnatelj oddelka v finančnem ministrstvu in dr. Inž. Rubčić, generalni ravnatelj ministrstva za javna dela.

V rumunski delegaciji bodo: predsednik Tabakovici, predsednik upravnega sveta avtonomnih železnice, člani: Hristu, pooblaščen minister in ravnatelj gospodarskega oddelka zunanje ministrstva; Vladulescu, docent pravne fakultete v Bukarešti in ravnatelj rumunske kreditne banke; Marianu, ravnatelj nacionalnega zavoda za izvoz; Delacola, ministerialni tajnik in tajnik rumunske delegacije Nicolau.

Pred združitvijo Celja in okolice

Novo občina veliko Celje bo imela 19.000 prebivalcev

Celje, 22. septembra. Banska uprava je poslala vsem štirim avtonomnim občinam v dravski banovini odlok, da izdelajo predlog glede inkorporacije okolinskih občin in ga s primerno obrazložitvijo v najkrajšem času pošljejo banški upravi. Združitev je sedaj na podlagi zakona o mestnih občinah mogoča brez posebnega zakona, zgolj na predlog notranjega ministra, ki ga podpisuje N. Vel. kralj.

Združitev celjske mestne in okoliške občine je bila že večkrat predmet razprav mestnega in okoliškega občinskega sveta. Občina Celje-okolica se je že ponovno izjavila za celotno priključitev k mestni občini. Elaborat za priključitev je bil že doslej povečini izdelan.

Mestno načelstvo v Celju je izdelalo predlog, da se mestni občini priključi vsa okoliška občina, od teharske občine pa Cret in del Osence ter od petrovske občine takozvana »levska gmajna«. Zanimivo je, da sta bili mestna in okoliška občina do 31. januarja 1850 združeni. K skupni občini so takrat spadali tudi kraji Cret, Bukov žak, Kresnik, Teharje, Slance, Lipa, Osence in Vrhe. Po inkorporaciji bi imela nova občina Veliko Celje okrog 19.000 prebivalcev. Doslej je bilo v okoliški občini 10 odstotkov kmetovalcev, v novi občini pa bi jih bilo samo 5,4 odst. t. j. 972 oseb.

Danes dopoldne se je oglasila pri celjskem županu deputacija, ki so jo tvorili zastopniki Združenja trgovcev za mesto Celje, Slovenskega obrtnega društva, Društva jugosl. obrtnikov, Trgovskega dru-

Priprave za mednarodni letalski kongres v Beogradu

Beograd, 22. septembra. p. Davi je odpoval v Zedinjene države prvi podpredsednik Aerokluba kraljevine Jugoslavije gosp. Tadija Sandermaier, ki je bil pred dnevi v Bohinju pri knezu Pavlu, predsedniku naše civilne letalske organizacije. G. Sandermaier je v tej avdienci dobil pooblastilo, da povabi mednarodni letalski kongres, naj priredi svoj 35. kongres v naši prestolnici. Pred svojim odhodom preko Oceana je g. Sandermaier izjavil, da se namerava po zaključku letošnjega kongresa zadržati mesec dni ali dva v Zedinjenih državah, da bi spoznal organizacijo letalske službe v Ameriki, ki je na mnogo višji stopnji nego v Evropi.

Nušićeva proslava

Beograd, 22. septembra. p. Pristopne oblasti in kulturne ustanove so sklenile proslaviti na edinstven način 70letnico Branislava Nušića, ki bo 20. oktobra. Ta večer bo v Jugoslaviji letošnje 12 gledališč predvajalo njegovo najnovejše delo, komedijo »Užakoljena rodnica«. Komedijo bodo igrali v Zagrebu, Ljubljani, Mariboru, Sarajevu, Splitu, Banji Luki, Osijeku, Novem Sadu, Skopju, Nišu in na Cetinju. Poleg tega bodo Nušićevo komedijo uprizorili tudi v Pragi in Sofiji. Njegovo delo je že prevedeno v slovensko, bolgarsko in češtinu.

MI OTROCI DOBRO VEMO,

kako izvrstna je Mirim čokolada — osobito Mlekita, mlečna... Mama je rekla: Samo Mirim! Takoj jo spoznam, ker je

Mirim kraljica čokolade

Tragična usoda istrskega begunca

Sušak, 22. septembra. k. Dva mlada Istrana sta prednočnim brez potnega lista pobegnila z Reke čez Rečino na Sušak. Opazil ju je obmejni miljenik, ki je pričel streljati za njima. Prvi je srečno prišel čez reko, drugi pa je bil smrtonosno ranjen.

Josip Caharija in Božo Prkačin oba iz Zminja, sta prednočnim okrog 18.30 na reški strani blizu klavnice skočila v Rečino ter naglo prebredla vodo. Ko sta bila že na jugoslovanskem bregu, ju je opazil na italijanski strani službojoči miljenik, ki so ga nanju opozorili italijanski tramvajski uslužbenci. Takoj je pričel streljati za njima. Oddal je štiri strele. S prvim je zadel Josipa Caharijo v levo roko in mu odbil prst. Dva naslednja strela sta zgrešila. S četrtim strelom pa je zadel Caharijo v hrbet. Prestrelil mu je pljuča. Caharija se je zgrudil na breg. Nemudoma so ga prepeljali v bolnico na Sušaku, kjer se sedaj bori s smrtjo.

Včeraj je bila na licu mesta sodna komisija, da ugotovi, ali niso bili zaradi početja obmejnega miljenika prekršeni obmejni predpisi. Na Sušaku so ljudje zaradi tega dogodka zelo razburjeni.

Švedski prestolonaslednik v Rumuniji

Bukarešta, 22. septembra. g. Švedski prestolonaslednik bo jutri prispel v Konstanco. Čeprav potuje incognito, so oblasti izvršile velike priprave za njegov sprejem.

Iz vojaške službe

Beograd, 22. septembra. p. Pri komandi celjskega vojnega okruha je bil nameščen pešadijski kapetan I. razreda Ivan Srnc, za vršilca dolžnosti upravnika skladišta pri komandi celjskega vojnega okruha pa pešadijski poručnik Franjo Toš.

Senator dr. Vladimir Ravnihar:

Interparlamentarna Unija

Interparlamentarna Unija ima svojo 30. redno konferenco — skupščino v dnevi od 24. do 29. septembra v Carigradu.

Mnogi zamenjavajo, odnosno istovetijo Interparlamentarno Unijo (Union interparlementaire) z mednarodno parlamentarno konferenco za trgovino (Conference parlementaire internationale du Commerce), ki je pravkar zasedala v Beogradu. Dočim je ta druga ustanova združba trgovinskih odsekov v parlamentih, kjer taki odseki obstoje, je Unija svobodna organizacija parlamentarcev. Dočim bi ono označilo kot institucijo, ki se peča pretežno z gospodarskimi vprašanji, ima Unija bolj politični značaj. Svoje sedež ima Unija v Ženevi, mednarodna trgovinska konferenca pa v Bruslju. Je torej bistvena razlika med obeh ustanovama in je tudi članstvo obeh ustanov po večini različno.

V smislu statuta je Uniji namen, da združuje člane parlamentov, organizirane v državnih skupinah, na skupen postopek, kako bi njihove države v vseobsejni organizaciji sodelovale na utrditvi in demokratiški izgraditvi mirovne ideje. V to svrhu proučuje Unija vse one probleme mednarodnega značaja, ki jih je mogoče rešiti parlamentarnim putem. Kot unija parlamentov je naravno, da skuša ohraniti čistost ideje parlamentarizma in bdi nad njo, čeprav priznava, da z ozirom na posebne prilike v raznih državah, na njih politično in gospodarsko strukturo, na njih kulturno stanje, vseh parlamentov ni mogoče voliti po istem kazu. Zategadelj je tudi načelo, da se Unija v notranje politične razmere kake države ne vlika.

Člani parlamentov, poslanci in senatorji, ki hočejo postati člani Unije, se organizirajo kot državna (nacionalna) grupa po posebnem pravilniku. Vsaka država mora imeti eno grupo. Vsaka skupina ima na skupščinah unije pravico do pet glasov, razen tega pa še nadaljnje glasove v sorazmerju s številom prebivalstva svoje države. Jugoslovanska grupa ima pravico do enajstih glasov. Na skupščini v Carigradu nas bo torej naše Narodno predstavništvo, odnosno njegovo grupo Interparlamentarne Unije zastopalo 11 delegatov. Na čelu Unije stoji interparlamentarni svet (Conseil interparlementaire), posle pa opravlja bi-

ro v Ženevi pod vodstvom generalnega tajnika. Vsako leto je sklicana skupščina, navadno vsakokrat v drugo državo. Poslednja skupščina je bila lani oktobra v Madridu. Zavoljo občinskih volitev v naši državi se naša delegacija lanske skupščine ni mogla udeležiti.

Pomen teh skupščin in raison d'être Unije sploh je spoznati po dnevnem redu, ki je določen za skupščino v Carigradu. Prva točka dnevnega reda je poročilo generalnega tajnika o splošnem političnem in gospodarskem položaju ter o delovanju Unije in njenih odborov. Na to poročilo je navezana splošna debata, ki traja dva dni. Nadaljnje točke dnevnega reda so: varnost (umverzhali in regionalni sistem), s to v zvezi razorožitve, socialno vprašanje ureditve delovnega časa (poročevalec je Poljak Jan Debski), brezposelnost mladoletnikov ter nekaj sredstev za ne pobijanje (poročevalec je švedski senatorica Kerstin Hesselgren), razvoj reprezentativnega (parlamentarnega) sistema, tehnični problemi (poročevalec Mario Roustan, francoski senator in bivši minister).

Poročila obravnavajo kakor je videti, malone iste probleme kakor jih potem v praksi rešuje Društvo narodov, ki je v nasprotju z Unijo organizacija držav in narodov z zastopstvom njihove oficijelne diplomacije. Namen Unije je, v parlamentih pripraviti teren za vsa vprašanja, ki morajo zanimati Društvo narodov, dati tem problemom psihološko razpoloženje ter na ta način olajšati delo diplomacij. V tem leži važnost vseh teh mednarodnih konferenc in sestankov. Čeprav ni trenutnega vidnega učinka, hujše se spoznavajo in zblížajo, izmenjavajo svoje misli, skušajo odstraniti nesporazumljenja ter v konkretnih vprašanjih najti bazo za mednarodno sporazume. Ko se vrnejo domov v svoje parlamente, postaja njihova obvezna naloga, da delujejo po svojih najboljših močeh v smerenih sklepov in resolucij, ki so jih bile spočele konference. To je njihovo delo v praksi. Koliko uspe to delo, to je seveda odvisno od mnogih imponderabilij, zlasti takih, ki jih narekuje politika vsake poedine države. Napačno bi bilo, to delo imenovati Sisičovo delo in iz tega razloga omalovaževati mednarodne sestanke. Vsak tak sestanek pomenja korak bližje k cilju.

II. mednarodni kongres slavistov

v znaku proslave stoletnice „Pana Tadeusza“

Danes se svečano odprvi v slavostni dvorani varšavske politehnike drugi mednarodni kongres slavistov, ki bo trajal vse teden in se konča 30. septembra z zaključno sejo v zborovalnici na Jagelonski univerzi v Krakovu.

Prvi kongres te vrste se je vršil v Pragi leta 1928 pod ne dovolj točnim imenom »kongresa slavistov filologov«. To ime utegne zavajati v zmotu, da gre za kongres jezikoslovcov slovenskega pokolenja. Sedanjí naziv »kongres slavistov« pa jasno označuje, da se na kongresu sestanejo učenjaki, ki raziskujejo slovanske jezike, brez ozira na svojo narodnostno pripadnost. Tako se udeležijo letošnjega kongresa poleg predstavnikov vseh slovanskih narodov: Poljakov, Rusov, Ukrajincev, Belorusov, Čehov, Slovakov, Slovencev, Srbohrvatov, Bolgarov in celo Lužičanov tudi številni delegati Francozov, Nemcev, Italijanov, Angležev, Rumunov, Holandcev in drugih. Vseh udeležencev se je prijavilo iz 20 držav okrog 400, med njimi je 150 Poljakov.

Organizatorji niso smatrali za potrebno, da bi udeležencem določili, o kakšnih temah naj razpravljajo, ampak so jim dali popolno svobodo. Priглаšenih je nad 200 predavaj, ki predstavljajo silno raznoličnost. Razdelili so jih v štiri sekcije:

1. Jezikoslovna sekcija obsega: a) splošno in metodološka vprašanja, b) primerjalno slovansko jezikoslovje in c) poedine slovanske jezike.

2. Sekcija zgodovine slovanskih literatur bo pretresala: a) metodološke probleme, b) medsebojno udejstvovanje Slovanov v književnosti in c) slovstvo posameznih slovanskih narodov.

Posvetovanje o Veliki Ljubljani

Zanimivi razlogi za in proti inkorporaciji

Ljubljana, 22. septembra. V restavraciji pri Mraku na Rimski cesti se je sredi včerajšnje na povabilo ereskega načelnika konferenca zastopnikov okoliških občin o vprašanju inkorporacije. Razgovore je vodil ereski načelnik Znidarič, priostrovali pa so župan Petrovčič in občinska odbornika Ažman in Tribuč v Viča, župan Pavčič in odborniki Stupica, Erklave, Mahnič, Klešnik in Tomja iz Most, župan Zakotnik in odborniki Šušteršič, Kavčič in Novak iz Zgoranje Šiške ter zastopniki občin Rudnik in Dobrunje. Za mestno občino je bil navzoč načelnik gradbenega urada dr. Fux, ki je obenem izbrano poročal o stanju celotnega problema velike Ljubljane, in pa poslanec za okoliški arez Komar.

Konferenca je bila samo informativnega značaja. Zastopniki občin so samo navedli svoje razloge za in proti inkorporaciji. Kakor smo že poročali, se posamezni stanov v okoliščini precej različno razdružijo nasproti ideji velike Ljubljane. Predstavniki gospodarstva v okolici so precej odločno proti inkorporaciji, ker bi se jim zvišale davčine, nasprotno pa so nameščenci za priključitev k mestu.

Nekateri govorniki so opozarjali, da bo tudi delavstvo precej na slabšem, če pridejo predmestja pod magistrat. Delavske družine so zmanjšale iskanje stanovanj daleč na periferiji, ker so stanovanja v mestu predruga. Z inkorporacijo se bodo zvišale davčine tudi za vse periferijo, s tem se bodo porušila stanovanja in delavci se bodo morali spet iskateljati čez mestno mejo. O vseh predlogih in pomislekih, ki so bili sproženi na konferenci, bo ereski načelnik poročal višjim instancam. Banske uprava pa bo v teku prihodnjega tedna še zasedala odbore vseh prireditelj občin, nakar bo vse gradivo predloženo notranjemu ministrstvu s končno odločitvijo.

Priznanje roparja Lindberghovega otroka

Newyork, 22. novembra. AA. Aretirani Richard Hauptmann je izpovedal, da je bil med vojno topničar in da je bil ranjen. Po vojni je pred 11 leti odpoval v Ameriko. Ko so ga našli na parniku, kjer se je skrilo, so ga poslali nazaj v Nemčijo. Nato je še dvakrat skušal po isti poti priti v Zedinjene države, kar se mu je končno posrežilo z napačnim potnim listom Hauptmann je priznal, da je ugrabil Lindberghovega otroka v družbi z drugimi zaenkrat pa jih še ne more izdati. Vodja newjerške policije polkovnik Schwarzkopf je izjavil, da je bil Hauptmann zaposlen v ladjeladnici kot tesar in da je iz njenež iesa tudi lestvica, ki so se jo zločinci poslužili pri ugrabitvi Lindberghovega otroka.

Povratek čl. poslanika

Beograd, 22. septembra. AA. Češkoslovaški poslanik na našem dvoru Pavel Welner se je dopoldne vrnil iz Prage v Beograd in prevzel poslaniške posle.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Precej oblačno, ponekod vedro, mestoma pa dež, zmerno toplo.

Napoved za nedeljo 23. t. m.: Prevladovalo bo oblačno vreme, ki prinese nekaj dežja v vzhodni polovici države. V zapadnih krajih se bo vreme pričelo vedriti, v severozapadnih krajih pa se bo vedrenje nadaljevalo. Po vsej državi je pričakovati padec temperature.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Večinoma precej jasno, poslabšanje od zepada.

VICHY-ETAT
GRANDE GRILLE -
HOPITAL-
CELESTINS-

JETRA
ŽELODEC IN ČREVA
LEDVICE

Naši kraji in ljudje

Kaj nam za letos obeta „Vodnikova družba“

Knjige so v tisku in bodo vse zadovoljile

Kaj nam obeta za letos »Vodnikova družba«? Prihaja jesen, ko se bodo zaprla vrata prirode in se bomo tudi mi šim dalje bolj umikali v toploto svojih hišnih zavetij. Takrat nam bodo knjige delale prijeto družbo. Zato smo se obrnili na predsednika »Vodnikove družbe«, da nam pove, kaj nam pravi za vsa letosna družba za letošnje leto.

O »Vodnikovi družbi« se letos v javnosti malo govori. Kaj to pomeni?

To pomeni, da bomo tem več govorili o njej te dni, ko knjige izidejo. Delo v odboru, v pisarni in v tiskarni se vrši mirno in brez hrupa. Pisarna je v stalni zvezi s poverjeniki, ki dobivajo svoja navodila. Tako se vse leto počasi nabirajo člani. Okoli meseca septembra je nabiranje v toliko zaključeno, da more odbor sklepati, na katero število članov more računati, da se določi naklada. Sicer bi bila želja odbora, da se pobra nava naročnina takoj, ko se izroči knjige prejšnjega leta; žal, da se ta želja marsikje ne da uresničiti. Prihranjenost bi bilo s tem mnogo dela našim poverjenikom in pisarni. Upravni stroški bi se zmanjšali in bi jih lahko pridal k našemu književnemu daru. Toda takih zvestih in točnih članov, ki plačujejo članarino za prihodnje leto, tako, ko prejmejo knjige, ima družba le nekaj tisoč; večina je takih, ki čakajo in odlašajo od meseca do meseca in mnogi izpolnijo svojo dolžnost šele takrat, ko je poverjenik že oddal nabiralne pole. Nekateri — to so nejevolni Tomazi — pa pristopijo šele potem, ko knjige že izidejo. Izgovor na krizo se, žal, čim dalje bolj pojavlja. Ponokod upravičeno, v marsikaterem primeru pa povsem brez razloga.

Kje imate več zvestih in točnih članov, po mestih ali po deželi?

Človek bi seveda mislil, da prednjačijo mesta. Tam so ljudje bolj skupaj, več čitajo in imajo več kulturnih zahtev. Toda kljub temu, da po naših dnevnih dan na dan čitajo opomine: »Ali si že član Vodnikove družbe?« — ali pa: »Postani in ostani član VD.« — preidejo ljudje take pozive molče ali jih morda niti ne opazijo. Današnje nemirno življenje drvi nas vse naprej v modernem tempu in nam ne da, da bi si oddahnili. Zato imajo poverjeniki tudi po mestih težave in je navadno odvisno od njihove agilnosti, če kako mesto pri nas izkazuje večje število članov. Saj veste, kako je. Vsak plača šele takrat, ko ga počasi poverjenik. Družba ne rad »pozabi«. Zadnjih smo čitali iz nekega mesta podatke o našem društvenem in kulturnem davku. Izkazalo se je namreč, da je pri nas vsak količnik narodni človek po malih mestih in trgih član vsaj 10 družtev. Navadno še več. Pri naših sedanjih razmerah skuša vsak te izdatke reducirati. To redukcijo čutijo tudi naše književne družbe. »Vodnikova družba« se sicer zaveda, da nudi za 20 Din toliko, da to tudi v današnjih razmerah ni velik izdatok; toda izgovor je vendarle. Isto opazamo danes po kmetih, kjer je 20 Din že — denar. Zato imajo naši poverjeniki težko delo. Res je pa, da skušajo naši člani kolikor moreče vsi zvesti ostati družbi. Kjer to res ni mogoče, se odpustijo; žal, da nasproti poznajo naši poverjeniki — in mi tudi — ljudi, ki jim je 20 Din malenkost, tudi ko bi družba ne nudila za ta denar takega lepega daru, in vendar se izgovarjajo, da nimajo — in tako dalje... To se seveda bolj redki a žalostni pojavi.

Kakoga uspeha pričakujete letos glede članstva? Navzgor ali navzdol?

Smu optimisti. Lani leto se je kriza močno poznala, vendar smo šli preko 15.000. To je še vedno lepo število. Kakor veste, rabimo te številke tudi za zunanji svet, kadar hočemo govoriti o splošni izobrazbi našega ljudstva. Tudi lani leto smo dosegli to število šele zadnji mesec, ko so se knjige že tiskale. Tako upamo tudi letos. Naša želja in volja je, da gremo v vsakem pogledu navzgor, bodisi glede članstva, ali glede knjig. Res nas kriza tišči navzdol, a kljub temu upamo, da pojdemo navzgor. Morda bo v nekaterih krajih, kjer je letos res tak kriza, da ni denarja od nikoder, nekoliko slabše, zato bodo drugi kraji lahko boljše. Doslej smo pustili poverjenikom časa, da dosežejo, kar morejo, zato o družbi nismo mnogo pisali; zdaj pa potekajo zadnji tedni in je treba, da izpregovorimo v javnosti. Res je, da bi se pri »Vodnikovi družbi« prav nič ne poznala kriza, če bi izpolnili svojo dolžnost samo oni, ki je lahko. S tem je vse povedano. Naša inteligenca po mestih in deželi bi morala biti glavni stebri družbe, saj je bil namen družbe, ko smo jo ustanovili, izdati knjige za one, ki a prejšnjemu Mohorjevo družbo niso bili zadovoljni. Seveda smo se pri knjižnem programu ozirali vedno na potrebe naših širokih vrst. Zato, da so te vrste prve obubožale, zato se sedaj naslanjamo na one naše narodne vrste, ki znajo ceniti kulturno delo in se zavedajo, da le v veliki organizaciji moremo vršiti svojo dolžnost tako, da so uspehi vredni truda in dela.

In Vaš letošnji književni program? Ali ste z njim zadovoljni?

Smu. Upamo, da bodo tudi člani. In sicer vsi brez izjeme. Glede književnega programa sploh bi vam povedal to-le: naše geslo je: »Napredek v vselem!« Zato bi se radi povzpeli do tega, da bi izdajali 5 knjig. Toda knjiga in knjiga — to je razlika. Mi bi lahko izdali vsako leto pet knjig, a morale bi biti manjše. Nam pa je ležanje na tem, da je knjiga res knjiga, to je: da — vsaka knjiga zave tvari celoto in da je vredna, da jo uvrstimo v svojo knjižnico. Naše knjige obsegajo po 7 do 8 tiskovnih pol, torej okoli 120 strani. Lani je imela ena knjiga celo 150 strani. Preko tega obsega ne moremo, ker nam nikakor ne dopušta račun. Mecenov pa, — ki bi nam dali kapitala in si ovekovečili ime s posebno zbirko — dandanes nimamo. Tako tudi letos se ne bo pete knjige, zato pa bodo vse štiri knjige res lepe in preveč vrednost vsake daleko ceno — 5 Din. Tudi danes dobite še malo za 5 Din. Zato je knjiga za 5 Din, če je dobra, pravi zaklad, ki smo ga našli. Kdor je kdaj videl, kako nastaja knjiga, ko

liko je dela in stroškov, preden izleti ta čudoviti izdelek človeškega duha iz tiskarne, ta šele več ceniti knjigo. Posebno, če si jo lahko pridobi na tako lahek in cenen način, kakor za to skrb književne družbe. Naše knjige! Ne vem, kje bi prej začel. Ali naj govorim o naši »Pratiki«? Mislím, da je odveč! Saj jo poznate. Že na prvi pogled je nekaj posebnega, kaj šele, če si jo ogledate od znotraj. Odstranili smo vse, kar je balast, da bo tem več zanimivega za vsakega. — Mucova knjiga »Skozi Sibirijo« je lani vzbudila toliko pozornosti, da tudi letos ni treba govoriti o njej. Posebno nas bo zanimal oddelek o Mandžuriji. Sicer pa boste videli. Ta potopis navadnega slovenskega vojaka, ki je prehodil skoraj pol sveta, je res nekaj posebnega. Lani so čitatelji neradi ostali visoko neke pri Kametki; najraje bi bili potovali s pripovedovalcem kar naprej. Letos bodo z njim srečno dospeli v Ljubljano. Izmed pripovednih knjig bo, mislim, Levstikova povest prava senzacija po svoji vsebini in ideji. Nekaj svežega, krepkega, našega in svetovnega. V malem dogodu slika velikega sveta. Človek med dvema frontama, ki se bijeta za nadvlado v Evropi. Idejno močna in vsebinsko razbiana povest, kakor vlita iz enega kova, polna globokih misli in plastičnih prizorov. — Druga leposlovna knjiga so Bilenceve »Solne pege«. Živa slika naše domovine po vojni. Pa se ne godi samo pri nas. Začne se na Poljskem, kjer je bil pisatelj priča dogodkom v letih 1916—1918. Vse to smo nekoč doživljali od daleč, tu imamo vse dogodke pred seboj v povesti, ki bo odmevala globoko med široke ljudske vrste. Kaj hočete še več? Odbor je, mislim, imel srečno

roko in je dal, kar je smatral za najboljšo. To bo naš letošnji književni dar!

Ali so knjige že natisnjene? Kdaj se začne razpošiljanje?

Knjige so v tisku. Če pomislite, da tiskamo knjige v 16.000 izvodih, da ima vsaka knjiga 8 pol — torej 32 pol mora 16.000 krat zleteti skozi tiskarski stroj, preden je vse natisnjeno. Prištetje še delo v knjigovodstvu — in si lahko predstavljate, koliko časa je treba, preden so knjige pripravljene. Vendar upamo, da bomo v tiskarni do polovice oktobra gotovi. To se pravi, da bomo z novembrom že pripravljali ekspedicio, ki tudi ne more biti izvršena v par dneh, posebno če poverjeniki zaradi zamudnikov ne morejo pravočasno oddati svojih seznamov. To so težave, ki se vsako leto ponavljajo. Lani leto nam je za nekaj poverjenikov zmanjkalo knjig, ker so ljubljanski člani pritisnili šele po zaključku našega nabiranja članov. Morali smo dotiskati še nekaj tisoč knjig. Res je, da so tudi ti naknadni člani nam dobrodošli prijatelji, vendar je poslovanje v naši pisarni zelo olajšano, če člani omožečajo poverjenikom, da vsaj v septembru zaključijo svoje delo.

Letos smo poskrbeli tudi za to, da bo zunanja oblika naših knjig še bolj vabljiva. Platnice bodo imele naslovne slike, ki bodo že na zunaj pričale o vsebini. Odbor skuša storiti vse, kar mu dovoljujejo finančne razmere. Vse to je odvisno od naših članov.

In vaši bodoči načrti? Kaj pričakujete od vaših sotrudnikov?

Drugo leto slavimo desetletnico. Sicer majhen, a pomemben jubilej. Letos zaključimo deveto leto svojega delovanja. V tem času smo dali med svet desetkrat po 4 knjige, torej 36 in če računamo povprečno 18.000 članov na leto, je to že 648.000 knjig. Torej čez pol milijona knjig. Vsak naš član je naš sotrudnik in si sme šteti v zaslugi, da je tudi on pripomožek k temu številu. Zato ni vse eno, če nekateri ljudje v svoji brezbriznosti čakajo na to, da jim bo kdo knjige posodil. Take knjige se ne posojajo,

Na to moški najbolj pazijo...

Oni posvečajo posebno pozornost ženi, ki se zna negovati. Žene, katere negujejo svojo polt in roke z Elida Creme de chaque heure, dokažejo s tem, da imajo zmisel za lepoto.

ELIDA CREME

de chaque heure

Važni načrti gasilske zveze

Zagreb, 22. septembra

Predsednik Gasilske zveze g. Vladimir Andrašević je izjavil novinarjem, da bo v začetku prihodnjega meseca v Zagrebu odprt letni kongres gasilske inšpektorije. Delavni program teka je že sestavljen. Tečaj bo skrbel za praktično in teoretično izobrazbo, udeleženci pa bodo iz vseh gasilskih žup v državi.

V Zagrebu se bo vršila v prihodnjih dneh tudi seja Gasilske zveze, kateri bo prisostvoval tudi minister g. dr. Andjelković. Na tej seji bo padla odločitev o zavarovanju gasilcev. Na seji se bo razpravljalo o gnotnih sredstvih, ki bi morala biti po zakonu na razpolago gasilskim organizacijam. Posebna pozornost bo posvečena prispevkom zavarovalnih družb za gasilstvo.

Predsednik zveze je naposled govoril tudi o sodelovanju jugoslovanskih gasilcev z gasilskimi organizacijami drugih držav. Naša Gasilska zveza je članica mednarodne gasilske federacije v Parizu in veselovanske gasilske zveze v Pragi. Mednarodna federacija je samo idealna ustanova, od katere naše gasilstvo ne more imeti pravih koristi. Veselovanska organizacija pa ni popolna, ker so v njej samo Čehoslovaki in Jugoslovani. Poljaki so se namreč abstinirali, Bolgari in Rusi pa še niso pristopili. Zaradi vsega tega se vodstvo naše gasilske zveze bavi z idejo, ustvariti nekaj novega, od česar bi imelo naše gasilstvo poleg moralnih tudi mnogo praktičnih koristi.

Po primeru balkanske sportne federacije naj bi se ustanovila tudi balkanska gasilska federacija, ki bi imela za člane gasilske zveze vseh držav Balkanskega polotoka. V taki federaciji bi bila naša gasilska zveza zaradi svoje dobro izvedene organizacije prva in bi tako mnogo koristila ugledu naše države. Geslo »Balkan Balkanskega naroda« bi dobilo veliko oporo v balkanski gasilski federaciji, ki bi štela gotovo milijon članov — propagatorjev sloge vseh narodov na Balkanu.

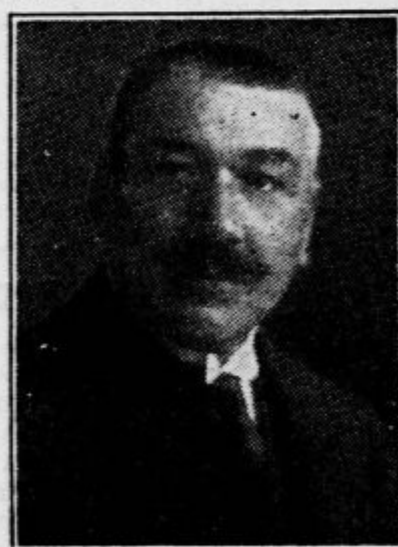
Ines - Ines - Ines

edino sredstvo proti izpadanju las se dobi spet v Ljubljani, Novi trg 1/I. Cena 30 Din.

Spominu Josipa Riharja

Logatec, 22. septembra.

V prerani grob je legel 18. t. m. naš odlični strokovnjak, narodni prvoborilec, veterinarski nadzvetnik g. Rihar Joško iz Gornjega Logatca, star šele 58 let. Od svojih staršev je podedoval kremenit značaj, veliko ljubezen do domače grude in neomajno vero v boljšo bodočnost svojega naroda. To so bile lastnosti, ki so se z njegovo markantno zunanostjo skladno družile v popolno enoto. Viskard in povsod je stal na braniku narodne ideje in ostane v tem pogledu svetel vzgled nam vsem in naraščajoči mladini.

V svoji obsežni praksi ni ostal zakrčen sam vase, temveč je vsakomur rado volje priskočil na pomoč, zato je užival tudi povsod med priroditeljskim ljudstvom, kakor tudi pri izobraženstvu največje spoštovanje. V zasebnem življenju je bil prijeten družabnik, moč finega humorja, poln segavosti in srčne miline. Kdor ga je enkrat spoznal, si je tega vrliga moza utisnil v najboljši spomin.

Dasi je bilo, so blagega pokojnika spremljali na njegovi zadnji poti dne 20. t. m. številni prijatelji in znanci od vseh krajev. Skoro iz vseh njegovih bivših službenih mest so prihili v žalujoči Gornji Logatec pokojnikov prijatelji in znanci, da mu izkažejo poslednjo čast, kar bodi v uteho žalujoči gospej soprogini Eml, ki je bila verno družica umrlega gospoda živinozdravnika. Pri odprtem grobu, ki je bil ves posut v venci in cvetjem, se je od pokojnika poslovil v imenu g. bana predsednik veterinarskega društva g. dr. Veble, v imenu SLD pa sodni svetnik Mladik. Turbno je zapel v poslednji pozdrav lovski rog, lovski tovariši so pa oddali častno salvo. Zglednega, zavednega narodnega delavca bomo ohranili v najlepšem spominu.

Akademski pevski zbor pod trajnim pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije

Javnost gotovo pozna naš najboljši slovenski in morda celo najboljši jugoslovanski moški zbor akademikov Aleksandrove univerze v Ljubljani. Njegovi odlični pevski koncerti, ki jih redno vsako leto prireja, so glasbeni dogodki, kakršne naša koncertna kronika redko beleži. Akademski pevski zbor si je nadel naporno delo: preučiti glasbeno folkloro, odkriti njene nepoznane zaklade in pokazati javnosti našo narodno pesem, kakršna živi med narodom. Zato je začel s pomočjo svojega pevovodje g. Franceta Marolta in drugih avtorjev

zbrati med narodom tipične primere narodne pesmi, jih harmonizirati ter na smotno sestavljenih koncertih predvajati javnosti. Poleg tega zbor vse te harmonizacije izdaja v lastni založbi.

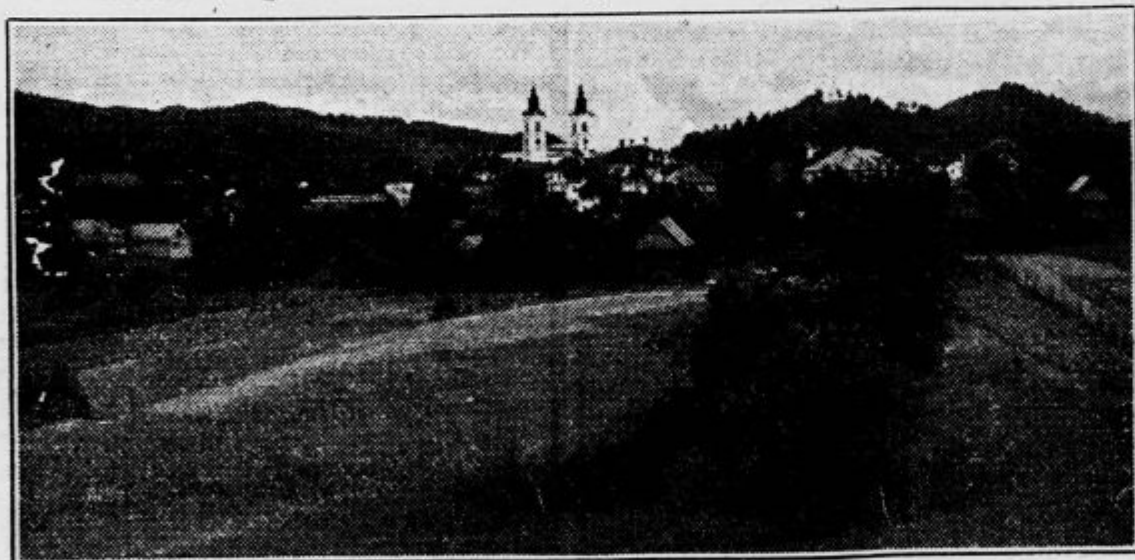
Vsako udeleževanje potrebuje zlasti moralno oporo. Zato se je zbor obrnil na Nj. Vel. kraljico Marijo z vujudno prošnjo, da bi sprejela nad zborom pokroviteljstvo in mu dala na ta način svoje najvišje priznanje za njegovo kulturno-politično delo in možnost nadaljnjega udeleževanja v smernicah, ki si jih je začrtal.

Njeno Veličanstvo, ki z zanimanjem zasleduje vsak pokret omladine, je s polnim razumevanjem in priznanjem blagovolilo sprejeti na znanje prošnjo naših akademikov in izvolilo po maršalatu dvora sporočiti Akademskemu pevskemu zboru, da sprejema trajno pokroviteljstvo nad njim.

Globoko vzradoščeni so člani akademskega pevskega zbora prejeli to vest. Odločeni so, izkazati se za vredne naklonjenosti Nj. Veličanstva ter s še večjim navdušenjem nadaljevati svojo kulturno misijo.

Pridobitve Velikih Lašč

Razen elektrike je pridobil naš klasični kraj še nekatere potrebne in nepotrebne zanimivosti

Velike Lašče, 22. septembra. Tujci, ki so morali na svojih potovanjih v Velikih Laščah prenočevati, so se doslej čudili, da je elektrika razsvetljava v Velikih Laščah ugasnila že ob desetih zvečer. Nič jim ni bilo po volji, ko smo začeli znati petrolejke in sveče. Tudi nam Laščanom to ni bilo všeč, toda pomagati si nismo mogli. Za ceno razsvetljavo je bil naš stroj predrag. Vendar smo bili naš elektriki hvaležni, ker je oskrbovala naš vodovod, ki bi bil brez nje nemogoč. Že več ko 2 leti smo prisluskovali govoricam o električnem daljnovodu Grosuplje-Kočevje, ter nestrpno pričakovali, da se govorice uresničijo in načrt izpelje. Srca so nam vrisala od veselja, ko so začeli pomladi hoditi okoli nas odposlanci KDE, ko so zbirali od nas podpise, da dovolimo gradnjo daljnovoda čez naše parcele. Z veseljem smo opazovali urno gradnjo daljnovoda. Priznati moramo, da imajo KDE sijajno oseboje ter nam bodo vsi ravnetali iz. Miklavc, inž. Fras in vsi monterji ostali v najlepšem spominu. Višek naše radosti pa je bil 15. september, ko je bil daljnovod dograjen ter so KDE otvorili na tem daljnovodu prvo transformatorsko postajo v Velikih Laščah. Nič več petrolej, nič več sveč, električen tok na razpičajo dan in noč! Pri tej priliki moramo pohvaliti vrle moč iz mesta Kočevje, ki niso imeli pred očmi ob priliki pogajanj samo lokalnih koristi, temveč so budno pazili na napredek vsega sreza. Ker bodo sedaj elektrificirani

v srezo samo trgi in mesto, prosimo vse, ki so pripomogli k izvedbi načrta, da zaslujajo svoj vpliv tudi za nadaljno elektrifikacijo naših vasi, da bo tudi naš kmet mogel čimbolj napredovati.

O Velikih Laščah se v listih kaj malo čita. Znano so samo po naših književnikih, dočim naša javnost o nas nič ne ve. Imel sem priliko razgovorjati se s tujcem, ki si je zamišljal naš kraj čisto drugače, kakor je v resnici. Ta gospod je imel Velike Lašče za velik trg. Laščane pa za same bogataše. Žal je resnica, da so Velike Lašče majhen trg, ki šteje 105 hiš in le 561 prebivalec. Prebivalstvo se po večini preživlja s kmetijstvom, a zdaj trpi najhujšo krizo. Dokler je naš kmet še prodal živino in les, ki se pri nas precej dobro odgaja, je mogel živeti poleg kmeta tudi nekaj obrtnikov in trgovcev, zdaj pa sta tudi ta dva stanova

živno bolnim in otožnim nudi mila naravna »Franz Josefovca voda« dobro prebavo, jasno glavo in mirno spanje. Po izkušnjah znamenitih zdravnikov za živno boleznij je uporaba »Franz Josefovca grenčice« pri težkih obolenjih možganov in hrbtenice mozga najtopleje priporočati. »Franz Josefovca grenčica« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

na tleh. Za silo se izhaja državni uradnik, ki pa po večini nese svoj zaslužek v Ljubljano.

Imamo nekaj gospodarskih ustanov. Plod naše politične razcepljenosti sta dve posojilnici, ki sta pa danes precej zamrzli. Imamo nepolitično mlekarско združenje. Je v povojih ter je dala našemu kmetu že marsikateri dinar. Upanje je, da mu bo postala sčasoma velika opora. Tudi v živinorejski zadruzi ni opaziti politične pimesi. Vsi ogromno selekcijsko delo ter se trudi, da našo plemensko živino dobro vnovči. Prav pridno deluje tudi podružnica kmetijske družbe. Ima moderno mlatnico z bencinskim motorjem, različne brane in druge poljedelske stroje, ki so kmetom v pomoč. Imamo konzumno zadruženje, a vodstvo vodi nekakšno bojovniško politiko.

Imamo tudi kulturna in humanitarna društva, vendar se morajo skoraj v vseh udeleževati običajno eni in isti ljudje. Za zimsko sezono nam pripravljajo Sokol vrsto gospodarskih in kulturnih predavanj. Tudi dramski odsek je obljubil za letošnje jesen čim intenzivnejše delovanje. Tako bomo imeli že do božiča nekaj iger.

Tudi za politiko se precej zanimamo. Imamo veliko občino, sestavljeno iz prejšnjih petih malih občin: Velike Lašče, Sv. Gregor, Lužarje, Rob in Turjak. Šteje nad 6000 prebivalcev. So sami mali kmetje ter živijo v hudi krizi. Pomagajo si s domačjo obrtjo ter izdelujejo zobotrebce, kuhaličnice, škefe in druge lesene izdelke. In čuj-te: vsi člani take kmetijske družine zaslužijo s pridnim delom 10 do 20 Din na teden! Položaj take družine naj si predstavljamo vsak sam, pri tem pa naj upoštevamo, da taka družina premore le kočjo, eno ali dve njivici, nikakor pa toliko, da bi mogla rediti vsaj kravo. Plod take bede so različne politične grupacije. Človek, ki tako živi, pač misli, da bo morda morda prinesli bojevniki ali pa gospodje od narodne stranke odrešenje, ko vendar ne štedijo za obljubami o deveti deželi. Zelo močna je krajevna organizacija JNS, ki je pri zadnjih občinskih volitvah zmaga. Tudi narodna stranka je ustanovila pri nas krajevno organizacijo. Vodstvo seveda ve, da ne bo želo uspeha med našim prebivalstvom. Zakaj ne, zaenkrat ne bomo obesili na veliki zvon. Nekateri so začeli tudi svoj ropompom kot bojevniki. Najglasnejši so seveda tisti, ki so lani tako odločno odklanjali podpis na udanostni spomenici kralju. Da nam taki bojevniki ne morejo prirasti k srcu, se razume. Dovolj nas je drugih borcev, ki res iskreno hočemo, da se vrši naše javno življenje pošteno in čisto brez vsake korupcije, vendar ne na podlagi politične razcepljenosti na ljubo kakim stremuhom, temveč v znamenju narodnega in državnega edinstva.

LJUBLJANČANI!!! VIDELI STE ŽE MNOGO FILMOV S SLAVNO

BRIGITO HELM

a njen najlepši vefilm, ki je zasenčil vse dosedanje filme, je:

„ZBOGOM LEPI DNEVI“

Najlepši naravni posnetki iz sončne Španije in južne Francije! Brigita Helm kot zločinka in žena ognjevitke ljubezni. Glasbeni film prekrasnih španskih melodij in izredno napete vsebine!!

Danes ob 3., 5., 7.15 in 9.15 uri.

Predprodaja vstopnic od 11.—1/13. ure.

Telefon 2124

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124

S čolnom in kamero na Jadran**Od Trogira do Šibenika — Ujetnika viharja — Intermezzo s krapanjskimi potapljači — Domov**

Ljubljana. Kakšnih deset ali dvanajst dni sem imel še prostega časa, ko sva ostavila Trogir in se otaborila nekoliko kilometrov dalje na obali nasproti zapadnemu koncu otoka Ciova. Z mnogo dobre volje in še več lepšega vremena bi lahko v tem času opravila še drugo polovico poti do Sušaka, toda na to nisva računala več. Namenila sva se, da doseževa čim prej Šibenik, od koder bi se s parnikom odpeljala na enega izmed otokov Hrvatskega Primorja, a od tu bi s čolnom odveslala do cilja. Dobre volje bi bilo še vedno dosti, slabšo postavko je predstavljalo vreme.

Zjutraj, ko sva se med obema Drvenikoma in kopnino poslovila od Splitškega kanala, je bilo morje tako mirno in krasno, da sva upala še isti dan prenočiti na otoku Krapnju, saj bi ne bilo prvič, da bi se postavila z dnevnim penzumom 60 km. Toda čim sva bila mimo Malega Drvenika, se je začela vsakdanja igra. Meštral je pritisnil tako močno, da sva morala dvakrat v zavetje. Prvič sva se ustavila pod skritim selom Poluje, kjer sva se založila s proviantom: ves kraj je premogel kakšen kilogram sardel, vode piclo mero in kakor žganje močnega belega vina, kolikor sva ga utegnila spraviti v prazne steklenice pod krovom in v naglici tudi v prazni železode vase. Efekt je bil čudovit. Ne meštral je nam, ampak midva sva se igrala z meštralom, ki je moral okrog 3. popoldne osramočen popustiti in nama dati prosto pot mimo strašnega rta Planke, ki je bil dotlej najina največja tajna skrb.

Bil sem malo razočaran. Pričakovala sva Bog si ga vedi česa, strahotno visokih, navpičnih skal, božjastnega premetavanja na valovih, ki bi se moralo končati brezopogojno z enim treskom, dvema krikoma, s kopico polomljenega lesa in v kosti. Namesto tega sva videla od daleč nizko ost oziroma tri osti, ki so segale dovolj kratke v odprto morje, na srednji, na pravem rtu, pa se je belila v mehkelem soncu pohlevna cerkva. Šele ko sva dospela prav blizu, sva se prepračala, da so imeli najini informatorji, vrli dalmatinski ribiči in mornarji, ki so naju svarili pred to nevarnostjo, prav. Osti so res nizke, toda tam, kjer so v kontaktu s morjem, strasno razjedene, kakor kovina trde, nazobčene in ostre, ti vzbujajo nehotne občutke na ugriz pripravljenih zveriskih čeljusti. In da te čeljusti tudi v resnici grizejo, si lahko predstavljajš po sumljivih ostankih lesa in železja, ki jih opaziš na suhem. V viharju ni tu nobenega zaklona in nobene pomoči.

Pozneje sva zvedela, da je divjala tod okrog samo eno uro prej ena izmed običajnih neviht. In pol ure kasneje, ko sva komaj dospela v Rogoznico, se je vilo ponovno z grozovitim grmenjem in pišcem. Med Seilo in Karibdo smo odnesli zdravo kožo, midva človeško, čoln pa svojo gumasto.

Rogoznica je kaj prijeten, miren, večji kraj na dnu s polotoki in otoki zaščitenega zaliva. (Med Makarsko in Omisjem je še ena Rogoznica, ki pa nima s to, razen imena, nič sličenega.) Meni bo ostala že zavoljo svojih prijanzin, postrežljivih ljudi v lepem spominu, dasi je naju držala proti najini volji tri dni kakor v mišji pasti. Drugi dan sva namreč zamenjalo priiti iz tega kraja. Vso noč in ves dan sta se menjavala meštral in burja, pozno popoldne, ko se je malo pogojevalo in sva odinila, pa nisva dospela niti za veljaj na prosto morje. V popolnem brezvetrju so se dvigali za eno nadstropje visoki, gladki in široki valovi, v katerih sva napredovala približno tako, kakor da bi skušala s čolnom veslati po strelah v eno vrsto zvezanih hiš. To je bilo tisto obupno, slovito »mrtvo morje«, ki se ga mornarji boje nemara še bolj nego pravega viharja. Trikrat sva v daljših presledkih poskusila premagati to reč, trikrat sva

se vrnila utrujena in osramočena nazaj. Končno sva se spravila v skrit pokojen zalivček za polotokom Gradino, ki deli Rogozniški zaliv v dva dela. Nisva imela namreč nobene volje več, da bi se vrnila v Rogoznico. Naslednja dva dni bi ne zmogla s čolnom tistih nekoliko sto metrov okoli Gradine v mesteci, niti če bi hotela. Vihar je bil še hujši, valovi nezmagljivi. Ob koncu Gradine bi šla na kose. Tako sva prebila v zatišnem zalivčku ta dva dni, kakor sva vedela in znala, s pisanjem, fotografiranjem, poleževanjem, ribjim lovom in pripravljanjem rib. Albert jih je nalovil, kolikor je hotel.

Na večer tretjega dne, ko sva si baš pripravljala ležišče v šotoru, sva doživela prijetno iznenadenje. V zalivček je priveslala težka barkasa, polna krepkih, zagorelih in tako divje razcapanih mladeničev in mož, da je bilo nama v prvem trenutku kar neugodno pri duši. Vse starodavne povesti o jadranskih gusarjih so mi prišle na um. Toda stvar je bila veliko bolj preprosta in natančno takšna, kakor sva si jo že ves čas želela: možakarji so bili samo krapanjski lovci na spužve, ki so se vračali po dolgi odsotnosti na svoj rodni otok in so hoteli naslednjega dne poskusiti še enkrat svojo srečo v sosednem zalivu. Razume se, da smo se takoj domenili, da bova tudi midva prisostvovala temu znamenitemu dogodku.

Zgodaj zjutraj ni še prav nič kazalo, da se bo nama ta namera posrečila. Veter je divjal še vedno, zvedeli smo, da je onkraj Gradine, v zaščitenem rogogozniškem pristančku zvrnil težak ribiški čoln in da so komaj še rešili njegovo posadko, tri moše. Proti sedmi pa je bilo vendar videti, da se bo pomirilo. Krapanjci so odveslali naprej in pol ure pozneje sva se odpravila za njimi. Ni šlo lahko z najino orehovo lupino, a je šlo. Vrli možje, ki so prej majali z gla-

vami, da bi mogla s takšnim čolnom po takšnem morju, so gledali naju z respektom, še z večjim respektom pa sva midva s krova njihove barkase sledila vsaki fazi njihovega naporega dela, ki ga hočem kdaj opisati obširneje. Lov ni bil bogat. Njih potapljač se je spustil trikrat v globino in vsakokrat prinesel na površje kup velikih rib, ki jih je bil nasadil spodaj na ostve, spužbe pa so bile zastopane v precej skopem številu.

Okrog 11. smo se pristrčno poslovili z obljubo, da se vidimo naslednjega dne na Krapnju. Toda do tega ni prišlo. Ta dan sva prenočila v Primoštenu, naslednjega dne pa sva s čakanjem na mirnejše morje izgubila toliko časa, da za pristanke do Šibenika nisva bila več razpoložena.

In tu v Šibeniku se je končala prav za prav najina avantura, po več nego 500 km romanja z najinim vrtilim čolnikom sem in tja po Spodnjem in Srednjem Jadranu. Nemci so ga na podoben način prebrodili še večji kos, a so imeli tudi najmanj dva meseca časa na razpolago, ugodnejše vremenske prilike in tudi ugodnejšo smer od Sušaka nazadov. Vsekakor sva bila midva prva Jugoslovana, ki sta preizkusila svojo vztrajnost s kajalom na tako dolgi morski progi. In tudi to je nama v zadoščenje, ne glede na to, da je šlo pred vsem za užitek čisto druge vrste, ki jih je nama Dalmacija s svojimi starodavnimi, slavnimi kraji, s svojim morjem, s svojim soncem, s svojimi tisočermi lepotami in posebno s svojimi prikupnimi prebivalci darovala s polnimi rokami.

Nadaljnje poti s parnikom do Raba in od tod na Sušak ne bom opisoval. Na Rabu sva letoviščarila tri dni, čeprav se je nama s svojo dragino in v bistvu dolgočasim, dasi šumnim letoviškim življenjem zameril že prvi dan. Sam na sebi je vendarle prelep. Napravila sva tudi poskus, da odrineva s čolnom do Sušaka. Še preden sva prišla do Loparske drage, sva se naveličala borbe z jugozapadnikom in se vrnila v mesto Rab, spravila čoln, počakala parnik in se odpeljala na Sušak. Četrte ure pozneje sva sedela že v vlaku, ki je naju v noči potegnil proti Zagrebu. Do Plasa, dokler je bilo morja še kaj videti, sem gledal nanj, kako je ležalo spokojno, ovenčano z žarečo kro- no luč na bregovih, globoko v svoji zibelki. Širok, srebrn odsev zapadajočega meseca je trepetal na njem kakor poreden nasmeš v slovo. Tisto uro sem sklenil, da se vidiva v prihodnjem letu zopet in se zopet poskusiva.

In bolj zelene, sveže in praznične dežele, nego je Slovenija, ni nikjer na svetu, če prihajajo po dolgem mesecu vanjo iz krajev, kjer nisi videl tudi po cel teden nobenega oblaka in nobene res sočno zelene rasti. Celotno Ljubljano z njenimi večnimi atributi, prahom in kopami oblakov, ki obetajo nov dež, ne bi zamenjal v tem trenutku za noben kraj na svetu...

K. KOJANCIC.

Raj koroških gobarjev v Dobravi

Ko se menimo tu o koroških gobarjih, imamo v mislih samo slovenske gobarje na Koroškem, pa tudi ne vseh, temveč samo one iz Podjunske Dobrave. Podjuna ali Junska dolina se imenuje oni del koroške dežele, ki se razprostira ob obeh bregovih Drave. Začne se na zahodu pri vzhodni gori Skrbine v bližini Celovca (tu so vasi Galicija, Mohelce in Tinje), na njeni vzhodni strani pa je Dravograd.

Podjuna je največja, po slovenskih Koroških naseljena ravnila in obenem največja koroška ravnila sploh. Meri približno 40 km v dolžino in približno toliko v širino. Obkrožajo jo gorovja, ki so porasla vsa z zelenjem, večinoma z iglastim drevjem, ki je zeleno poleti in pozimi. Tu in tam uzeš tudi v dolini kakšen zelen hrib, sem in tja pa jezera. Ako pogledaš v dolino s kake obrobne gore, se ti zdí, da imaš pred seboj ogromen park, ki je ograjen z živo mejo (gore, ki dolino obrobajo), posajen tu in tam po vedno zelenih grmičih, velikih kaktajah in agavah (hrbi), razpostavljeni po dolini in preprečen po umetnih vodnih bazenih (jezera).

Čeprav je Podjuna skoraj popolnoma ravna, vendar ni obljubena preveč na gosto. V spodnjem (vzhodnem) delu ravnine je ob desnem bregu Drave velik, kompakten gozd imenovan Dobrava, ali po domačinih Podjunčih, ki so ohranili v svojem narečju med drugim tudi staroslovenski nosnik »o« (al, kakor ga pišejo Francozi »on«): Dobrava.

Dobrava je dolga približno za dve uri hoda, je približno tudi toliko široka in meri torej, ako upoštevamo manjšake gozde, kakih 55 kv. km kompaktnega gozda. Ta velika in popolnoma ravna ploskev je porasla skoraj izključno z borovjem. Tu in tam rastejo tudi posamezne smreke, breze in grmi jelšja. Na pa tvorijo naplavine iz novejših geoloških dobe in so

porasla večinoma z jesenskim resjem in mahom.

Stari ljudje pripovedujejo, kako radi so prebivali v prejšnjih časih in še do nedavnega v tem velikem gozdu roparji. Popolnikov in prevornikov je bilo svojčas, ko se ni tekla železnica, neprimerno več kot dandanes. Ne le, da so bili mnogi do gola opanci, je marsikdo tudi izgubil za vedno. Ponosi so napadali dobavski roparji tudi premožnejše hiše v bližini in oddaljenejših vaseh ter jih mnogo oplenili.

Posebno na slabem glasu je bilo majhno naselje na južni strani Dobrave, v nekaki zaseki, podobni morskega zalivu, v bližini vasi in sedanje železniške postaje Metlove. To naselje je obstajalo le iz nekaterih lesenih bajt. Bile so nizke in k njim so bile priložene drvarnicam ali svinjakom podobne lope. Pripovedujejo, da so imeli roparji v stenah napravljena skrita vrata, ki so vodila skozi te lope v podzemlje, v podzemlje pa so imeli svoja skrišališča. Tu so skrivali nakradene stvari, pa tudi sebe, se zabavali in igrali za vsakokratni plen. Imeli so, pravijo, tu notri celo keglisce. Zaradi roparjev je bila Podjunska Dobrava omražena, zapuščena, — kdor je le mogel, se ji je ognil. Zlasti še ponči.

Kako bi se pa začudili pred kakimi sto leti umrli Podjunčji, ki bi prišli v Dobravo dandanes in ravno zdajle jeseni! Prav zdaj je namreč Dobrava vsa živa ljud. Zakaj? Tod raste jeseni polno goz, zlasti tudi mnogo užitenih gobanov ali jurčkov, ki jih imenuješ omdono ljudstvo »kravjake«. Teh zlatih gob je v Dobravi toliko, da druge jedline gobe, ki jih je tudi v izobilju, niti ne pridejo v poštev. Ljudstvo nabira samo »kravjake«. Od vseh strani prihajajo gobarji, toda ne z nahrbtniki, malimi jabačkami in cajkami, kakor je to n. pr. navada pri ljubljanskih gobar-

jih, temveč z jerbasi, ki jih sicer rabijo za travo in seno, ter s koši, ki so časih na prvo oko večji kakor nosač sam.

Drugod tekajo gobarji po ure in ure ali tudi po ves dan okrog po gozdovih, pa se še vračajo z napol ali tudi docela praznimi jerbaski. Podjunski gobar pa nabere vsak dan velik jerbask ali koš zvrhano poln najlepših in zlatnih jurčkov. Če ima srečo, doseže to tudi v pol dneva ali celo v nekaj urah. Gobe nato pregledajo, nekoli-ko osnažijo, očistijo mahu in zemlje ter jih prodajo. Za tak velik koš ali jerbask jurčkov dobe 10 šilingov, tedaj približno 90 Din. Svoječas so nabirali gobe samo bajtarji, ki jih tam ni bilo veliko. Danes pa, ko ima kmet velike davke in majhne dohodka, pustijo tudi kmeti ljudje delo ter postanejo gobarji. Kmetijski sin in hči si prislužita na ta način denar za obleko, čevlje, morda celo za balo.

Nabiranje gob se je pričelo tod že pred vojno. Prihajali so najprej posamezni trgovci in prekupci gob, jih nabrali in na-

Kdor se misli nasmejati in zabavati naj ne pozabi na to, da

Franciška Gaal

igra v filmu

Škandal v Budimpešti

ZVOČNI KINO IDEAL

Predstave danes ob 3., 5., 7. in 9.15

Španija, bikoborba in mi...

Prišli smo od severa, pa smo morali še čez veliki gorski greben, nad tritisoč metrov visoki, preden smo peš dospeli v deželo svojih sanj. Brez poti se spuščamo po strmini proti jugu, dol na Gran Soaso. Potem jo ubiramo v večernem solncu skozi znamenito dolino Val Arazas, ki ji ni enake v Pirenejih, pa menda tudi drugje v Evropi ne. To je ogromna soteska, katere skalnati prepadi so čudovito rdeči, rumeni, beli in zeleni. Čudo sveta, vredno najdaljšega potovanja. Pa če si se tudi naužil vseh lepot Švice in prehodil tudi vse Alpe, ti vendar tukaj zastane sapa. Tu se neha svet in začne se drugi.

Skozi planinke in dišeče orhideje počasi bredemo v Španijo...

Kaj smo o Španiji vedeli prej? Kaj smo se učili v šoli?

Granada, Barcelona, Andaluzija, Katalonija, Sevilla? Morda se človeku še kaj sanja o Guadaluquiru in Kastiliji, pa se ne spominja prav ali so to imena rek, bregov, mest ali torerov. Vsekakor pa je glavno mesto Madrid; to smo se učili in nismo pozabili. Tako mimogrede pa smo o Španiji še marsikaj čuli in čitali; na primer, da je vsak tretji Španec bikoborec in da imajo ognjevita dekleta tam lepe, črne kodre; da vroče solnce vedno žge na palme, kostanje in smokve. Španija, kajne, je tudi dežela strastnega plesa in močnih, težkih vin. In baje koprneči mladeniči izkazujejo senioritajn ljubezen, ki je višja ko Gavriskankar, globlja ko ocean in bolj vroča kot zalivni tok.

Davno pozabljena zgodovinska imena nam zopet vstajajo. V Aragoniji razumemo, kaj je »španska vas«.

Nam pa se je ta dežela pokazala z druge strani!

Bikoborbe? Ne! Povsod je vladal najlepši mir. Kljub temu, da je baje Katalonija v revoluciji proti Madridu, kljub krizi!

Ali je mogoče, da smo prehodili Španijo, pa nismo videli bika, ne arene, torera in banderiljera? Da nismo čuli vpitja navdušenih množic, ki izpodbajajo svojega ljubljence v areni, kjer na posled fanfare zveneče objavljajo zmago, medtem ko se ubogi konji s prepariranimi trebui valjajo po krvavem pesku? Zakaj pa smo tako navdušeni čitali »Krvave arene« Blasca Ibañeza?

In vendar je bilo tako. Vsega tega nismo videli. Zadovoljiti smo se morali z bolhami, ki smo jih pončiji ubijali kot pravi matadorji — tudi brez koračnice iz opere »Carmen«...

Dežela ljubezni? Črne Carmene so tudi tukaj večinoma že postale zlatolaske. Pa ne, da bi to bilo prišlo od vročega solca! Le moda tudi tukaj ukazuje to nežno barvo.

Še nikdar se niste toliko smejali in zabavali kot pri današnjem filmu

POTUJOČI PIANINO

kjer igrata glavni vlogi slavna komika

STANLY IN OLLIO

Smeha in grohota in še marsikaj koristnega več kot dovolj

ZVOČNI KINO DVOR, telef. 27-30

Predstave danes ob 3., 5., 7. in 9. uri

kupili najprej samo velike zaboje, pozneje pa cele vagonce ter jih poslali na Dunaj in v druga mesta. Dandanes prihaja sila mnogo odjemalcev. Odpošiljajo gobe po železnici, še več pa jih odpravijo s tovornimi avtomobili na Dunaj in v tovarne, kjer jih na razne načine konzervirajo. Vsekakor romajo potem jurčki iz tega dela slovenske Koroške po vsem svetu. Kar dobi zanje domačini, je le majhen del resnične cene. Glavni dobiček imajo tuji.

Središče gobarjev in glavno zbirališče gob je prav tam, kjer je bilo svoječasno središče dobavskih roparjev, na Metlovi, ki je obenem postajala južna železnica med Pliberkom in Sindo vasjo. Prav tam, kjer so bile svoječas prilike baje roparjev, rastejo zdaj iz tal kakor gobe s pomočjo izkupičkov lične hišice. Tu utegne nastati časom pri čedalje večjem zanimanju za zlatni prirodni sad pravcati gobarski Manchester.

Josip Jekli.

Pa ognjevite? Morda! Nasproti nam so bili starši, zlasti očetje, mnogo bolj ognjeviti kakor hčerke. Matere pa so dandanašnji sploh povsod rulašje kakor njih potomke.

Vina, ki smo jih lokali v Španiji, so bila dobra in močna, sladka pa ne. Res ne! Tako trpka so bila, da smo jih morali vsakokrat sladiiti z aspirinom!

Dežela plesa? Bo že tako; videli pa tega nismo. Eдини ples, ki smo ga sami morali plesati zaradi mraza visoko v gorah v neki stari pastirski koči, ni bil zabaven in je trajal vso noč. To kočjo smo imenovali »Los Prephos«.

Na glavne vrhove Pirenej smo lezli skupaj z dvema veselima študentoma iz Francije. Ta dva sta že prej večkrat bila v Španiji, zato sta pa tudi poznala šege te dežele in, kar je važnejše, šege deklet. Tako sta vedela, da senorite pri pončnem vasovanju rade gladijo z oljem namazana temena svojih miljenčev. Ker pa planinci menda nikjer na svetu ne nosijo v svojih oprtnikih lasnega olja, smo si morali že nekako drugače pomagati. Skupno smo pojedli vso zalogo domačih splitskih sardin, študentoma pa smo nakapali olja na nepočesane kodre. Zeleni smo jima junaka srečo in koprneča mladeniča sta se izgubila v temni noči.

Pozneje sta nam povedala, kako je bilo s serenado. Menda je slično kakor pri nas, le da so španski fantje pri tem še prekleto dobri tekači. Oba Francoza sta si lahko čestitala, da sta imela nekaj južnoafriških rekordov na 100 metrov.

Naslednjo noč smo šli tudi mi z njima. Oborožili smo se kitaro; le tako je namreč mogoče študirati to tropsko deželo tudi ponoči. V Španiji pa včasih tudi ponoči dežuje. Povsem mokri smo se odrekli nadaljnji glumi, kitaro pa smo sunili v prvo grmovje.

Oba Francoza sta morala še isto noč izginiti. Upajmo, da bomo slišali o njih na prihodnji olimpijadi...

Tako približno smo videli Španijo; pa je vendar bilo lepo. Peš smo hodili skozi Aragonijo, cele dneve brez železnice, brez avtomobilov, brez vodnikov, deloma celo brez cest. Imeli smo malo denarja. Dišali smo po zemlji, znoj in senu.

Gorski pastirji in kmetje so nas povsod prijazno sprejemali. Bili so dobri ljudje. Za nič niso hoteli denarja. Vedno znova so nam razlagali, da je treba tujca spoštovati, mu vse pokazati in mu vsega dati, nikdar pa vzeti denarja.

Od teh priprostih ljudi smo se tiste dni marsičesar naučili. Pri njih nam je bilo dobro kakor doma in nikdar nismo imeli občutka, da smo v tujini.

Lepa dežela je, — morda za Jugoslavijo najlepša!

A. Kopinšek.

K 20letnici bitke ob Marni

Ker prve bitke na francoskem levem krilu za antanto niso ugodno potekale, je vrhovni francoski vojskovodja Joffre (1852—1931), ki so ga odlikovale jasnost v mišljenju, močna volja ter mirnost in trdnost v izvajanju sklepov, same lastnosti, katerih Moltke ni imel, napravil edino pravilni, a nepopoln sklep, da ne bo iskal še sedaj končne odločitve, temveč se bojujoč umikal, če bi bilo treba, celo preko Seine, in čakal ugodne prilike za protudar.

In taka ugodna prilika se mu je ponudila prej, kakor je sam pričakoval. Dne 3. septembra je vojaški guverner Pariza general Gallieni spoznal, da bi se dal iz Pariza, kjer je bilo zbranih precej divizij, napraviti učinkovit sunek v bok in zaledje nemškega desnega krila. Joffre, ki si nikoli ni dal izvitih vodstva poedinih armad iz rok, ampak jih je imel vedno bolj v svoji oblasti, se je dal kmalu prepričati, hitro preuredil 6. armado, ustavil nadaljnje umikanje in za 6. septembra zapovedal splošno protiofenzivo na vsej levi polovici francoske fronte z Angleži vred. Tja je odredil še več divizij z desnega krila. Moltke je že 4. septembra spoznal nevarnost, ki je pretila njegovemu desnemu krilu, zato je zapovedal, naj 1. in 2. armada zaokreneta proti Parizu, 3. in 5. armada nadaljujeta napadanje proti jugu,

6. in 7. pa prodrata med Toulom in Epinalom, prav tako za 6. september, in tako je prišlo do velike bitke ob Marni.

1. nemška armada (von Kluck) je začela z obratom fronte šele ponoči med 5. in 6. septembrom. S svojega desnega krila je morala prevesti 2 armadna zbora na skrajno desno krilo proti že od 5. septembra napadajoči 6. francoski armadi (Manoury) s fronte proti zapadu, naslednjega dne je morala storiti isto še s svojima ostalima zboroma. Ko se je 6. septembra vnela bitka na vsej črti od severno Pariza do severno Verduna, je zaradi neobhodno potrebnih manevrov 1. nemške armade med njo in 2. nemško armado (v. Bülow) nastala velika vrzel, ki je tja poslana nemška konjenica ni mogla dolgo kriti. Nemška 1. armada se je morala na levem krilu umikati, na desnem pa je pred močno zredčeno in izčrpano francosko 6. armado napredovala, vendar pa je do 9. septembra zastavila vse svoje rezerve. Položaje nemške konjenice so v omenjeni vrzeli previdno napadajoči Angleži 8. septembra prodrli. Kakor pri prvi, je bilo pri 2. nemški armadi, tudi ta se je morala na desnem krilu pred 5. francosko (Franchet d'Espèraj) umikati, na levem pa je skupno z desno polovico 3. armade (v.

Hansen) napredovala, ker se je morala 9. francoska armada (Foch) s svojim desnim krilom na terenu, ki je bil za obrambo silno neugoden, umikati. Ostala 3. ter 4. (vojv. Württemberški) in 5. nemška armada (prestolonaslednik) proti 4. (Langle de Cary) in 3. francoski armadi (Sarrail) niso nič opravile, dasi so še vse do 10. septembra silovito napadale.

Položaj eta oba vrhovna vojskovodja različno presojava. Joffre je bil miren in poln optimizma, hitel je od armade do armade, dajal povsod navodila ter vzpodbujal in opominjal k vztrajnosti, bolehnih Moltke pa je izgubil pregled nad bitko in prepustil poedine armade poveljnikom, ki so se borili vsak na svojo pest in niti niso mogli imeti pregleda čez vso nad 200 km dolgo bojišče, samim sebi. Iz daljnega Luksemburga se sam ni nikamor premaknil, temveč je rajši poslal na bojišče podpolkovnika Hentscha, ki je kot edini izmed njegovih ožjih sodelavcev presojal položaj prav tako pesimistično kakor Moltke sam, in mu ustnilo dal najširša pooblastila, po potrebi tudi za povelje na umik. Hentsch se je 8. septembra z Bülowom, ki se na podlagi poročil, došlih mu od 1. armade, in iz vrzeli ni upal nadalje vztrajati, sporazumel za umik 2. armade in zapovedal isto tudi 1. in 3. armadi. Moltke sam je prišel na bojišče šele 11. septembra in odredil umik ostalih

dveh nemških armad. Francozi, ki so imeli prav tako občutne izgube, so mogli le počasi zasledovati nasprotnika, ki se je 15. septembra ustavil na črti od severno Verduna in Reimsa do Noyona. Ker pa sta skušali obe vojski druga drugo od zapada obkrožiti, je bojna črta kmalu dospela do morja, Moltke pa je med tem že 14. septembra odstopil.

Pomen bitke ob Marni je v tem, da so v tej bitki Francozi v zvezi z Angleži končno prekrizali nemški vojni načrt in da se je zapadna fronta za dolgo časa ustalila. Vojna strelskih jarkov, ki je sledila, se je vlekla iz leta v leto kljub obojestranskim silnim naporom in izgubam. Ko pa so začeli Nemci marca 1918 z novo veliko ofenzivo, je bila antanta zlasti tehnično že tako v premoči, da jo je pod Fochevim vrhovnim poveljstvom ustavila in takoj nato prešla sama v protinapad, ki Nemcem ni več dal priti do sapa, temveč so morali v začetku novembra 1918 prositi za premirje in sprejeti vse Fochove pogoje.

K mistiki nagnjeno zgodovinopisje govori o čudežu ob Marni. — Pragmatični zgodovinar tehta ukrepe in protukrepe ter išče napake in krivice. Kot takega je treba smatrati zlasti Moltkeja, ki je pokvaril prvotno Schlieffenovo zasnovno, neprestano izpreminjal svoje načrte, kmalu izgubil oblast nad prodirajočimi armadami in pregled nad operacijami ter po svojem telesnem in

duševnem ustroju težki nalogi vrhovnega vodje velikih modernih vojsk sploh ni bil kos. Mnogi Nemci pa dolžijo tudi Hentscha, češ, da je prekoračil svoj delokrog, preveč pesimistično presojal nemški položaj ob Marni in s svojim poveljem na umik izvil svojim rojakom bližajočo zmago iz rok. Toda Hentsch 8. septembra že ni mogel ravnati drugače, kakor je, ne da bi izpostavil nemško vojsko še večji nevarnosti. Če bi bili Nemci med silnima trdnjavama Verdunom in Parizom, katerih gotovo ne bi bili mogli dovolj hitro zavzeti, če bi jim to vobče kdaj uspelo, napredovali še dalje proti jugu, bi bili prišli v še hujšo zanko kakor ob Marni, ki bi jim mogla prinesiti popolno katastrofo. Hentsch je ravnal previdno, nemško vojno sodišče, na katero je sam apeliral, ga je oprostil vsake subjektivne krivde. — Metafizik je, kakor o vsem zgodovinskem dogajanju, tako tudi o izidu bitke ob Marni in svetovne vojne sploh prepričan, da ima neki višji smisel. — Brez dvoma pa ta bitka in vsa svetovna vojna znova dokazujeta, da v Evropi in na svetu sploh ni možno gospostvo enega naroda nad vsemi ostalimi. Kar ni uspelo Napoleonu I., to se je št. let pozneje izjavilo tudi Viljemu II. in se bo pač ponesrečilo vsakemu drugemu.

Dr. Maks Robič,

rez. art. kapetan I. stopnje.

Med vardarskimi ribiči

Ribe, ribice! — se razlega v ranih urah po skopkih ulicah. Mršav človek, zagorelega obraza, z raztrgano in oguljeno šušaro na glavi, v še bolj raztrganem sukniču in hlačah, bos ali vsaj v starih škarpah ima nabrane na vrvi klene, belice, mreže in slične ribe in jih nudi gospodinjam po 8 do 10 dinarjev oko (kg in četrt). To je vardarski ribar, ki je vso noč lovil s sertmo, mrežo za metanje, in zjutraj potem spravila plen v denar. Polno jih je, ki od rane pomladi do pozne jeseni na podlagi ribarske karte — male ali velike — občinske ali okrajne, love s sertno po Vardaru. Najboljši lovni čas je ponoči, ob kalni vodi,

ali kadar ribe drstijo. Ribar si napravi pod večjimi skalami »zazobe«, on ribe zabobuje s zobom, ovsem, jedromom ali otrobi, jih privablja — in ko so ribe lepo zbrane pri pojedini, jih pokrije in zajame s sertmo.

Vedno sreča nekaj teh ribičev ob Vardaru, seveda le v toplejšem času. Časih lovijo po dva skupaj, ki hodita v razdalji 10 m in istočasno mečeta mrežo. Kar jih preprosto prvi, pridejo drugemu v mrežo. V sezoni kopanja, v sobotnih popoldnevih in ob nedeljah preganjajo ribe tudi nepoklicni ribiči, tisti, ki med tednom pridno delajo po uradih in podjetjih, a imajo v sebi ribiško žilico. Ti love navadno z »zagazno«, mrežo s srednjimi okenci, široko meter ali meter in pol in dolgo tri do pet metrov. Na vsaki strani mreže je pritrjena po ena močna palica ali drog. Z mrežo zastavijo tolmun ali obkolijo podvodne korenine, eden z drogom priganja ribe, dva pa čakata, držet mrežo dobro proti dnu. Ko ribe pribeže do mreže, jo hitro dvigneta in navadno vselej ostane kakšen rep v mreži.

Trnkarjev je na vseh koncih in krajih Vardarja dovolj. Strastni trnkarji so dijaki in počinčarji in upokojenci. Uče gliste plavati: le kakšna mrenica ali klen, zelo redko kakšna jegulja se zmoti in zagradi vabo. Pravi »pecačiči« — po naše sportni ribiči — so trgovski in obrtniški vajenci (pomolniki so nogometiški ali turisti). Ti love na kobilice, hrošče in slično. Njihovi »štapovi« so tanki in vitki in na koncu tanke vrvice imajo zimo z mali trnkami. Njihove postojanke so pod mlino, kjer v kratkih sunkih mečejo vabo v curek in jo hitro spet potegnijo iz vode. Oni »pecačiči« in večkrat potegnijo ali vržejo na suho kakšnega klena ali belico.

Pa ti privleče na Vardar kakšen »gospodin čovek« (navadno »prečanec« ali »stranec«, konzularni uradnik) pravcato angleško palico cepkanega bambusa, s prvostnim vretenom in celo kolekcijo muh in druge hrane. Z vso vestino se muči in poti in prazne torbe razočaran odide. Navadno se tako obupane zateče med rakarje, ker rakov je še precej v Vardaru, ali pa gre v Radiko ali Tresko, kjer že švigajo postvri.

Sicer je tudi v gornjem delu Vardarja sem in tja kakšna postvri, ki so jo sem zanesli gorski potoki, ali to se primeri prav redko.

Taorčani so pravi ribiči. V vasi Taoru pod Skopljem se je baje rodil slavni jurist Justinijan in bi bilo torej priporočljivo, da bi se tudi tu kdaj vršil pravniški kongres. Taorčani vlačijo pomladi svoje velike mreže po katlanovski mrtvici in v glavnem zalagajo Skoplje z mastnimi krapji, a poleti se spravijo nad seme v Vardaru. Včas ujamajo prave velikane, težke po 10 in več kilogramov.

Strastni ribiči, specialisti na »struge« in »bubnjeve«, so tisti, ki poleti mislijo pri rešavanju aktov na ribe, jeseni in pozimi pa na zajce. V njihov krog spadajo tudi gledališki umetniki, profesorji in drugi umstveniki. Vsi ti se spravijo v poletni vročini navadno v Zelenikovo pod šotore. Za some postavljajo pasti, bubnjeve ali po naše vrške ali ravšlje, za jegulje pa strukove — dolge vrvi, ki so na njih na malih vrčkah privezani trniki, oslajeni z glistami ali račjimi repi. In zgodi se, da pride som v bubanj in jegulja obvisi na struku in potem je slave mnogo in še več zavisti. K tem ribičem pripadajo tudi nestor skopjskih igralcev in reditelj gospodin Srdanović in lasuljar gospod Kos, ki jih vidite na sliki s tremi kapitalnimi somi, kar seveda tudi za njih ni vsakdanjost.

Ker sem našel že skoraj vse vrste častilcev sv. Petra, naj ne pozabim omeniti tistih zločincev, ki sistematsko zatirajo ribji rod v Vardaru. To so dinamitarji, ki kljub budnemu očesu postavijo »baca bombet«. Žal, spoštujemo te vrste sport včas sami čuvarji postavbe in vzgojitelji naroda. Kdaj bo ta grdobija v vodovju Vardarja in tudi drugod popolnoma zatrita? K.

jug. Ostala pa nam je kulturna vez, ki nas bo stalno zblíževala in utrjevala v bodočem delu. Da bi se našli vsi, doma in zunaj Jugoslavije takšni, kakor sta se našla dva brata iz Frelichova in Dobrega Polja, ki ju je usoda oddaljila in bi se objeli ob spoznanju najdražjega in najvišjega, ki se imenuje: zlata svoboda!

Fran Svetina.

Važni sklepi mednarodne planinarske zveze

»Union internationale des associations d'alpinisme« (Mednarodna zveza združb alpinizma) je imela dne 6. in 7. septembra 1934 svoj peti kongres v Pontresini v Švici. Bilo je zastopanih 12 držav s 27 delegati. Zvezo planinskih društev v Jugoslaviji je zastopal član SPD dr. Tuma a Henri. Prvi pristop zastopnika Jugoslavije je zbor najzvišneje pozdravil.

Na kongresu so se obravnavala jako važna in tudi za naša alpinska društva koristna vprašanja, posebno glede prehajanja alpinistov preko meje, enotno postopanje za znižanje vožnje na državnih železnicah, glede izterjanja rešilnih stroškov za ponesrečene alpiniste izozemce, ureditev meteorološke službe, izdaja letnega priročnika za alpiniste, vzajemnost zavetišč, zaščita proti vandalizmu, ureditev prenočevanja mladine, študij in seznam plazov, fotograf, razstava plan. pokrajin. Slednjč se je obravnavala še posebej predlog profesorja Goetla, zastopnika poljskega planinskega društva, glede ustanovitve narodnega parka v Tatru, ter predlog zastopnika Jugoslavije, da velja ustanoviti pri vsakem alpinskem društvu literarne odseke za proučevanje Alp, posebno nabiranje nomenklature in terminologije. Druga njegova resolucija, ki je merila na znižanje vozno ceno za alpiniste splošno in način uveljavljanja krožnih listkov (billet circulaire) se je sprejela le v omejenem smislu, da se sploh unija zavzame za enakomerno postopanje pri določanju olajšav in repocitete.

VI. kongres unije se bo vršil po letu 1935. v Barceloni. Prvi kongres je bil leta 1930. v Zakopanih, potem 1. 1931. v Budimpešti, 1. 1932. v Chamonixu in 1. 1933. v Cortini d'Ampezzo. Na teh kongresih Jugoslavija ni bila zastopana.

Zdaj ni sploh nobenega truda več!

Tako slišimo večkrat gospodinje, ki perejo po Schichtovi metodi. Saj pa tudi ni nič čudnega: čez noč razkroji Ženska hvala nesašnogo, a zjutraj se perilo z lahkoto opere s Schichtovim terpentinovim milom.

To je vse delo, če perete po

SCHICHT

METODI

DOMAČA IZDELKA

ST 13-34

Prešernu obetajo boljše čase...

Za Prešernov spomenik so bojevali že hude pravde, odkar so ga bili postavili na Marijinem trgu. Nad spomenik, ki je nedvomno najmočnejši v mestu, so se v teku desetletij spravili razni pisni in lažni esteti, ki so na moč zabavljali nanj. Seveda s samimi namigavanji, poglavitnega greha mu ni nihče našel. Vsa nesreča spomenika pa je, da ne stoji tako, kakor ga je zamislil sam kipar Ivan Zajec. Namenil je spomeniku naravno ozadje kje v gozdu, s skalovjem in potokom, simbolu Savice, katere žuborenju pesnik prisluškuje. Približno tako zasnovano pa so izmislili v nemogoče ozadje, ki so ga pred časom podrl z ograjo vred zaradi postavitve novih mostov.

Takrat smo slišali pametne glasove za postavitev spomenika na primernejši kraj, pa tudi neumne (kakor tisti, ki bi ga imel rad sredi Ljubljane).

Sedaj pa so spomeniku tlakovali podnožje in v gladkem asfaltu so na levi ob spomeniku pustili tri okrogle kotanje, v katere sponeravajo vsaditi troje dreves, za senco spomeniku in namesto poravane, ki bo vsaj deloma zakrival nemogoče ozadje.

Ta rešitev je le začasna. Prestavitev spomenika bi veljala lepe denarce, zato je sedaj odveč vsak spor zaradi novega prostora za spomenik, ker ne bomo še tako kmalu dočakali časov, ko bo mesto brez težav moglo žrtvovati desetstisoče v tak namen.

Gospodarska delavnost v konjiškem srezu

Slov. Konjice, sredi septembra

Odkar so tudi v konjiškem srezu prevzeli gospodarske korporacije v roke resnično nacionalni ljudje in izvedli tudi kulturno organizacijo po vseh večjih krajih tega zapuščene okraja, lahko vidi človek, ki gleda z objektivnimi očmi, povsod lep napredek.

Z zakonom ustanovljeni sreski kmetijski odbor si je napravil že pred leti načrt za svoje delo in že po preteku prvega leta poslovne dobe so se pokazali prvi uspehi pozhrtvovalnega in nesebičnega dela naših gospodarskih in kulturnih delavcev. Sporedno s tem delom je nastopila Kmetijska družba v Ljubljani, ki ima tukaj svojo podružnico in po reorganizaciji družbe so

spretni naši gospodarstveniki to postojanko zlasti v zadnjem letu spravili v tak red, s kakršnim se more ponašati le malokatera njena postojanka. Neumorno delavni upravnik podružnice Ciril Žagar in njegova žena Betka sta na podružničen posestvu uporabila mnogo truda, da sta s pomočjo centralne v Ljubljani dala vsemu posestvu kar najprikljubnejše zunanje lice. Kdor je videl pred leti, ko so tu vladali klerikalni motogiti, takratno žalostno in zanemarljivo gospodarsko postojanko, danes skoraj ne more verjeti, da je bilo v tako kratkem času mogoče tako vzorno in estetično urediti podružnico Kmetijske družbe v Konjicah, kateri so vrhu tega bivši voditelji zapustili še dolg v višini okrog 40

tisot Dini Tujec, ki pridev v Konjice in se zanimal za napredek, ne pozabi obiskati tudi podružnične posestva!

Številna predavanja, tečaji, seje, sestanki in zbori gospodarskih delavcev v našem srezu so dvignili zanimanje ljudstva za sistematično gospodarsko delo, vrnilo se je pa tudi zaupanje do gospodarskih ustanov, ki so ga bili kmetje že izgubili zaradi slabih izkušenj iz prejšnjih časov. V zadnjih štirih letih vsako leto prirejene vinske razstave so dvignile sloves konjiških vin, vinogradnikom pa privedle dobre kupce.

Že danj časa se je pripravljala splošna gospodarska razstava in iz zamejeli je postalo dejanje, ko se je letos 8. in 9. t. m. vršila velika sreska gospodarska razstava v šolskih prostorih deške narodne šole. Obsegala je kmetijstvo v širšem smislu, bosa, obrt in industrijo, ženska ročna dela, planinstvo, lovstvo in tujski promet ter higijeno na vasi. Poleg tega so bili razstavljeni poljedelski stroji, umetna gnolija in zdravilna zelišča. Podrobno popisati razstavo, ki je zaslužila pozornost in obisk iz vse naše bornine, to bi bila snov posebne brošure. Kratko ugotovljamo le, da je presenetila celo one kroge, ki poznajo naše gospodarske delavce in delo našega kmeta v tem srezu. Uspeh razstave — gre tu v prvi vrsti za moralni uspeh — je pri obstoječih razmerah v tem srezu nad vse razveseljiv. Od kakih 20.000 prebivalcev sresa je obiskalo razstavo, vstevši tudi šolsko mladino, preko 5000 oseb, kar v odstotkih 25 odstotkov vsega prebivalstva; tak rezultat se gotovo lahko označi za pozitivnega. V odlični meri je poleg že v »Jutru« objavljenih oseb sodelovala zlasti Kmetijska družba po svojem upravniku Žagaru Cirilu, ki je prav za prav dal iniciativo za prireditev. Za razstavo ženskih ročnih del si je dala mnogo truda poleg naših učitelj tudi gospa Betka Žagarjeva. Znam planinar učitelj Alojzij Malenšek je organiziral na razstavi planinstvo in lovstvo. V dvoranu je postavil planinsko koč dvinjske podružnice SPD na Pesku v mlinaturi, prav posrečeno in tako originalno, da se je vsak obiskovalec razstave čutil kakor na Pesku. Seveda nista odrekla svoje pomoči pri pripravi za razstavo zaslužni načelnik te podružnice pošni upravnik Wagner in gozdar Tone Meliva. V toliko bi imeli obiskovalci razstave še izpopolniti poročilo o razstavi, ki ga je objavilo pred nekaj dnevi »Jutro«.

Konjiškemu srezu in posebej njegovemu sreskemu načelniku dr. Suhaču Matjeju in vsem javnim delavcem iskreno čestitamo sedaj po končani gospodarski razstavi, ki izredno lepim gospodarskim uspehom,

Pri Hrvatih na Moravi

Brno, septembra

Po slavnostih, ki so se vršile minulo nedeljo v Frelichovem, Dobrem Polju in Novem Perovu v spomin 350-letnice prihoda Hrvatov v te kraje, je znova oživila pesem:

Hrvat in Moravska zemlja,
eno je pleme,
pesem preha od očeta na sina,
lepa naša domovina...

Poleglo se je veliko navdušenje, ki so ga bili deležni številni gostje iz bližnjih in daljnjih krajev, med njimi sam predsednik češkoslovaškega parlamenta in naš poslanik v Pragi. Oni pa so ostali, 2000 Hrvatov, željni naše besede in knjige.

Ni dolgo, ko je obiskalo akademsko društvo Jugoslavija iz Brna te tri vasi in takrat smo strmeli, kako so se zanimali za vse, kar je našega. Poslušali so našo govorico in pesem kakor razodetje, s solzami radosti v očeh, in ponos jih je prevzel ob zavesti, da živi tam doli na jugu velika, močna Jugoslavija. Prosilili so nas, naj jim pošljemo knjig in da naj jih nikdar ne pozabimo. Posebno so si želeli naših pesmaric.

Mi smo Hrvati — so nam govorili — vsi smo Hrvati, toda med nami so tudi takšni, ki so pozabili svoj materin jezik. Odtujila nam jih je nemška šola...

O tem smo se sami prepričali. Srečavali smo mrke obraze, ki so jasno pričali, da jim nismo dobrodošli. Nekaj dni našega bivanja med njimi pa je imelo svoj blagodejni učinek. Takšnih posetov niso bili vajeni, in prav zato so bili na nas pozorni. Postajali so ob oknih in če so nekatere, ki so pozabili, da so Hrvatje, držali prvi dan hladno in ravnodušno, smo opazili, da postajajo ti ledeni mrzli obrazi vse bolj in bolj prijazni. Vseč smo jim bili: 50 mladih, temperamentnih študentov. Ko smo šli na obisk v posamezne vasi, na vse zgodaj zjutraj, v strnjeni vrstah, prepevaje naše pesmi, so nam mahali v pozdrav. Jedva so

pričakovali, da se spet vrnemo in da se zberemo v veliki dvorani zvečer na koncertu. Težko je popisati vse ono, kar smo doživeli pri teh dobrih ljudeh.

Tako smo romali iz vasi v vas po širokih poljih in vinogradih, ne daleč od avstrijske meje, kjer so bile še prva leta po svetovni vojni hude bitke. Tudi oni so se borili za češkoslovaško svobodo in to jim je vrnilo ono nekdanjo silo borbeneja in zdravega naroda. Ob obisku so nam ponudili rdečega vina, podobnega našemu cvičku, ali (ne vem, kako to) nismo mislili toliko na vino kakor na svečani trenutek, ko so si volisti očanci peli z nami in se radovali.

Od nekod je bilo slišati ropot voz. Seljali iz Frelichova so se vračali s polja. Povabili smo jih na travnik k sebi. Mnogi se niso videli že leta in leta. Kdor je bil priča temu, ne bo nikoli pozabil, ko je Hrvat iz Frelichova objel Hrvata — brata iz Dobrega Polja. Oba sta jokala.

Na vse tisto pa, kar so pisali časniki krasnega o naših tu na severu, ki se zgubljajo kakor oni na Gradiščanskem, sledi, kakor so napisali češki listi: stopitev s češkoslovaškim življenjem. Vsi poudarjajo veliko inteligenco in sposobnost. V šoli so se učili v nemščini, v cerkvi so molili v češčini in doma glagolili v materinščini svoj sladiki čač in mehko zveneče sljepoč.

Težko je gledati to bodočnost, ali pri vsem tem nas mora navdajati svetla misel, da bodo ostali Slovani. One pa, ki še niso, bo vrnila češkoslovaška šola spet k velikemu slovanskemu delu. Kar se je dalo storiti, so storili že sami; niso se oddaljevali svoji zemlji in niso se ženili z Nemkani. To je ohranilo njihovo tipičnost in lepoto, ki je splošno znana.

Zgodovina nam ni naklonila koridorja med češkoslovaško in Jugoslavijo, ki naj bi tekel preko ozemlja gradiščanskih Hrvatov in tako družil slovanski sever in

Jesen rumena, dobra žena...

Z današnjim dnem se poslavlja tudi sonce — Letošnja jesen v primeri z lansko poplavno katastrofo v Sloveniji

Ljubljana, 22. septembra

Kadar se po poletnih počitnicah napolni spet mestne ulice živahno razgibane, zdrave mladine in se v poslednji gorski vasi odpro vrata sole novemu letu umnega napredka deca, se zunaj v prirodi že od 1. septembra vztrajno tihotaji v deželo jesen. In kakor se je letos vse stvarstvo zelenega plašča naše severne poloble Zemlje, pod gospodstvom nenavadne sončne pripeke odelo v cvetje in sad mnogo prej ko običajna leta, prav tako so tudi letošnji jesenski prideški napolnili tržišča nad 14 dni prej ko druga leta. Izredno topli poletni dnevi so dozoreli tudi sladko grozdje neobičajno zgodaj.

Temu primerno se seveda vnanja slika zelene površine hitreje spreminja v najpestrje barvne odtenke odmirajočega listja. Hladna meglena jutra, prvi znaki jeseni, ki je po krepkejšem deževju konec avgusta nastopila meteorološko že 1. t. m., bodo odpadanje ovnelega listja poslej še pospešila. Sonce, glavni vir rastlinske zadržnosti bo namreč jutrišnje nedeljo popoldne ob 18. uri 46 minut stopilo v znamenje tehtnice in otvorilo astronomski začetek jeseni. Prav kakor pomladi 21. marca bo jutri zarana, v tako zvanem jesenskem enakonočju izšel nebesni sejalec točno na vzvodu vsakega kraja na Zemlji in zatonil na večer prav na dejanskem zapadu našega ob-

zorja. Obe zemeljski polovici s tečajema vzorčasta v enaki meri obsevani, dan in noč bosta povsod enaka dolga.

Opoldne bodo vpadli sončni žarki na Ljubljano v kotu 44°, proti severu bo vpadni kot in svedava tudi jakost žarkov vodno manjša. Današnji bodo deležni sonca že v kotu 42°, Berlinčani se niže. V Hammerfestu na Norveškem, najsevernejšem mestu na svetu, bo sijalo sonce opoldne že posevno v kotu 19°, v lednih pustinja skrajnega seveda pa bo sonce poslednjič krožilo 24 ur nad pokrajino. Nastopil bo polagoma mrak, dokler ne bo zajela ledne pustinje skoraj štirimesečna tema.

V vsej severni polovici našega planeta se bo poslej sonce polagoma nízalo nad obzorjem, dnevi bodo vedno krajši, noči daljše. Iz dneva v dan bomo bliže zimi, na južni polobli pa bo z vzpenjanjem sonca nad obzorje vstala priroda k novemu življenju. Tu umiranje, tam hrepenenje rasti k novemu življenju. Dva ekstrema, ki ju je zakon vesoljstva zapisal na pot materi Zemlji, da na svojem nebesnem potovanju krog sonca z izmenjo štirih letnih časov stvarja ogromni večini prebivalstva življenje pestrejšje, znosnejše.

Tak je skromno začrtan okvir, v katerem se zrcali dejstvo, da bo tople poletne dneve s ponedeljkom, dasi komaj občutno, pospešeno nadomestila rumena jesen.

Ali vendar je prav stvarnost, da so jeseni dandanes zemljanom mnogo znosnejša doba, ko stoletja poprej, dokaz nove miselnosti v sportu, na zraku, vodi in soncu okrepjenega človeštva. V srih današnje mladine in odraslih je jesen, simbol umiranja prirode le prehodna doba, pot k neugni zimski radosti. Jesensko razpoloženje vpliva današnjemu meščanu, ko že skoraj ni podstrešja, kjer bi ne čakale zaloge smuč, sank in drugih rekvizitov belega sporta na odrešenje, mnogo vere in vedrega optimizma. V podstrešjih neutešeno hrepenenje — v kletah pa prazni, s pajčvini preprečeni prostori, ki čakajo kuriva, ta kontrast zadaje posebno revnejšim ljudem nemalo brige.

Nam vsem pa je v zvezi z radostmi in skrbmi jeseni skupna želja na naslov vremenskega ravnanja, da bi bila uvertura v zimo — čeprav je deževje v tej dobi najna poleidica sprememb našega ozračja — čim bolj prizanesljiva s preobito močjo in povodnijo, ki skoraj vsako leto pustošijo po lepi naši zemlji.

Vsem, posebno prizadetim so že v žalostnem spominu strašne posledice lanske povodnji, ki so prav te dni, od 21. do 24. septembra pustošile po Strugah na Dolenjskem, v Savinjski dolini in drugod. V nekaj dneh so tedaj nebesne zatvornice izlile nad Ljubljano čez 260 mm dežja, samo v noči na 23. sept. nad 120 mm, množina, ki bi naj nas nikoli več ne obiskala.

Jesen na polju:
ljali krompir, ki
Minule dni so
pridno posprava
ga bo kmalu
nadomestila
ozimina.

Tudi lani je kakor letos visok anticiklon nad Srednjo Evropo naklonil prvi polovici septembra pretežno lepo, sončno vreme. V to mirno zatife sta naenkrat krepko pritislili dve depresiji. Ena iz Rusije, druga, močnejša pa je na pohodu z Atlantskega morja vrgla nad Alpe in Dinarske planine velike množice razgretega zraka s Sredozemskega morja in sprožila za nas nepozabno poplavno katastrofo.

Letos je kinavec z vremenom našim krajem dolel mnogo naklonjenosti ko lani. Tako je minule tedne prav kakor lani anticiklon nad Evropo prinesel res lepe jesenske dneve. Da je zdaj poseglo vreme kratkotrajno, rahlo deževje, je bilo priprati slabšji jadranski depresiji, ki je s svojo oblačnostjo segla le tja do Semmeringa. Medtem ko je sredi meseca pomaleh deževalo pri nas pa je Celovec v štirih dneh beležil nad 100 mm dežja, Gradec komaj 9. Na Dunaju in dalje na sever in vzhod pa je bilo sočasno najlepše jasno in sončno vreme. V tem stanju, ko ni bilo nikjer jačjega navala depresije, smo bili letos, z izjemo lokalnih neviht, ta mesec obvarovani poplav.

Temperature, ki so po deževju konec avgusta povsod padle, so se v Beogradu, Sarajevu in Skoplju začetek septembra še držale krog 30°. Poslej so polagoma v vse državi in Evropi padale in se končno ustalile večji del med 22 in 27 stop. C. Razmeroma hladne so noči, kar je zaradi pešanja sončne pripeke, krajših dni in megle naravno. Vsak lep, sončen jesenski dan pa dvojno razveseli človeka v želji, da bi tudi vinotok in listopad ne bila slabša od kinavca.

I. L.

Domače vesti

Popravek

Dr. Štempihar Ivo, advokat,
Docteur en Droit et Avocat,
Jesenice, Dravska banovina, Ju-
goslavlja-Yugoslavie.

Jesenice, 21. 9. 1934.
Gospod Ravljen Davorin, urednik »Jutra«
Ljubljana, Knaflijeva ul. 5.

Ker ste uredili št. 217. »Jutra« z dne 21. t. m., Vas v smislu čl. 26. zak. o tisku vabim, da glede novice z naslovom »Preklican program, preklicano darilo«, ki ste jo v cit. številki objavili na četrty strani v prvi (levi) koloni zgoraj pod zaglavljem »Domače vesti« in ki vsebuje glede moje osebe več neresničnosti, objavite v »Jutru« na istem mestu, kakor je bilo besedilo novice, z istimi črkami, v kakršnih je bila nastopljena, neprekinjeno in najkasneje v dveh dneh, sledeči popravke: Res je, da sem ves čas opazoval gibanje »Boja« samo od zunaj in nisem bil nikdar med trudniki njihovega glasila, da sem v Delavski Politiki in v Sloveniji objavil več naslednjih člankov zoper fašizem, stanovščinarstvo in meščansko lažno demokracijo, da sem v pismu na g. Fabjančiča pozval »Boja«, naj opusti fašizma in stanovske ideje proglasi tudi javno in da sem mu predložil članek g. Čučka kot dokaz, da vlada med »bojevci« fašistična mentaliteta, dočim za pojasnila, zakaj nočem biti več bojevnik in da prekinjam svoje zveze in odnose z bojevniki, sploh nisem imel povoda. Kolikor se Vaša novica ne strinja s temi dejstvi, ne poročajte resnice.

Ako mojega popravka po pogojih tega pisma ne bi objavili, se izvolite nadejati zakonitih sankcij.

7. odličnim spoštovanjem:
(podpis nečitljiv).
Priporočeno s povratnico.

Rade volje objavljamo ta popravek, ne le zato, da ustrežemo tiskovnemu zakonu, marveč tudi zato, da ustrežemo svojim čitateljem.

NAJVEČJO IZBIRO POVRANIKOV IN
OBLEK ZA GOSPODE IN OTROKE ima

J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 12.

• Iz »Službenega lista«. »Službeni list Kr. banske uprave dravske banovine« št. 76 z dne 22. septembra objavlja uredb o obročnem plačevanju kupnine iz pogodb o prodaji lesa iz državnih gozdov, predpis dovolitve za promet-provoz, uvoz in izvoz kemičnih tvarin, odločbo o prepovedi uvoza strelnih kapic, izpremembe v pravilnik o dokladi za terensko delo uslužbenec ministrstva za finance, oddelka za katastre in drž. posestva, izpremembe v členu 7 pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami, imena ratifikacijskih instrumentov za dopolnilni sporazum k pogodi o trgovini in plovnosti med Jugoslavijo in Italijo, ratifikacijo konvencije o fiskalnem režimu tujih avtomobilskih vozil po Poljski, ratifikacijo mednarodne konvencije o pobiranju ponarejenjavar denarja po Poljski, objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1934 in razne objave iz »Službenih Novin«.

Kamilčna krema „KAMILA“

je za lepoto in zdravljenje kože zdravniško priporočena. Dobi se povsod po Din 10.—

Razpošilja
lekarna J. Oblak, Št. Vid nad Ljubljano.

• Na današnji dan pred 17 leti, dne 23. septembra 1917. je umrl v Londonu Franjo Supilo, med Hrvatmi eden največjih in najuspešnejših borcev za jugoslovensko zedinjenje. Smrt ga je zatekla v najlepši moški dobi (rojen je bil 1. 1870.) v tujini, kjer je vse življenje posvetil delu in boju za neresenje jugoslovanskega ideala. Ni mu bilo dano, da bi dočkal osvoboditve in zedinjenja, tem večjo hvalnost mu je dolžan ves naš narod. Njegovemu spominu bo posvečena današnja nacionalna ura (ob 20.) v programu vseh treh naših radijskih postaj.

ČUDOVITO LEPE damske plašče

(modele) zadnjih velemestnih novosti, ter nenadkriljivo krasne dam. obleke za jesen in zimo, po presenetljivo nizkih cenah nudi

Fran Lukić, Stritarjeva ul.

• Dom Rdečega križa v Zagrebu. Teden Rdečega križa zaključujejo v Zagrebu z načrtom zgradbe doma Rdečega križa. Na mestu obrača je že darovala potrebno zemljišče v Derencinovi ulici, zbranih je že pol milijona dinarjev, denarno pomoč pa je objavila tudi banska uprava. Dom Rdečega križa v Zagrebu je zamišljen kot veliko in moderno štirinadstropno poslopje s 36 m dolgim pročeljem. Poslopje bo zgrajeno tako, da bo lahko v njem urejena tudi bolnišnica. Že od začetka pa bo v domu urejena velika reševalna postaja.

ZVOCNI KINO »SOKOLSKI DOM«
V SISKI — Telefon 33-87.

Popularni komik **EDDIE CANTOR**
v veseloligri

KRALJ ARENE

Smeh! Senzacije! Plesi v vodi! Smeh!
V borbi z liki nastopa znani ameriški bikoborec Franklin.

Predstave v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9.
v ponedeljek ob 7. in 9. uri zvečer
V dopolnilno nov Paramountov zvočni
tednik in barvana Sily Simphonija.

PRIDE! PRIDE!
SIN INDIJE Ramon Novaro

• Vodstvo srbskih kmečkih zadrug. Zveza srbskih kmečkih zadrug, ki praznuje letos 40letnico svojega delovanja, kaže poleg velikih uspehov na vseh področjih naprednega kmečkega gospodarstva tudi lepo vzajemnost kmetov in intelektualcev. Zveza je imela v 40 letih svojega obstoja samo 6 predsednikov. Prvi je bil pokojni Vladimir Ljotić, ko je imela zveza svoj sedež še v Smederevu, tretje leto pa že predseduje zvezi dr. Dragotin Janković, predsednik odvetniške zbornice. Tudi nadzorni odbor je imel v 40 letih samo šest predsednikov. V nadzornem odboru je bilo v 40 letih 61, v glavnem pa 55 članov. Med njimi je bilo 33 kmetov, potem 26 učiteljev in 25 duhovnikov. Zanimivo je tudi to, da se je v vodstvu zveze kmečkih zadrug udeleževalo 15 ministrov in 10 vseučiliških profesorjev. Odborniki so pripadali raznim nekdanjim strankam, kar je najboljši dokaz, da so zadrug v svojem delokrogu politiko vedno do skrajne mere nevtiralizirale.

• Otvoritev prvega planinskega doma na Dinarskem masivu. Podružnica Hrvatskega planinskega društva »Mosor« v Splitu bo danes otvorila na Kamešnici v višini 1600 m lepo planinsko zavetišče, ki je prvo v Dinarskem masivu. Planinsko zavetišče bo nosilo ime profesorja Girometija, zaslužnega predsednika splitske podružnice planinskega društva. Stroške za zgradbo levega planinskega zavetišča so oskrbeli požrtvovalni člani društva.

Zdrava → Lutz peč
Jugo-Lutz družba z o. z. Ljubljana VII.
telefon 32-52 6783

• Pomembna turistična publikacija. Našo skromno tujekoprometno literaturo je obogatil te dni predsednik banovinskega tujekoprometnega sveta in upravnik zavičajnišča Dobrne g. dr. Fran Šter a prevodom znamenitega nemškega dela »Nauk o tujem prometu«, ki ga je pred šestimi leti spisal eden najboljših nemških strokovnjakov dr. A. Bormann. Knjiga, ki je mednarodni turistični literaturi predstavlja prav lepo vrednoto, bo dobrodošla vsem slovenskim krajem in posameznikom, ki jih zanimajo turistični problemi. Ker so se razmere od časa, ko je dr. Bormannova knjiga izšla (1928), do danes že v marsikateri smeri in da bi našim zainteresiranim krogom bil namen knjige čim bolj jase, ni dr. Šter svojo knjigo truda posvetil zgolj prevodu, marveč je bil vsestransko izpopolnjeval in ga prilagajal današnjim razmeram. Upošteval je v vsakem pogledu spremenjene prilike v sami Nemčiji in za koristno primerjavo navedel ekoraj povod tudi naše statistične podatke, v kolikor so sploh točni in zanesljivi. Knjigi, ki smo jo že dolgo potrebovali in ki bo vzbudila med vsemi tujekoprometnimi krogi potrebno zanimanje, želimo najlepše uspehe, a prevajalec g. dr. Šter za služi posebno pohvalo, da se je posvetil delu na tem dosej, še silno skromno obdelanem poprišču.

Velika dobrota za gospodinjje je svetovni patent za obnovo perila PST Patent Stopf Twist, ker se dela z njim neprimerno hitreje in lažje nego na roko. 10

• Abiturientski tečaj Zbornice za TOI na drž. trgovski akademiji v Ljubljani. Vplivanje v abiturientski tečaj na trgovski akademiji v Ljubljani se bo vršilo do jana. 29. t. m. interesi lahko vplačajo prvi obrok šolnine tudi v prvih dveh mesecih oktobra proti obvezni prijavi za vpis na abiturientski tečaj. V izjemnih primerih se more dovoliti plačevanje šolnine tudi v večjem številu obrokov. Vse ostale informacije dobe interese pri ravnatelstvu drž. trgovske akademije v Ljubljani.

• Na ekonomsko komercialni visoki šoli v Zagrebu bo začetek vpisov v zimski semester 25. t. m. zaključek pa 2. oktobra. Poleg osebnih in šolskih dokumentov je treba pri vpisu predložiti tudi izkaz davčne uprave o premoženju in o davkih plačatelja, odnosno njegovih staršev.

• Dopisna trgovska šola v Ljubljani otvori 12. oktobra nove dopisne tečaje. Za te tečaje se lahko vpiše do navedenega dneva vsakdo. Šola je osnovana na najmodernejših dopisnih metodah. Pri njej sodelujejo najboljši strokovnjaki, ki poskušajo vse trgovske predmete, ki se učijo na državnih trgovski šoli, kakor knjigovodstvo, korespondenco, trgovsko računstvo, stenografijo itd. Poleg tega pa tudi še vse moderne jezike. Na zahtevo pošlje vodstvo šole brezplačna pojasmila in prospekte. Šolnina je v tekočem šolskem letu globoko znižana, zato se študij pri njej vsakomur najtopleje priporoča.

• Za službe po pisarnah in lastne prakse najboljše in najceneje pripravila dikeje in odrasle stenotipistovski tečaj pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, ki se otvori 2. oktobra t. l. Dnevni in večerni tečaji. Mesečna učnina 120 Din. Rovni popust. Vsa pojasnila daje brezplačno vodstvo Trgovskega učnega zavoda v Ljubljani, Kongresni trg št. 2/II.

• Subotičko sodišče razpravlja o dolgovih atentatorja Matuschka. Pred subotičkim okrožnim sodiščem teče civilna pravda po tožbi čantavirskoga veleposestnika Petra Sinkovića. Ta je v začetku leta 1933. posodil Silvestru Matuschki poldrug milijon madžarskih kron. Atentator na železnico pri Bia Torbagyu Silvester Matuschka je bil tedaj še bogat dunajski trgovec, poročstvo za njegovo posojilo pri Sinkoviću je prevzel njegov tasto, upokojeni nadučitelj Franjo Der v Čantaviru. Matuschka je inkovitu tekom let odplačal nekaj dolga v madžarski in avstrijski valuti, dolguje mu pa še po Sinkovičevem računu 60.000 Din. Ker se je nekdanji bogati trgovec Matuschka prevrgel v po vsem svetu znanega atentatorja, se upnik Sinković drži njegovega poroka. Ko je bila vlozena tožba, je bil Matuschka še v avstrijskem preiskovalnem zaporu in Derov odvetnik je zahteval njegovo zaslusanje. Na sodišče v Subotici je prišla izjava, ki jo je Matuschka napisal v dunajskih zaporih. Matuschka trdi, da je ves dolg že davno vrnil in da mora biti terjatev od 60.000 Din nekaka pomota. Tožitelj in toženec bosta najbrž zahtevala ponovno zaslusanje Matuschke.

• Krvav spopad pri razdelitvi zemljišča. V okolici Ivanjice sta sorodnika Božidar in Jovo Nikolić podedovala kos zemljišča ter pozvala geometre in priče, da bi izvedli razmejitev. Ko je bilo treba postaviti mejnike, pa sta se srečna dediča spila, ker nista bila zadovoljna z mejo, ki so jo predlagali geometri, in ker se o njej tudi sama

Proti preobilni debelosti

uporabljajte
samo neškodljive
Slatinske tablete
za hujšanje

ki jih proizvaja apoteka Mr. Bahovec v Ljubljani iz naravnih mineralnih soli in zeliščnih ekstraktov.

Zahtevajte v Vaši lekarni samo prave neškodljive Slatinske tablete Bahovec.

Mala doza (100 tablet)
46 Din, velika doza (200 tablet)
74 Din.

Reg. br. 258. II. L. 1934

nista mogla sporazumeti. Vsa posredovanja so bila zaman in možakarja sta se naposled spopadla. Božidar je skočil v hišo po sekuro in pobil svojega nasprotnika na tla. Prestrašeni vaščani so pozvali orožnike, hudo ranjenega Jovana pa so odpeljali v bolnišnico.

FOTO - STOP!

Zaradi pozne sezone smo skrajno znižali cene fotoaparatom in materijalu:
1x10 Agfa Brovira dopisnice Din 4.—
1x10 Agfa Brovira 18x24 Din 15.—
1 Voigtlander rumenica Din 35.—
1 Voigtlander film 269 Sch. 6x6 Din 10.—
1 Bewi junior Din 150.—
Zahtevajte naš priložnostni cenik, veljaven do 15. oktobra 1934.

DROGERIJA I. KANC
LJUBLJANA, Nebotičnik 7942

• Strašen zločin ljubosumnega kmeta. V Starem gradu pri Koprivnici je 40letni kmet Ivan Skutin s sekuro ubil svojo skoro 10 let starejšo ženo in se potem obesil. Mož je bil zelo ljubosumen, za kar pa, kakor pravijo sosedje, ni imel nobenega povoda. Sosedom se je nudil v hiši strašen prizor. Žena je ležala s razcepljeno glavo na postelji mrtva. Kmet pa je visel na oknu poleg postelje. Na tleh pred posteljo je bil list papirja s naslednjim poslovnim pismom: Zbogom sosedje, grem na drugi svet. Nisem žepar ali tat, kakor so me mnogi sumili. Nikogar nisem storil, samo ženo sem ubil, ker je bila moja sestra.

• V. balkanske igre v Zagrebu. Jugoslovanska družba Kava Hag proizvaja že dalje časa razen kofeina proste zrnate kavo dobro znano hranilo Kaaba, ki se sestavlja po starim receptu naseljenecv tropičkih krajev. Na željo vodstva balkanskih iger se je za časa prireditve v sokolskem stadionu pri-

Kaj se bo nosilo v Parizu?

Kaj se bo nosilo na Dunaju?

odgovor na to dobite v naši

zimski damski kolekciji.

Cene naših plaščev so od 240—1290 Din.

V naši kolekciji najdete vse, kar iščete. Vljudo Vas vabimo na brezobzven ogled naših damskih plaščev v naših prodajalnah. Na željo Vam pošljemo nekaj plaščev na poskušnjo v stanovanju.

TIVAR OBLEKE

redito točenje Kaabe ter nudilo vsem tekmovalcem brezplačno v poljubni količini. Zaradi ugodnega okoladnega okusa in vsebovanih snovi, kakor so grozdni sladkor, fosfor, apno, vitamini, je vzbudila Kaaba pri tekmovalcih veliko pozornost. Vodje moštev raznih narodov, kakor tudi tekmovalci sami, so se navdušeno in pohvalno izražali o novem jugoslovanskem izdelku Kaabi in napisali laskave izjave. Tudi pri maratonskem teku so tekalci pri vseh treh okrepčevalnicah dobili Kaabo, s čimer je bila njihova telesna sposobnost za doseg zmagaznatno dvignjena.

• Obledelo obleke barva v različnih barvah in pisira tovarna JOS. REICH.

• Redno uživanje Radenske je za Vaše zdravje nujno potrebno.

Iz Ljubljane

• Okrajna organizacija JNS za koledvorski okraj vabi svoje članstvo na članski sešatek, ki se bo vršil v torek 25. t. m. ob 20. v hotelu Štrukelj. Na dnevnem redu bo med drugim razgovor o občinskih volitvah v Ljubljani. Porokati bodo tudi delegacije sreskega odbora.

• Odlikovanci vojaškega reda zlate in srebrne Karadjordjeve zvezde z meči, ki so bili odlikovani v vojnih letih 1914.—1920., naj se najkasneje do 1. oktobra t. l. zgledajo v mestnem vojaškemu uradu na Ambrozevem trgu št. 7-I. soba 1. Pokojne imejitelje tega odlikovanja naj zgledajo svoji.

• Komanda Ljubljanskega vojnega okrožja se 24. t. m. preseli iz dosedanjih prostorov vojašnice vojvoda Mišića v druge prostore iste vojašnice, v katere je vhod iz Maistrove ulice št. 9 (nasproti spedičije Ranzinger).

Najnovejši moderni vzorci

za moške in damske obleke in plašče po znanih cenah. Postrežba solidna. SALON GENTLEMAN, Tavčarjeva 2/I. Tel. 36-65.

• Akademikom novincem! Vse informacije in navodila glede vpisa v JNAK »Edinstvo« kakor tudi vse druge informacije dobite v klubovem lokalu: Ljubljana, Tyrševa cesta 12-I. Oglejte tudi objave na klubovi deski na univerzi!

• Volitve glavnega odbora za obdelovanje Barja. Mestno načelstvo v Ljubljani opozarja interese, da je razglas o

Lepe moderne spomeneke ima razstavljene in jih o nizki ceni odprodaja
Kunovar Franjo
kamnoseko kiparsko podjetje, Ljubljana, pokopališče Sv. Križ. Telefon št. 27-87.

volitvah v glavni odbor za obdelovanje Barja nabt na uradni deski mestnega načelstva. Reklamacije proti volilnim imenikom se vlagajo tekom 8 dni, pričenši s 15. oktobrom 1934.

• Krajenna organizacija JNS za Krakovo-Trnovo priredi danes v nedeljo od 10. do 22. pri g. Kavčiču na Prulah kegljanje na dobitke. Dobitki se razdelijo ob 22. Dobitek je namenjen za obdaritev siromašne tukajšnje dece. Za veliko udeležbo se priporoča odbor.

• Ne pozabite, da je danes ob 11. na programu ZKD vefilm »F. P. 1 — ne odgovarja«. To delo bi si moral ogledati vsak. V njem ni prikazana samo moderna tehnika zrakoplovstva, temveč tudi boj človeka z naravnimi elementi. Prihodnji program ZKD bo prava senzacija. Na programu je velika premiera vefilma iz majske džungle. Film nam pokaže življenje divjih zverij in njih boj za obstanek. Film je povsod žel ogromno uspeha in odobravanja. Na ta film posebno opozarjamo učence naše mladine kakor tudi vse one, ki se zanimajo za živalstvo. Filmu je naslov: »Dovedi jih žive«.

• Ako hočete par prijetih ur zabave in odmora, ne pozabite, da se danes predvaja v Elitnem kinu Matice vefilm »Zbogom lepi dnevi«, v katerem igra glavno ulogo slavna Brigita Helm. Nadalje moramo opozoriti, da sta stavna komika debel Stanlec in suhi Ollio že dospela v Ljubljano. Nastopila bosta v kinu Dvoru.

Praktična gospodinja rabi samo splošno znano

LUSTROL parketno voščilo za brizganje, katerega nudimo vsled vedno večje uporabe po znatno znižani ceni.

„LUSTRA“

LJUBLJANA, GOSPODSTVSKA CESTA 8

• Marijin trg zadobiva svojo definitivno obliko, danes so postavili sredi trga prometni otok, ki bo uravnaval vozni promet. Označen je s malimi granitnimi polkrogli na prav poseben način in to tudi v estetskem pogledu, razen tega pa kažejo prometno smer v desnem pravcu še mednarodne značke: bela puščica na modrem polju. Prometni otok ni namenjen pešcem, ki naj bi trga v najširšem pravcu sploh ne prečkali, njegov namen je uravnati le vozni promet v eno smer. Že današnji peštri sobotni promet se je preko tega najzibavnejšega ljubljanskega križišča kretal okoli otoka brez vseh zmed in nezdod, takoj da se lahko smatra izvedena sredstva kot zelo umestna in za uvedbo prometne discipline prav potrebna.

DAMSKI PLAŠČI

firme

K. PUČNIK

Selenburgova ulica — nasproti »Zvezde« so posebnost v lepem kroju in nizkih cenah. GOSPODOM vsakršna oblačila PO MERI najboljše in najceneje.

• Umrl je ugledni ljubljanski trgovec g. Janko Poljak. Zapuščila vdova in dva otroka. K večnemu počitku ga bodo spremlili jutri ob pol 15. iz hiše žalosti, Slomškova ulica 23. — Pokojnemu blag spomin, žalujnikom naše iskreno sožalje!

• Maša zadušnica za blagopokojno Francisko Vrhovec se bo vršila v torek 25. t. m. ob 6.30 zjutraj pri sv. Petru.

• V glasbeni šoli operne perke, profesorice Jarmile Lily Gerbičeve prične pouk dne 1. oktobra. Poučaje se klavir, solopetje, teorija, deklamacija, od prvih začetkov do popolne izobrazbe. Tozadnja pojasmila in pispovanje v sredo 26. in v soboto 29. t. m. ob 11. do pol 1. in ob 2. do 4. v Čevljarški ulici št. 1/I. Šolnina nižja kakor v drugih glasbenih zavodih.

• Letos se bo vršil esperantisti tečaj v prostorih Dopisne trgovske šole Kongresni trg 2-II., vsako sredo in petek od 19.30 do 20.30. Otvoritev v sredo 26. t. m. ob 19.30. Priglasiti se more vsakdo, učnina minimalna. — Klub esperantistov v Ljubljani.

• Nevidni stezniki in notrdki pariškega in dunajskega modela. I. Salaj, Aleksandrova 2-I. 8030

• Zveza gospodinj prične s 1. oktobrom s trimesečnim večernim kuharskim tečajem. Istosčasno otvori tudi večerni šivalni in popoldanski tečaj za praktična in umetna ročna dela. Vse podrobnosti v društvenem lokalu Breg št. 8.

Danes vsi na

VINSKO TRGATEV

v kopališče na Ljubljani

Kopanje, solčenje in razne druge igre. Zabava, godba. Domače kolone in mošt. Specialiteta »Dolenjska črnina«. 7940

• Dober posrednik. Še tam v zimskem času se je 32letni France Radon iz Trčiča, oženjen pa ločen in brez stalnega bivališča, oglasil pri čevljarjem mojstru Alojzu Skoku v št. Golarju pri Trojanah in na zvit način izvalil od njega 4 pare novih čevljev in še en stotak po vrhu pod pretvezo, da bo nesel čevlje v Ljubljano kot vzorec na

PRIMARIJ

DR. JOS. HEBEIN

röntgenolog sanatorija »Leonische«

zopet redno ordinira 8031

DR. JOŽE JAKŠA

zopet redno ordinira 8028

Dr. Drago Švajger

zopet redno ordinira 8026

DR. IGOR TAVČAR

specijalist za notranje bolezni

od 24. septembra zopet redno ordinira.

Če ste kdaj ugotovili v svoji vodi pesek, je to znak, da se nagibate h kamnom in sklerozi. Da to preprečite, morate piti

Radensko,

katere ojačuje mokrenje, izloča pesek, čisti ledvice in kri ter preprečuje ne samo tvoritev kamnov temveč tudi sklerozo, ghit artritisa in vse komplikacije, ki jih povzroča zastajanje sečne kisline.

vpogled in da bo pripravil mojstra dobro kupčijo. Radon se po tistem ali več vrtil. Policija, s katero ima večkrat opravka, ga išče pa še tudi zaradi nekaterih drugih podobnih reči.

• Se eno kolo. Zandarmerijska postaja na Brezovici je našla pri nekem tamonjem posestniku moško kolo znamke »Mifac« s tovarniško številko 425.764. To kolo je dober znanec zapovor in prijatelj tujih koles France Novak meseca julija prodal tam za 200 dinarjev, ko je bil ravno na poti iz Kranjske, in je brez dvoma ukradelo. Evidenčni lastnik naj se zela pri posestniku Popitu v Logu 62, ali na zandarmerijski postaji na Brezovici.

• Ženska torbica, črna, usnjena, s čisto zapetno verzičko, prstanom in raznim drobljem, je izgubljena od Drame do Flajnske ulice. Zaradi dragega spomina prosim vrnitve proti nagradi v lasernem oddelku »Jutra«, Selenburgova.

Iz Celja

• Redni sešatek članstva JNS v Celju. Odbor občinske organizacije JNS za mesto Celje je sklenil na zadnji svoji seji, da naj bodo redni prosti sešateki članstva vsako sredo zvečer v Celjskem domu. Ti sešateki niso identični s mesečnimi plenarnimi sešateki, na katerih se podajajo referati in vrši debata, ampak so prosti sešateki družabnega značaja brez programa. Namen teh sešatek je, da se člani med seboj spoznajo in zbližajo, da se v neprisilni družbi povsem demokratično nekoliko ur razvedrijo in izmenjajo mišli. Vseki član stranke naj ve, da najde na teh večerih družbo soimisljenikov. Vabljeni so vsi člani, vsak je dobrodošel. Prvi tak sešatek bo v sredo, 26. t. m. ob 20.30 v Celjskem domu. Člani, pridite v čim večjem številu!

• Z uveljavljenjem novega zakona o mestnih občinah dobi mestno načelstvo v Celju z današnjim dnem uradni naziv mestno poglavstvo. Zupan se odelje imenuje predsednik občine, avtonomna mestna občina se imenuje samo mestna občina, občinski svet pa mestni svet. Po novem zakonu bi morali biti z današnjim dnem razrešeni v Celju naslednji občinski odborniki, ki si še niso pridobili domovinske pravice ali članstva občine, kakor se imenuje po novem zakonu: gg. Drago Bernardi, pristojen v Slovenjgradec; Miloš Čepin, pristojen v Planinsko vas pri Brezicah; Anton Lomčik, pristojen v Kottlje; Andro Posavec, pristojen v Slavonko Polzevo, in Martin Požun, pristojen v Rajhenburg. Vsi ti pa ostanejo še dalje občinski odborniki. Z današnjim dnem so si namreč na podlagi § 13. zakona o mestnih občinah avtomatično pridobili članstvo mestne občine, kar biva vsi že deset let v Celju.

• Ljudske vsenčiliste v Celju bo imelo svoj redni občni zbor v ponedeljek 24. t. m. ob 20. v risalnici domače meštanske šole v Celju.</

tekom »Evropo« podri na ča nekoga natak-
karja. Natakcar je dobil samo lahke poškod-
be, tat pa je obšel s težimi poškodbami
nezavesten na cesti. Ponesrečenca so od-
peljali s reševalnim avtomobilom v bolnišnico.
Tam je povedal, da je s Kalobija in da mu
je ime Guček, pozneje pa je trdil, da se
piše Gorišek. Policija je medtem ugotovi-
la, da je možak kolo ukradel. — Včeraj
opoldne je neznani storilec ukradel mesar-
skemu mojstru g. Ivanu Krautbergerju v
Celju iz neke veže na Cankarjevi cesti 1500
Din vredno, črno pleskano moško kolo
z zamke »Puch«, tov. št. 371.555, evid. št.
2-1845-3. — Pred tremi tedni je 20letni
Franc C. ukradel svojemu delodajalcu v Ce-
lju tri metre blaga. Pred dnevi je hotel na
goljufiv način zopet izvesti nekaj blaga na
škodo delodajalca. Sedaj je policija ugotovi-
la, da je C. izvršil še več drugih tatvin.
Tako je ukradel nekemu celjskemu foto-
grafu 1300 Din vreden fotografski aparat in
stativ, nekemu trgovcu 120 Din vredne očal-
li in izvršil še nekaj tatvin. Vse ukradeni
blago so našli in ga vrnili lastnikom, sto-
rila pa so izročili okrožnemu sodišču.
— Zrve nesreči v petek je stroj zgrabil
24letnega mizarkega pomočnika Franca
Špeha na Ljubnem za levo roko in mu od-
rezal dva prsta. V Lufah je mlatinica v
četrtke zmečkala 13letnemu dninarjevemu
sinu Stanku Škorjancu dva prsta na levi
roki. V Plazovju pri Marijagradcu si je 53-
letna posestnica Jožefa Bolčina pri padcu
po stopnicah zlomila levo roko in levo
ključnico. Vsi trije so zdravijo v celjski bol-
nišnici.

— Za slabo jesensko vreme Vam pripo-
možamo nepremakljive dežne gumi plašče po
205 Din in »Hubertus« površnice po 300
Din od Trgovskega doma Stermečki v Celju.
— Kino Union. Danes ob 16.15, 18.30 in
20.45 in jutri ob 16.15 in 20.30 zvočni ve-
lefilm »Milionarjeva prijateljica« (»Prodana
ljubeznica«) in zvočni tednik. Danes ob 10
matineja.

Iz Maribora

— Seja kuratorija Mladinskega doma in
mestne oskrbnice. V petek zvečer sta
imela kuratorij Mladinskega doma in
mestne oskrbnice pod predsedstvom
podžupana g. Golouha svoji seji v mestni
posvetovalnici. Kuratorij Mladinskega do-
ma je sprejel v svojo oskrbo 100 otrok, 39
pa jih je moral odkloniti. Razpravljal je
nadležno o proračunu za prihodnje leto in
o nekaterih osebnih zadevah. Prav tako je
tudi kuratorij Mestne oskrbnice razpravljal
o proračunu za prihodnje leto in raz-
motrival glede nekaterih osebnih zadev.
— Proslava 15letnega obstoja narodnega
kolektivnega glasbenega društva »Dravac«
se bo vršila 6. oktobra ob 20. v dvorani Uni-
ona pod pokroviteljstvom direktorja direk-
cije državnih železnic v Ljubljani g. Josipa
Cugmusa. Izvajal se bo koncert vseh odse-
kov »Dravca« (Pevski zbor, godba na pi-
hala, mladinski orkester, tamburaški zbor).
— Mladski zbor Glasbene Matice vodi
odsej dalje novi dirigent Marjan Kozina,
profesor dunajske glasbene akademije in
mojstrske šole v Pragi.
— Mariborski podružnici CMD bosta
imeli v torek v Narodnem domu ob 20. sejo
širšega odbora. Na dnevnem redu je po-
ročilo delegacij o glavni skupščini na Vr-
hniku.
— Dramatska šola se tudi letos od-
pre. Predavanja bodo zadrževala vse panoge, ki
so posredno in neposredno povezane z gla-
dališko umetnostjo, združena pa bodo s
praktičnimi vajami. Čim več bo priprave-
cev, v tem razsežnejše mero bo pouk
usmerjen. Prijave sprejema dnevna gleda-
liška blagajna, odnosno vodja šole, glavni
režiser Jože Kovič, vsak dan od 13. — 14.
in od 18. — 19. ure Gregorčičeva ulica 26-L.
Pričetek bo prve dni oktobra.
— Prijavni rok za gledališki abonma je
podaljšan. Zaradi izredno velikega zanimanja,
ki vlada letos za gledališki abonma, je
aklenila gledališka uprava, da podaljša rok
za prijavo novih abonentov do ponedeljka
1. oktobra. Na razpolago je še nekaj bolj-
ših sedežev, zlasti v ložah. — Mnogi abo-
nente v dosedanjih abonentih niso več
mogli dobiti zaželenih mest, ker so bila
že zasedena. Zato se črti še četrti abo-
nma, abonma D ter se naj blagovoliijo čim-
prej prijavititi oni, ki v dosedanjih abonen-
tih niso več mogli dobiti primernih sede-
žev.
— Gradnja tezenskega postajališča. Pre-
tekli petek je bil komisionelni pregled za
gradnjo postajališča na Tezemu. Komisijo
so tvorili zastopnik direktorije državnih že-
leznic iz Ljubljane, načelnik progovne sek-
cije iz Maribora, narodni poslanec Krejčič,
župan občine Pobrežje in predsednik za
gradnjo postajališča Matej Volka, studen-
ški župan Kaloh ter številni predstavniki
iz Pobrežja in Studencev. Prostor za grad-
njo postajališča se je odobril in zakoličil.
Z zemeljskimi deli bodo pričeli takoj in je
upati, da bo do 1. decembra tezensko posta-
jališče že pod streho. Največ zaslug za do-
seg to dolgoletne izreke ima narodni posla-
nec g. Krejčič, ki mu izjemno tezenski občan-
i prisrčno zahvalo.

— Hitlerjev se vedno beže preko me-
je. Vesti, da je avstrijska meja močno za-
stražena in da je vsak prehod nemogoč,
najbrž ne bodo tako točne, ker se vsak
dan prihajajo v našo državo avstrijski na-
rodno-socialistični begunci. Te dni jih je
zopet mariborska policija odpravila v več-
jem transportu v varadinskotaborišče.
— Električni tok ga je omamila. Zidarju
Francu Kirbišu, zaposlenemu pri Piv-
ljanju zunanosti gozdarske šole v Razla-
govju ulici, se je pripetila v petek popoldne
nevarna nezgoda. Po nesrečnem naključju
se je dotaknil električne žice. Tok ga je
vrgele na zidarski oder in omamila. Prvo po-
moč so mu nudili mariborski reševalci.
— Včerašnji trg je nudil mariborskim
gospodinjam in kuharicam bogato izbiro
sadja, sočivja, poljskih pridelkov in drugih
dobrot. Kmetje so pripeljali nad 80 voz
poljskih pridelkov in sadja. Slaninarji z
Dravskega polja pa so pripeljali 17 voz za-
klanih prašičev. Cene blaga se niso spre-
menile. Mnogo je bilo tudi na trgu mleka
in mlečnih izdelkov.
— Sezonska vožnja Maribor-Hoče-Reka
je bila 15. t. m. ukinjena. Občinstvo se na-
proša, da se pravočasno prijavi ustmeno
ali pa telefonično na št. 24.71 v Plinarni-
ški ulici št. 9, če se želi voziti v tej smeri.
— Štorklja na ulici. Tovarniško delavko
Ano Černejo so včeraj popoldne na ce-
sti napadli porodni krči. Dobri ljudje so ji
priskočili na pomoč in poklicali reševalce,
ki so jo z avtomobilom prepeljali v poro-
dnišnico, a je žena že med potjo povila
krepkega, zdravega kričaka.

Naročite — čitajte

„LJUBLJANSKI ZVON“

Društvom in javnosti!

Podpisana orednja društva in orga-
nizacije, zbrane na meddruštvenem se-
stanku dne 21. t. m., so soglasno skle-
nile, naj bosta letošnji 10. in 11. no-
vember posvečena narodno-obrambne-
mu delu. Zaradi tega pozivajo vsa dru-
štva v dravski banovini, naj opuste v
teh dneh vse druge morebitne priredit-
ve in naj se že sedaj primerno priprav-
ljajo za to vsenarodno manifestacijo.
V kratkem prejmejo natančnejša navo-
dila in nasvete glede skupnega nastopa
in programa.
Društvo »Branibor«, Gasilska zajednica
dravške banovine, Jadranska straža, Ju-
goslovanska ženska zveza, Jugoslovanska
profesorska društvo, Klub koroških Slo-
vencev, Narodna Odrbana, Pevska zveza,
Društvo »Soča«, Slovensko kat. akad. sta-
rešinstvo, Starešinska organizacija »Ja-
drana«, Društvo »Tabor«, Udruženje jugo-
slovenskega učitelstva, Združenje borcev
»Boja«, Zveza kulturnih društev in propa-
gandni odsek zveze jugoslovenskih emi-
grantskih združenj — vsi v Ljubljani.
Ostala društva in organizacije se bodo
pridružile naknadno.

Iz Škofje Loke

DR. IVAN HUBAD

ZOBOZDRAVNIK V ŠKOFJI LOKI
zopet ordinira. 7945

Iz Kranja

— Gledališki oder Narodne štalinice v
Kranju poziva vse cenj. dame in gospode,
ki imajo veselje do odra, da se blagovoliijo
do 26. t. m. pisмено prijaviti z navedbo pol-
nega naslova na Narodno štalinico v Kranju
ali osebno pri tajniku Lasiću Franju v svr-
ho sodelovanja na gledališkem odru

Z Jesenic

DR. MARČIČ

JESENICE
prične zopet redno ordinirati v nedeljo,
dne 23. septembra.

Iz Kamnika

— Na elektriko se je jezil odjemalci elek-
tričnega toka. Najbolj se pritožujejo na Šu-
tni in na Zapirah. Pravijo, da napetost sira-
je stalno akaže, kakor kazali pri vremenski
hišici, in sicer med 75 in 110 volti. Naši me-
radajni čimtelji imajo tu hvalažno polje, da
pogledajo za vzroki teh motenj in jih od-
pravijo ter a tem potolžajo zelo nezadovolj-
nih odjemalcev toka.
— Kino predvaja k zaključku tedna RK
izredno lepo in ganljivo filmsko delo »Sve-
tovni prvak« (Champ). Predstava točno ob
20. uri.

Iz Hrastnika

— Vpisovanje v obrtno-trgovsko nade-
ljevalno šolo bo v nedeljo 30. t. m. v deški
šoli, in sicer ob 8. za vajence, ob 9. pa za
vajenke. Novinci naj prinesejo s seboj zad-
nja šolska izpričevala.

— Kino Sokol bo predvaja danes ve-
lelo opereto »Pardon, gospodinja«, ker je
bil film »Pot v življenje« brzojavno odpo-
vedan.

Iz Trbovelj

— Obrtna nadaljevalna šola. Šolski od-
bor obče obrtne nadaljevalne šole obvešča
vse mojstre, vajence in starše, da bo vpi-
sovanje za vajence v ponedeljek 24. t. m.
za vajenke pa v sredo 26. t. m. vselej od
16. do 18. ure v pisarni deške šole na Vo-
di. Vpisuje naj se ta 2 dneva vsi vajenci in
vajenke, da bo šolski odbor lahko določil
število razredov, ki naj se odprejo. K vpi-
su mora prinesiti vsak svoje zadnje spričo-
valo.

— Ponovno pregledovanje mer in žigo-
sanje merilnih naprav bo 28. in 29. t. m.
ter 1. in 2. oktobra na dvorišču gostilne
»Spartan« od 6. do 12. ure. Trgovci, branje-
ci, lastniki mlatilnic, ekonomski kakor tudi
privatniki, ki s svojimi merili kupujejo in
prodajajo lastni izdelki, odnosno uporaba-
ljajo v javnem prometu kakršnokoli me-
rnilno napravo, morajo prinesiti s seboj svo-
ja merila (metre, mere za tekočine in suhe
stvari, tehnične, uteži itd.) v očiščenoem
stanju. Za one, ki bi se pozirali ne odzvali,
so predvidene stroge kazni.

— Cenjenim damam se priporoča s točno
postržbo in z piknimi cenami Anica Šimo-
kovič, modistinja, Trbovlje 1, Loke 166.

— Srečke državne razredne loterije so
na razpolago v podružnici »Jutra«.

Iz Ptuj

— Občinske volitve. V četrtke se je vrši-
la pod predsedstvom župana g. Jeršeta
javna občinska seja. Ministertvo notranjih
poslov je odobrilo podaljšanje amortiza-
cijske dobe za vsa občinska posojila od 16
na 20 let. Po bankni upravi so izdelani na-
črti za mestni vodovod, katerega stroški so
proračunani na 4.410.000 Din. Od banke
uprave je obljubljenih nadalje 50.000 Din
izrednega fonda za regulacijska dela
na potoku Grajena. — Občinski odbor je
odobril postavitev nove javne tehnične v
bližini kolodvorskega skladišča. Zadnja
točka se je je bilo obravnavanje predlož-
ne bilance za upravnno leto 1933. Občinski
svet je bilanco soglasno odobril.

Iz Novega mesta

— Žalostna statistika. Splošno je znano,
da sta Dolenjska in Bela Krajina na pri-
rodnih krasotah zelo bogati, drugače pa
prav revni. To potrjuje zlasti statistika o
zaposlenosti. Po statistiki ekspoziture okro-
žnega urada je trenutno zaposlenih pri raz-
nih podjetjih v novomeškem, črnomaljskem
in metliškem arezu, kakor tudi v košanjskem
in mokronskem sodnem okraju le
2.700 ljudi, dokim jih je bilo prejšnja leta 4
do 5 tisoč. Tega občutnega padca zaposlenih
je pred vsem krivo dejstvo, da so mnoga
podjetja ustavila svoje obrate, v prvi vrsti
leena podjetja, ki so zaposlila največ naših
ljudi.

— Požar v Bršljunu. V četrtke zvečer
okrog 19. je prišla goreti v Bršljunu hiša
gostilničarja g. Drenika. Ogenj je nastal
v podstrešju ter naglo zajel strešno tra-
movje. Na kraj nesreče so poleg gasilcev
iz Dol. Kamenc prihiteli še gasilci iz No-
vega mesta in Prečnice, ki so ogenj kmalu
pogasil. Vsa sreča za sosednja poslopja

Posledice predolgega sedanja

prerano staranje, po-
puščanje moči, nered-
no delovanje črevesa.

Pijte redno

ROGAŠKO SLATINO

pa se obvarujete vsega tega! 165a

Je bila v tem, da je bila hiša g. Drenika
krita z opeko. Pogorelo je le podstrešje.
— Vpisovanje vajencev in vajenk v
obrotno nadaljevalno šolo v Novem mestu
bo v nedeljo 30. t. m. od 9. do 12. ure v
pisarni obrtno-nadaljevalne šole na osnov-
ni šoli. Začetniki naj prinesejo s seboj
učno pogodbo.

— Kino »Dom« v Sokolskem domu bo
predvaja danes ob 15. in 18. in 20.15 zabavni
zvočni film »Ordonanc ljubezni«. V glavnih
vlogah: Paul Hörbiger in Lucia Englich.
Predigra: Foxov zvočni tednik.

Iz življenja na deželi

KOČEVJE. Preteklo nedeljo je Kočevje
poželelo. Posetil nas je vokalni »Oktet
rudniških namežencev« iz Trbovelj. Ze
dolgo se ni zgodilo, da bi bila dvorana ho-
tela »Trsta« pri sličnih prireditvah raz-
prodana, to pot pa je moralo oditi okoli
150 posetnikov od blagajne brez vstopnic,
ker je bila dvorana zasedena do zadnjega
kotička. Na programu okteta so bile
skladbe od starejših do najmodernejših
skladateljev, izvajane pa so bile s tako
preciznostjo in dovršenostjo, da je bil la-
hko zadovoljen tudi najstrožji kritik.

KOSTANJEVICA OB KRKI. Strelska du-
žina je priredila v nedeljo 16. t. m. tek-
mo, katere se je udeležilo prav lepo šte-
vilo tekmovalcev in gledalcev. — Re-
zultati so bili naslednji: 1. tarča »Kostanjevi-
ca«: Troha Janko 89 odstotkov; 2. Kotar
Jožef 79 odstotkov; 3. Likar Josip 79 odstot-
kov; 4. Dolenjski: 1. Troha Janko
77 odstotkov; 2. Kotar Ivan 75 odstotkov;
3. Globevnik Ivan 75 odstotkov; 4. tarča
»Studenca«: 1. Likar Josip 84 odstotkov; 2.
Kotar Jožef 80 odstotkov; 3. Šutar Blaž 8
odstotkov. Tudi ostali strelci so dobro stre-
ljali, vendar zaradi preobčutnosti navajamo
od vsake serije samo prve tri. Deževno vre-
me je udeležbo pri tekmi znatno omejilo.

POLJE. Sadržarska in kmetijska podru-
žnica sta priredili v soboto in nedeljo v
šoli dobro uspešno sadjarsko in vrtnarsko
razstavo. V nedeljo je tajnik kmetijske
družbe iz Ljubljane ob številni udeležbi
občanov predaval o sadjarstvu in kmetij-
stvu. Za koristna navodila je žel mnogo
zahvale. Razstavo je otvoril predsednik
podružnice g. Avgust Kuhar mlajši in
Vevč. Vsa razstava je pokazala, da je vod-
stvo podružnice v večjih rokah in da ni
zaman trud, ki ga ima podružnica za raz-
voj kmetijstva in sadjarstva.

RIBNICA. Sokolaki kino predvaja danes
v nedeljo 23. t. m. ob 15.50 in 20.15
uri zvočni film »Tajm«. Za dodatek Fox-
ov zvočni tednik.

SEMIČ. Gasilci so 9. t. m. proslavljali
40letnico svoje organizacije ter slovesno
razvili svoj prapor. Zvečer je bil obhod ga-
silske čete z godbo, potem pa je bila pri-
rejena podoknica kumelice gospe Ani Erzi-
novi in kumu g. Ivanu Zupanu iz Ljublja-
ne. Počasenica sta se lepo zahvalila.
Slavnost je otvorila budnica. Po službi bo-
ži za umrle člane so obiskali gasilci grob
društvenega ustanovitelja dekana g. Ale-
ša kakor tudi grobove svojih pokojnih to-
varišev na pokopališču pri Sv. Duhu. Pro-
slave so se udeležili gasilci iz Vrčice, Pe-
trove vasi, Črnomlja, Gradaca, Stranske
vasi, Krpupe, Metlike, Črmošnjice, Poljan
in iz Drašič. Novi prapor je četrti gasilski
prapor v Beli Krajini. Po slavnosti so se
vršile okrožne tekme, katerih so se udele-
žile čete iz Stranske vasi, Krpupe, Vrčice
in Semiča. Prvo mesto je zavela četa iz
Semiča, drugo četa iz Vrčice, tretje pa četa
iz Stranske vasi. Vse čete pa so se izka-
zale z verno izvežbanostjo, ki je žela pri
občinstvu navdušeno priznanje. Načrt za
gasilski prapor je izdelal g. Gaspari, iz-
vedli pa so ga v zavodu za žensko domačo
obrt pod vodstvom ravnateljke g. Račič.
Ta prapor je eden od prvih, ki je bil v naši
banovini izdelan po predpisih gasilske
zveze.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1.
čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. tem-
peratura, 4. relativna vlaga, 5. smer
in brzina vetra, 6. oblakost 1-10, 7. pa-
davine v mm, 8. vrsta padavin

Temperatura: prve številke pomenijo naj-
višje, druge najnižje stanje.

22. septembra

Ljubljana 7, 764,8, 12,2, 96, 0, megla, —, —
Ljubljana 13, 763,0, 19,6, 67, 52, 5, —, —
Maribor 7, 763,5, 13,0, 90, NW1, 3, —, —
Zagreb 7, 763,6, 15,0, 90, NW1, 10, 0,2 dež;
Beograd 7, 761,6, 16,0, 80, 0, 10, 5,0, dež;
Sarajevo 7, 762,0, 15,0, 90, 0, 10, 9,0, dež;
Skopje 7, 762,3, 16,0, 90, NE1, 7, —, —;
Split 7, 759,9, 18,0, 90, SSE3, 10, 18,0, dež;
Rab 7, 760,6, 19,0, 70, SE2, 10, —, —
Temperatura: Ljubljana 21,2, 11,0; Ma-
ribor 19,0, 12,8; Zagreb 20,0, 13,0; Beograd
20,0, 15,0; Sarajevo 20,0, 13,0; Skopje 22,0,
9,0; Split 22,0, 17,0; Rab —, 18,0.

Prva lasulja v Evropi

Prejel smo:
Pod nadpisom »Prva lasulja v Evropi«
(št. 215 z dne 19. IX., str. 6, kol. 5) se
bere:

»Prvo lasuljo v Evropi je nosil franco-
ski kralj Ludovik Sveti (to bi bilo v XIII.
stol. po Kr.). To je daleč od resnice! La-
sulje so bile že v dobi cesarjev med Rim-
ljani in Rimljanami jako razširjene. O
tem pišejo Suetonij, Marcial, Juvenal,
Petronij itd. Zlasti so ženske nošle in go-
rele za germanske zlatorumene lase (ka-
kor l. 1934 v naših krajih!); zato so bile
pri damah take lasulje zelo običajne. Stro-
kovni izrazovi je dosti: capillamentum,
calandrum, galerus, galericulum, crines
emulpi. Tudi stari Grki so poznali lasulje;
imenovali so jih penike, penške, phenake,
entrichon, prokionon, perithetos. Pisali so
o lasuljah Suida, Zonara, Hesihij, Fotij,
Lukijan l. dr. Gotovo pa je, da so prišle
lasulje h Grkom iz Azije; pri Karcih.
Medih, Perzih in Lidijcih so bile
vsakdanja reč. Glej tudi Lamerjev
»Wörterbuch der Antike« (1933). Str. 491.
Dr. KOSTIČ.

Z akrobatskimi produk- cijami na enem kolesu

preživlja sebe in rodbino 32letni akrobat
Josip Dobovčnik iz Braslovč. V Ljublja-
ni je kazal svoje akrobatske spretnosti na
Aleksandrovi cesti. Bil je svojetasno član

znane savinjske akrobatske družbe, ki pa
se je razšla. V Ljubljano je prišel iz Beo-
grada in odputuje v Dalmacijo. Vsekako
je originalna ideja, kako se mudi akrobat
postavlja po robu gospodarski stiski, da
lahko v teh hudih časih preživlja svojo
rodbino.

Polšnik je izgubil vzornega prosvetnega delavca

Polšnik, 13. septembra
Zapustil nas je g. Šolski upravitelj Josip
Aničič z gospo Tilko. Po 9 letih odhajata
na novo službeno mesto pri Sv. Jakobu ob

Savi. Naš Polšnik je v hriboviti pokrajini
in je zelo prijazna izletna točka. Prebival-
stvo je od nekdanj železo dobiti v učitelju

Nikoli odprti
Prislan smo v modrem ovitku.

ne samo vzgojitelja mladine, temveč tudi
duševnega vodje v gospodarskih panogah.
Aničičovo delo je bilo vzorno. Ustanovil je
sadržarsko in kmetijsko podružnico, sokol-
sko četo, sedeloval pri gasilski četi in v
občinakem odboru, bil je starosta Sokola
in je pošteno deloval v vseh gospo-
darskih naprednih društvih. Skratka: ne-
umoren prosvetni delavec.

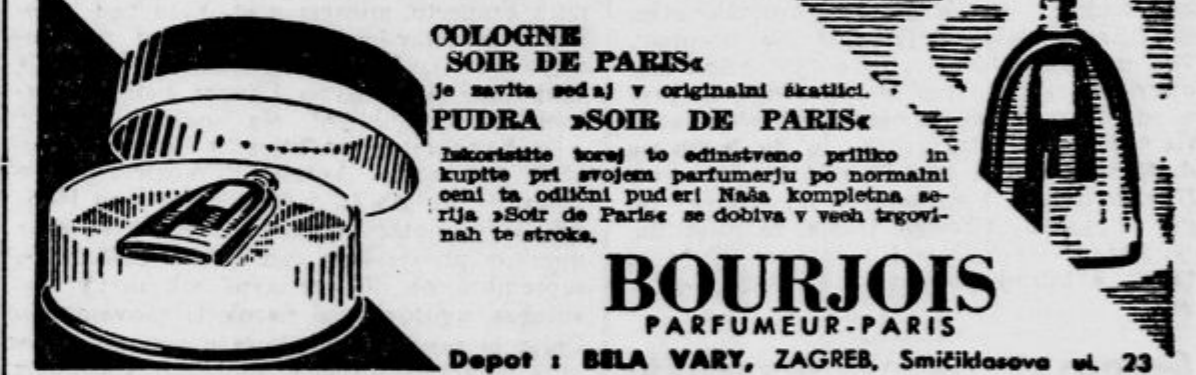
Sola nam je postala naš drugi dom, ka-
mor smo z zaupanjem prihajali z različni
našimi težkimi gospodarskimi vprašanji.
Bil je med nami res duša javnega življenja,
pri tem pa je tudi njegova ljubezniva go-
spa posvetila vse sposobnosti napredku
kraja. Zelo jo bomo pogrešali vse povsed.
Ali zrna, ki sta ga sejala pri nas, bo klio-
lo dalje. Vedno se jih bomo hvalažno spo-
minjali. Želimo, da bi bila na novem služ-
benem mestu srečna in zadovoljna.

Blagoslovitev nove motorke v Središču ob Dravi

Središče, 22. septembra

Gasilska četa v Središču ob Dravi, ki je
ena najstarejših v Sloveniji, zlasti pa na
Spodnjem Štajerskem, saj obstoji že 45 let,
bo to nedeljo na slovesen način blagoslo-
vila svojo novo motorno brigadno. Pokro-
viteljstvo nad proslavo je prevzela gospe
Zadravčeva, soproga uglednega veleposes-
nika g. Jakoba Zadravca. Proslava se bo vr-
šila ob 10. dopoldne, popoldne pa bodo
četne vaje in narodna veselica. Vsa okoli-
ška društva in vsi prijatelji zaslužnega ga-
silnega društva, ki mu načeljuje središki
župan g. Kolarič, so prsrčno vabljeni k
proslavi. Dobrodošli!

Poskusna steklenica

BOURJOIS
PARFUMEUR-PARIS

Depot: BELA VARY, ZAGREB, Smičklosova ul. 23

Jubilej slovenskih gasilcev na Koroškem

Petdesetletnica slovenske požarne brambe pri št. Jakobu v Rožu — Zastopstvo jugoslovenskih gasilcev

V nedeljo, 9. t. m. je praznovala požar-
na bramba v št. Jakobu v Rožu svojo pet-
desetletnico. Leto 1883. so dali znani štaj-
kobaški pobudo za ustanovitev prepotreb-
ne požarne brambe (med drugimi dr. Va-
lentin in Simon Janežič, Kobentar itd.). Do
dejanske ustanovitve brambe pa je prišlo
leta 1884., ko je deželna vlada 25. marca
potrdila pravila.

Prvi načelnik je bil pokojni Kobentar,
p. d. Vidman v št. Jakobu. Požarna bramba
je pod njegovim vodstvom dobro napre-
dovala. Ze prvo leto si je postavila gasilski
dom, tri leta pozneje pa nabavila novo
brigadno in postavila drugi gasilski dom
v Gorinčicah.

Do leta 1900. se je število članov zvi-
šalo na 120. Leta 1902. se je v takratni no-
vi šoli blagoslovila pred več tisočglavo
mnogoštuvna zastava. Ob tej priliki
je nastopil tudi društveni pevski zbor, ki
je štel nad 50 članov. Leta 1925., pod na-
čelnikom Pečnikom, pa je bil postavljen
tretji gasilski dom in sicer na Reki, v ka-
terega so dali staro gorinško brigadno. Le-
ta 1928. je prevzel načelnik Janec Čuden,
ki je še danes načelnik. Leta 1930. si je
društvo nabavilo moderno motoriko, ki je
sedaj v št. Jakobu. Predlanski končno je
bil odprt četrti gasilski dom v Dolinčicah,
ki je dobil staro štajkobaško brigadno.

V 50letnem obstoju je požarna bramba
nastopila 73krat pri raznih požarih, ne
vnaprejšajo za prijatelja ali neprijatelja. Slo-
venca ali Nemca. Požarna

Gospodarstvo

Težave naših hmeljarjev

Zalce, 22. septembra.

Navedno je bilo ta čas prav živahno vrvenje na našem hmeljskem tržišču. Letos pa prevladuje že ves čas zasnepnost v kupčiji. Kakor da bi se bili domenili, kupujejo največ po dva kupca naenkrat, odnosno čakata lepo v Hmeljarni, da jima prinaša, ki razni mešetarji in ponudniki blaga na ravnost na mizo. Žalostna je ugotovitev trgovine same, da se že 50 let ni dogajalo, da bi vozili hmeljarji hmelj že kar v vrečah na vozovih v Zalce napredaj kakor zeljne glave in krošnjariji s svojim trdo pridelanim blagom od kupca do kupca in ga prodajali le po milosti nekonsolidiranih mešetarjev, ki zaslužijo pri blagu pogosto več v picli četrta uri, kakor dobi kmet za svoje celotno delo.

Na dnevnem redu so primeri, kakor se je pripetil pretekli četrtek. Hmeljar je pripeljal prodano blago trgovcu. Ta pa je dejal, da je njegov nakupovalec kupil to blago brez njegove vednosti. Hmeljar se je skliceval na kupno pogodbo s trgovčevim firmo, ki se je glasila na 35 Din za kg. Trgovca pa mu je kar na lepem vzel pogodbo, se obrnil in ni hotel ničesar slišati o kupčiji. V tem je pristopil k hmeljarju mešetar, ki je čul prerokanje in je kupil od hmeljarja za istega trgovca blago po 20 Din za kg. Domači konsolidirani trgovci gledajo skoraj brez moči tako odiranje hmeljarjev po mešetarjih. Čuje se, da se obrnili na vsa sresko načelstvo in trgovsko zbornico, če se bo dalo hitro kaj

prida ukreniti za odpravljanje takšnih obupnih razmer v hmeljski trgovini.

Prodaja je že skoraj polovica pridelka in se je zadnje dni tudi naval ponudilcev domalega povsem umesal, saj je postalo lepo blago že bolj redko. Za rjavo pa doslej ni bilo posebnega zanimanja. Čuje pa se, da bo prišlo še prihodnji teden tudi to na vrsto in se bo pokupilo za angleški račun. Primerne cene se bodo dale seveda doseči le, če ne bodo hmeljarji letali za prekupevalci kakor dole, inarve se bodo točno držali hmeljskih uzance, tako glede vzorcev kakor posebno glede nakupovalcev.

Nesreča pa navadno ne pride sama in se je slabi hmeljski kupčiji pridružila še nova nadloga. Denarni zavodi pošiljajo dolžnikom že sedaj pisma, v katerih zahtevajo, v nasprotju z javnimi dolžništvimi uredbi o zaščiti kmetov, obresti za več let nazaj in tudi večje vsote na račun glavnice. Uredba o zaščiti kmetov določa v členu 3 točno, da zapadejo v plačilo 15. novembra 1934 le 6 odstotne obresti od zaščitene dolga (n. pr. od 10.000 Din dolga se mora plačati 600 Din). Te obresti smejo terjati denarni zavodi in jih bodo tudi v največ primerih pristilno isterjali, kakor jim to uredba dovoljuje. Seveda je dobro za dolžnika in za vse naše gospodarstvo, če vračajo dolžniki kolikor le morejo tudi na glavnico. Zlasti za naše hmeljarje je to važno, da ne bodo morda drugo leto v še hušji stiski za denar, ko bo treba spet šteti obrok.

Trgovinam prepovedano izdelovanje oblek po naročilu

Nedavno so imeli beograjski krojači skupaj s šiviljami zborovanje, na katerem so razpravljali predvsem o težavnih razmerah, ki vladajo v krojaški obrti. Zlasti v zadnjem času občutijo krojači hudo pritisk konfekcijske industrije. (Tivare in Sokol), poleg tega pa odzvenjajo posle krojačev in rastiči meri trgovine z manufakturnim blagom in konfekcijske trgovine. V teh trgovinah sprejemajo naročila za obleke po meri enako, kakor da bi to bili obrtni obrtni in ne trgovinski. Krojači, ki jim na ta način odzvenjajo trgovine znaten del strank, so prisiljeni iskati zasluzka pri trgovcih. V takih razmerah je seveda naravno, da se morajo krojaški mojstri zadovoljiti z bednimi nagradami, ki jih dajejo trgovine. Ker zavzema sprejemanje naročil za obleke po meri v trgovinah vedno večji obseg, ne samo v Beogradu, temveč tudi v ostalih krajih države, so na beograjskem zboru navzoči krojači sklenili resolucijo, ki zahteva, da se krojaški stan zaščiti.

Deputacija krojačev je to resolucijo izročila ministru za trgovino in industrijo ter mu obenem razložila kritično situacijo, v katero so zašli krojači in šivilje in ki vodi v katastrofo. Na merodajnih mestih so uvideli potrebo zaščite obrtnika in je sedaj minister za trgovino in industrijo izdal naredbo vsem oblastvom v državi, ki ima namen, da se ta za krojaški stan škodljiva pojava najenergičneje prepreči. Vsa upravna oblastva so dobila odlok ministrstva za trgovino in industrijo, ki pravi, da trgovine ne smejo izvrševati naročil za obleke v istih rezijah in da sploh ne smejo sprejemati naročil, niti jemati mere. Uprava mesta Beograda je na podlagi tega odloka ministrstva izdala še navodila, po katerih se bo proti trgovcem, ki bi se bavili s takim poslom, najstrožje postopalo.

Sezonski padec zavarovalnih nameštencev in delavcev v juliju

Julija letos je bilo zavarovano v vsaj državi pri krajevnih organih Osrednjega urada za zavarovanje 555.920 delavcev in nameštencev. To število pokazuje običajen sezonski padec nasproti številu v juniju, in sicer za 12.721 članov, odnosno dvig nasproti številu v istem mesecu preteklega leta za 34.743 oseb.

Nasproti številu članov v istem mesecu preteklega leta kaže največji absolutni dvig zaposlenja okolišni uradi: v Beogradu (za 7441), v Ljubljani (za 4403), v Zagrebu (za 4378) in v Osijeku (za 3425). V odstotkih pa znatna dvig v uradih: na Sisku 19,42, v Banji Luci 15,44, v Nišu 12,41 in v Somboru 12,12 odstotka. Večje zmanjšanje zaposlenja izkazuje okolišni uradi: v Skoplju (za 1097 oseb ali za 3,90 odstotka) in v Dubrovniku (za 1084 ali za 6,29 odstotka).

Pri privatnodruštvenih bolniških blagajnah je zaznamoval padec članstva bolniških blagajna »Merkur« v Zagrebu (za 299 članov), medtem ko sta ostali dve blagajni pokazali porast. Znatnejši je dvig pri bolniški blagajni Beogradske trgovske omladine, in sicer za 597 oseb.

V letošnjem juliju je znašalo število zavarovanih delavcev in nameštencev s stalnim dnevnim zaslužkom do 8 Din (vaje) 69.733, z zaslužkom preko 8 do 24 Din 257.599, z zaslužkom preko 24 do 34 Din 93.936, z zaslužkom preko 34 do 48 Din 68.228, a z zaslužkom preko 48 Din 71.429 članov.

Povprečna zavarovalna mezda je znašala 22,27 Din, kar pomeni zmanjšanje nasproti stanju v preteklem letu za 0,80 Din. To zmanjšanje je posledica tega, ker se je število članov v višjih mezdinih razredih z zaslužkom preko 24 Din zmanjšalo za 1067 in se je povečalo število članov v nižjih razredih z zaslužkom pod 24 Din za 85.810 članov.

Zaradi tega zmanjšanja povprečne zavarovalne mezde je ostala skupna zavarovalna mezda klub dvigu članov skoro neizpremenjena nasproti istemu mesecu preteklega leta. Znašala je 309,51 miliona Din nasproti 300,63 miliona Din v juliju lanskega leta.

Gospodarske vesti

Ustanovitev Saveza trgovskih združenj v Novem Sadu. Preteklo nedeljo se je vršila v Novem Sadu ustanovna skupščina Saveza trgovskih združenj za Vojvodino. Na ustanovni skupščini so bili navzoči predstavniki dveh tretjin obstoječih združenj. Za predsednika je bil izvoljen gospod Stanko Lazič. Skupščina je izrekla soglasje s sklepi Centralne predstavništva

zvez trgovskih združenj, ki so bili sprejeti 8. in 9. t. m. v Zagrebu.

Za pospeševanje kmetijstva v ptujem srezu. Sreski kmetijski odbor v Ptujju je imel 20. t. m. ožjo sejo, na kateri so se obravnavale številne zadeve kmetijskega značaja. Zlasti je bilo važno vprašanje, kako dobiti v srez 65 manjkajočih plemenskih bikov in podprti njih nakup na plemenskem sejmu v Ormožu 27. t. m. Dalje so se reševale prošnje več učencev in učenek za študentske prihode na kmetijskih in kmetijogospodinskih šolah pri Sv. Juriju ob južni železnici, na Grmu in drugod. Nekaj prošelj je žal moral odbor iz tehničnih razlogov odkloniti. Iz poročila odborovga predsednika posnemamo, da so učenci kmetijskih in pa učenke kmetijogospodinskih šol, ki so v šolskem letu 1933/34 obiskovali in dobivali podpore za šolanje od ptujkega sreskega kmetijskega odbora, šole končali po večini a prav dobrim uspehom in celo z odličnim razen enega. Teh šolarjev, ki so bili deležni navedenih podpor, je bilo v preteklem šolskem letu skupaj 13. Kakor se vidi, se tudi letos to število ne bo znižalo. Razen 13 učenecv in učenek je imel ptujski srez 7 učenecv na banovinskih trenažerih in drevenici v Kapeli in 5 na enaki šoli v Pekrah pri Mariboru.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Celercia Franca, lesnega trgovca v Oplotnici pri Konjicah. Narok za odkupanje poravnave pri sreskem sodišču v Konjicah 2. novembra ob 10. Rok za oglasitev do 27. oktobra. — Poravnalno postopanje o Zavodniku Francetu, mizarju v St. Vidu nad Ljubljano, je ustavljeno. — Poravnalno postopanje o Teržiji Rudolfu, zidarnekem mojstru v Ljubljani, in o Josipu Uranu, lesniku parturnerije v Ljubljani, sta končani. — Konkurs je odprtjen o imovini zapuščine po umrlem Antonu Primožiču, pos. v Spodnjih Retjah št. 5 (upr. mase Ivan Hanžič, javni notar v Vel. Laščah; prvi zbor upnikov pri sreskem sod. v Vel. Laščah 29. septembra ob 10., prijavni rok do 3. novembra, ugotovljeni narok 17. novembra). — V sadružni register so se vpisale nastopne zadruge: Vodovodna zadruga v Ločah, r. z. s. o. z.; Prva produktivna zadruga mizarjev v Sočanju, r. z. s. o. z.; Živinovska selekcijska zadruga v Vuzenici, r. z. n. z. — Oddaja električne instalacije v vojašnici »Kralja Aleksandra I.« v Ljubljani se bo vršila potom oterne licitacije 5. oktobra pri inženjerskem oddelku komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

Oddaja zakupa brivkega lokala na postaji Ljubljana gl. kol. se bo vršila potom pisarnih ponudb, ki jih je predložiti do 25. t. m. direktiji državnih železnic v Ljubljani (Ljubljanski dvor, soba št. 59). — Prodaja kosa in lubja, Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 12. oktobra ponudbe glede prodaje smrekovega lubja, do 24. oktobra pa glede prodaje bukovega lesa.

Dobava. Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 2. oktobra ponudbe glede dobave 4800 m³ borovih gred in 8500 m³ borovih desk; do 3. oktobra glede dobave raznega orodja; do 8. oktobra glede dobave 2500 komadov kože za čepice ter ventilov; do 9. oktobra glede dobave 2000 kg cinkovih plošč, 20 pisalnih miz, 10 omar, 110 etov, 10 stenskih obešalnikov in 20.000 kg elirovega železa. Vršile se bodo naslednje oterne licitacije: 8. oktobra pri upravi III. oddelka vojn. tehničnega zavoda v Zagrebu glede dobave 500 m lanskega platna, 1000 m gurt in 30 kg sukanca; 10. oktobra pri komandi mornarice v Zemunu glede dobave lesa; 15. oktobra pa glede dobave pločevine in železa.

Položaj na naših borzah

Ljubljana, 22. septembra.

Na ljubljanski borzi je znašal ta teden devizni promet razmeroma visoko vsoto 5,38 miliona Din nasproti 2,79, 3,19, 4,96 in 2,12 miliona Din v prejšnjih štirih tednih. V toku tedna so malo porasli Amsterdam, Berlin, Bruselj, London, Paris in Praga. Drugi tečajni so neizpremenjeni.

Na zagrebškem elektnem tržišču je bila Vojna škoda žveta. Medtem ko se je v ponedeljek zaključevala po 347 in 353,50, je imela včeraj zaključke po 354 in 359. Druge državne vrednote so v glavnem neizpremenjene.

Na beograjskem prirvetnem deviznem tržišču se je ta teden, kakor poročajo »Narodno blagostanje«, blago predvsem zaradi pomankanja podražilo. Tako se je podražil švicarski frank od 14,90 v predzadnjem tednu na 15,26 Din v tem tednu. Francoski franki so se trgovali po 305, italijanske lire

po 305, dolari po 45,50 in nemške marke po 18,20 Din.

Devise

Carih. Paris 20.203750, London 15.1225, Newyork 302.8750, Bruselj 71.9375, Milan 26.2850, Madrid 41.8750, Amsterdam 207.75, Berlin 122.30, Dunaj 57.15, Stockholm 76, Oslo 76, København 67.55, Praga 12.75, Dunaj (Tetaj) v priv. kliringu.) Beograd 11.80, London 26.61, Milan 46.16, Newyork 532.08, Paris 35.56, Praga 21.77, Carih 175.66, 100 S v žltu 128 S pap.

Blagovna tržišča

HMEJLJ.

+ Zalce, 22. septembra. Pri mrtvi kupčiji se je danes prodalo le malo blaga. Cene so se gibale po kakovosti od 20 do 35 Din za kg.

+ Petrovec, 21. septembra. Cene hmelja se gibljejo od 2000 do 3500 Din za 100 kg. Kupuje se še tudi srednje blago.

+ Razširjenje hmeljarstva v Avetriji. Z Dunaja poročajo, da delajo v gornjem Muhlviertelu na tem, da se predvino tamosnje hmeljarstvo spet poživlji. Že pred dvema letoma so napravili v to svrhu razsežne nove nasade, ki so letos prvič dali znaten pridelok. Tudi v prihodnjem letu bodo nasade povečali.

ZITL.

+ Chicago, 21. septembra. Začetni tečaji: Pšenica: za december 194.25, za maj 104.75; korusa: za december 78.50.

+ Winnipeg, 21. septembra. Začetni tečaji: Pšenica: za oktober 82.25, za december 83, za maj 87.50.

+ Novosadska blagovna borza (22. t. m.) Cene neizpremenjene.

BOMBAZ.

+ Liverpool, 21. septembra. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za oktober 6.83 (6.77), za december 6.80 (6.73).

+ Newyork, 21. septembra. Tendence vztrajna. Zaključni tečaji: loko 13.00 (12.85), za december 12.90 (12.75).

ZIVINA.

+ Živinski sejem v Ptujju 18. in 19. t. m. je bil izredno dobro obiskan. Prignanih je bilo 121 krav, 45 telic, 64 volov, 10 bikov in 90 konj. Cene za kg žive teže so bile: kravam 2—3,50, telicam 3—4, volom 3 do 4, bikom 2,50 do 3,50 Din. Konji so se prodajali po 600 do 3200 Din za glavo. Od prignanih 330 je bilo prodanih 224 glav, kar je bilo zelo mnogo. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 124 prašičev in 99 svinj. Prašiči so se prodajali, 6 do 12 kg težki, po 75 do 200 Din, pršutarji po 5 do 6 Din za kg in poldebele svinje po 200 do 600 Din.

Repertoar

Opera.

Začetek ob 20.

Nedelja, 23.: Traviata. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Ponedeljek, 24.: Zaprto.

★

Verdijeva »Traviata« spada med najprijljivejša pa tudi najuspešnejše operne predstave poslednjih sezon. Odlična zasedba daje predstavi še poseben sijaj. V glavnih vlogah nastopijo ga. Gjurgjenac, gg. Gostič, Janko, Marjan Rus in Tone Petrovič kot gost. Opero dirigira kapelnik Strifol. Režija je Krefтова Veljajo znižane operne cene od 30 Din navzdol. Predstava je v nedeljo 23. t. m. ob 20. uri. zvečer.

Modest Musorgski: »Hovanščina«. Slavni ruski car Peter Veliki je bil sloviti reformator vsega življenja in delovanja v Rusiji pred več kot 200 leti. Vsled reform, ki jih je uveljavljal v svoji državi, je našel na velik odpor. Nastale so krute boje med bojarji zapadnjaškimi novo strojarji in Staroverci — Razkolniki. Hovanška kneza, oče Ivan in sin Andrej sta pletla zaroto proti carju Petru, katero je odkril bojar Saploviti. Car Peter se je brez obzira maščeval in staroga Hovanškega so zavratno umorili. Vsi zarotniki, ki so pripadali večinoma Hovanškega strelcem, so bili obsojeni na smrt, poleg tega pa je car Peter otvoril neumljeno preganjanje vseh Starovercev. Ti se odločijo, da raje umrejo za načela in vero svojih očetov ter se v gozdu blizu Moskve pred starim samostanom sami sežgejo na grmadi. To je kratka vsebina znamenite ruske opere. Prva vzporedna Hovanščina na slovenskem odru bo v četrtek dne 27. t. m. pod vodstvom ravnatelja Polića in v režiji G. Cirila Debeveca S Hovanščino se otvori nova sezona 1934-35

Sokol

Prosvetna konferenca na Taboru. Ljubljanski prosvetno okrožje akcije danes ob 9. dopoldne v župni pisarni na Taboru konferenco društvenih in četnih prosvetarjev ljubljanskega okrožja, ki je izredno važna, ter zato za vse prosvetarje strogo obvezna. Na programu konference je določiti smerne in programa za bodočo zimsko sezono. Pričakujemo polnoštevilne udeležbe. Okrožni prosvetar.

Nadželnstvo Sokola I. Tabor-Ljubljana javlja: 1. Danes 23. t. m. se vrši, kakor je javljeno, celodnevni društveni pešizlet (Jezica-Oračje-Sv. Jakob ob Savi) Zbirališče ob 8. odhod ob pol 9. iz Tabora. Sodeluje društvena godba na pihala. Kdor ne bo vzel hrane s seboj, bo dobil za majhen znesek skupen obed pri poljski kuhinji. Popoldne je namenjeno razvedrilu in igram. Povratek svezor na Tabor, kjer bo razhod. 2. Telovadci in telovadke, ki niso posejali telovadbe preko počitnik, naj zopet prično s rednim obiskom. Do 1. oktobra se morajo omarice v članski skladnici izprazniti, da se prečistijo in nanovo razdelje. Vsakdo naj se sam čimprej pobriga za svoje stvar. — 3. Prvi ponedeljek v oktobru prične redna telovadba tudi za vrsto starejših bratov kakor prejšnja leta. Vsi starejši bratje, ki so še obiskovali lani telovadbo se bratsko vabijo, da pridejo tudi letos in pripeljejo še druge članske družstva. — 4. Redna telovadba članskih oddelkov je: člani v ponedeljek, sredo, petek ob 20 do pol 22., članice isti večerni čas v torek in četrtek. — Nadželnstvo.

Nadželnstvo Sokolskega društva Moete pri Ljubljani javlja, da se je prišla redna telovadba vseh oddelkov po naslednjem vrstnem redu: moška deca v torek in petek ob 17.30 do 19. ženska deca v ponedeljek in četrtek ob 17. do 18.30, ženska deca nižji oddelki v sredo in soboto ob 17. do 18. moški naraščaj v sredo in soboto ob 19.30 do 21., ženski naraščaj v ponedeljek in četrtek ob 19.30 do 20.30, člani v torek in petek ob 20. do 22., članice v ponedeljek in četrtek ob 20.30 do 22., starejši bratje ob torkih in petkih ob 19. do 20. Novi se vpišete pri vadiateljih posameznih oddelkov pred telovadbo.

SPORT

Današnji nogomet

v Ljubljani

Ob 16. bo kombinirano moštvo Haška nastopilo proti mladi gardi Ilirije — Ob istem času bo Jadran otvoril svoje igrišče

Danes popoldne bo zopet živo na Stadionu. Naša mlada belo-zelena garda se udari zopet z Zagrebom. V Ljubljani bomo imeli v gosteh simpatično moštvo Haška, ki bo igral z našim mladim simpatičnim »Wunderteamom«.

Hašk je znan kot predstavnik izrazite kombinacijske igre kratkih pasov. V njem igrajo vsi oni stari »asie«, ki so nekoč stekli slavo svojemu klubu doma, kakor tudi v inozemstvu. Torej jamstvo za tehn. dobro igranje je tu. Moštvi se bosta borila za zmago, saj se hočejo mladi Ilirijani rehabilitirati za poraze, katere so doživeli ravno proti Haški — starejši. Ako bodo zaigrali fantje s tako voljo in tako energično, kakor v vseh poslednjih igrah, kjer so si priborili toliko zmag in toliko simpatij, potem je uspeh zagotovljen. Borba bo sicer težka, toda biti mora uspešna, kajti tako zahtevajo interesi Ilirije, interesi slovenskega nogometa, prav posebno pa še interesi naše bele Ljubljane.

Ker je poleg tega tudi vatopaina izredno nizka, bo brez dvoma nudil Stadion danes isto lice, kakor smo ga vajeni videti pri vseh simpatičnih gostovanjih Zagrebčanov. Predtekmoma bo ob 14.30.

Otvoritev Jadranovega igrišča

Ob 16. bo Jadran s prvenstveno tekmo z Maršem otvoril svoje igrišče. Tekmo bo sodil g. Kušar. — Oba kluba sta med ljubljanskimi sportnimi klubi agila, resna sportna tekmečka, ki se bosta z vsem elanom borila za najboljši placement v prvenstveni tabeli ljubljanskih klubov. SK Jadran porablja prvo svojo letošnjo prvenstveno tekmo tudi za otvoritev svojega no-

vozgrajenega igrišča, zato upravičeno zasluži najboljši obisk ljubljanske sportne publike, zlasti pa prebivalstva svojih okrajev, dvorskega, šentjakobskega in trnovskega. Igrisce se nahaja v Gunduličevi ulici za kopališčem Kolesij.

Prvenstvene tekme drugega razreda

se prične danes. Prvak iz tega nogometnega turnirja pride avtomatično v podsavensko ligo. Kdo bo prvak, je težko odločiti v naprej. Za prvo mesto se bodo borili ljubljanski klubi Reka, Jadran, Slovan, Marš, Korotan. Grafika ni pa izključeno da preseneti tudi kak mlajši klub in prekriža nade.

Jadran : Marš

Ena najzanimivejših tekem bo gotovo ob priliki otvoritve novega igrišča SK Jadran v Kolesiji ki igra danes ob 4. s SK Maršom.

Reka : Slovan

Najvažnejša drugorazredna prvenstvena tekma v prvem kolu je brez dvoma srečanje omenjenih dveh moštev, med katerima se je že v lanskim sezoni vršila ogorčena borba za prvo mesto. Dočim si je prvo mesto lani Reka osvojila z veliko sigurnostjo, so je letos položaj močno izpremenili.

Slovan zaznamuje letos lep korak naprej. Znanje ga vsekaru usposoblja, da si osvoji prvenstvo. Tudi Reka se ne sme podcenjevati. Sicer ne more nastopiti kompletna, vendar bo skušala na vsak način osvojiti dragoceni točki.

Tekma se vrši točno ob 15.30. Predtekmna rezerv ob 14. Igra se na igrišču SK Reke ob Tržaški cesti.

Štuzbene objave LNP

(Nadaljevanje seje p. o. dne 19. sept. 1934.)

Doloci se prv. tekma Panonija : Drava, igrišče Panonije, pričetek ob 16.

Preloži se prvenstvena tekma Korotan : Braštovo, določena za 7. oktober na poznejši termin.

Verificirajo se s pravom takojšnjega nastopa za SK Laško: Majcen Fric, za Jadran: Rogož Stana, s pravom nastopa 29. septembra za Slovan: Lukman Franc, za Korotan: Kranj: Vavrina Jan, Cerovac Ciril; za Slavijo: Felcher Edi; za Zeleničarja: Regoršek Jurij, Krakčič Franc, Wille Friderik, za Reko: Tomazič Pavel. S pravom nastopa 29. septembra za mednarodne, 19. decembra za prijateljske in 19. marca 1935 za prvenstvene tekme se verificirajo za Jadran: Logar Peter, za Slavijo: Cankar Svelozar, za Korotan: Kranj: Vesnaver Svetozar. Pozivajo se klubi, da pošljejo do prihodnje seje legitimacije za igralce s odjavnicami, in sicer Primorje za Logarja Petra, SK Maribor za Vesnaverja Svetozarja in Reka za Cankarja Svelozarja. Vzame se na znanje izjava igralca Jančigaja Viktorja, da prekljuje prijavo za Mladiko in da ostane še nadalje član Svobode, Ljubljana, izjava igralca Zupanca Franca, da prekljuje prijavo za Hermesa in da ostane še član Marša; izjava Zajca Ivana, da prekljuje prijavo za Korotan, Ljubljana in da ostane še nadalje član Jadrana in izjava igralca Lesjaka Vinka, da prekljuje prijavo za Anater ter da ostane še nadalje član SK Trbovlje.

Dvigne se spenzuz Zupenič Franca (SK Trbovlje), Eržen Franc (Slavija) in Zigon Stanetu (Primorje), ker so poravnali vse obveznosti do prejšnjih klubov. Citata se za SK Ptuj: Hutter Guntram in za Rapid: Hoffer Edmund brez prava nastopa, dočim bosta verificirana, ko pošljeta kluba slike. (Rapid eno, Ptuj tri druge). Enako se čita za Gradjanski SK: Ramušček Stanko brez prava nastopa, dočim bo verificiran po poročilu Centralne Kartoteke. Citata se za Istro, Ježica: Plave Viljem, Stuhec Mirko.

Iz seznama verificiranih igralcev se čita: Hribar Ludvik (Amater).

Kazenskemu odboru se preda s takojšnjim spenzuzom igralec Regner Andrej (Olimp) zaradi prestopa na pokalni tekmi SK Celje : Olimp 16. septembra v Celju. Enako se odstopi k. o. dopis SK Ptuja št. 16/143. od 18. septembra v nadalnje postopanje.

Protest Korotana. Kranj proti verificiranju pokalne tekme Korotan : Sora, odigrane 16. septembra v Kranju, se odstopi S. Z. N. S. izjavo.

Obveščajo se klubi, da se bloki za postave moštev sedaj dobijo v tajništvi LNP po ceni 15 Din.

★

(Seja zdravstveno vzgojnega odseka: 19. septembra.)

Prisotni: Kuret, dr. Ahčin, dr. Dovgan, Škerl, Lukežič, Mrdjen, Vrhovnik. Konstituirani se odbor: predsednik g. Kuret, namestnik dr. Dovgan; tajnik Vrhovnik; referenti: za zdravstveno vzgojo: dr. Prodian in dr. Ahčin; vzgojnopredavateljski referat: dr. Tome, Škerl; sportno tehnični predavranja: Lukežič, Mrdjen.

Sporočila se klubom, da se bo v kratkem pričelo s predavanji. O kraju in času istih bodo ljubljanski klubi pravočasno obveščeni. Pozivajo se vsi klubi LNP ki imajo lastno igrišče, da morajo imeti pri vsaki tekmi na razpolago te-le zdravilne pripomočke: jod, gazo in ovvoj.

Današnji sport v Celju. Danes ob 9. dopoldne se prične na Glaziji v Celju ob sodelovanju vseh štirih celjskih sportnih klubov lahkoatletski miting za prvenstvo ponedelcev in izbirni miting za dvomatch z Mariborom. Na sportnem igrišču SK Olimpa v Gaberju bo ob 14.30 nogometna tekma med celjskimi in gabrskimi gasilci, ki bo trajala ob 15.30, ob 16. pa se bo pričela na Glaziji izredno zanimiva podsavenska prvenstvena tekma med SK Celjem in SK Rapidom iz Maribora. Prvenstveno tekmo bo sodil s. a. g. Pevalak iz Ljubljane. SK

Olimp igra danes v Sočanju drugorazredno prvenstveno tekmo s SK Sočanjem.

Sport v Domžalah. Danes odigra SK Domžale trening tekmo proti enajstoriki Janežičev. Domžale bodo morale vzeti stvar z resne strani, to pa zaradi tega, ker se v moštvi Janežičev nahajajo zvezniki Domžal in Diska, imena Vinko, Frenk in Cik povedo, da bo jutri ena najbolj napetih tekem zadnjega časa v Domžalah. Zato jutri ob 10. dopoldne vsi na igrišče Domžal.

Kraljestvo mode

Moderni plašči

Vprašanje novih plaščev je v tej sezoni preveč posebnosti, kajti topot stoji moda plaščev zopet pred novim preokretom. V zgodnji spomladi se je namreč pojavilo prvo stremenje po kratkih plaščih. Najprej so žene pričele nositi plašče, ki so bili le za par prstov krajši od obleke. Ko se je na ta način nekoliko uveljavil, so modni stvaritelji brž pristigli na plašč še za širino dlani.

Moda pa se razvija z neverjetno naglino. Kar je danes le naznačeno, to je jutri že »velika moda«. Tako se je zgodilo tudi v tem slučaju: plašči so postajali vedno krajši in so se slednjič v obliki kratkih paletov ustavili nad koleno.

Tako smo dobili modo »trietetrinskih«, »štiripetinskih«, »sedemdesinskih« itd. plaščev in je moral človek študirati pravo modno algebro, če ni hotel zaiti v tem labirintu modnih ulomkov.

Nastalo je veliko vprašanje, če se bodo kratki plašči mogli obdržati tudi v jesenski modi. »Paletoji« so namreč dosegli tako priljubljenost, da je bilo verjetno, da jih mnoge žene ne bodo hotele opustiti niti v hladni sezoni. Zmagala pa je vendarle uvidenost, kajti iz praktičnih razlogov je paletot povsem neprimeren za hladno in slabo vreme.

Veliki modni stiloni so se torej odločili za dolge plašče, ki povsem pokrijejo obleko.

Dasi pričakujemo v novi sezoni prav pestro modo in se povsod govori o velikem bogstvu živih jesenskih barv, so vendar

novi plašči večinoma temni. Dandanes si more namreč le malokatera dama privoščiti več zimskih plaščev, torej mora biti en sam plašč uporabljen za vse priliko. Plašč mora torej učinkovati skrajno »neutrarno«, ta smoter pa dosežemo le s temnim blagom.

Zato bomo videli letos poleg črnih še mnogo temnosivih, temno rjavih, temnozelenih in temnih vinskih rdečih plaščev. Moderna je tudi izredno temna slivnato modra barva, ki se na prvi pogled zdi skoro črna.

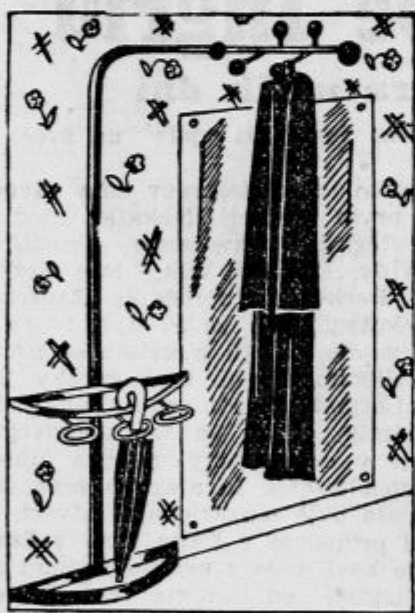
Nova blaga so mehka in voljna, kar je važno za vitki videz postave. Velike važnosti je tudi lepo krzno okrasje, brez katerega si ne moremo misliti lepega jesenskega plašča.

V »štrapač« svrhe rabimo plašč iz enobarvno vzorčastega blaga, ki pa ne sme učinkovati preveč sportno, tako da ga moramo nositi tudi ob drugi priliko. V ta namen je najbolj primeren gladko in ravno ukrojen plašč, ki ga zapremo s tremi okroglimi gumbi in ki je opremljen s kelihiastimi manšetami iz temnega krzna ter enakim ovratnikom v obliki črke »U« (2. skica).

Mnogi moderni plašči imajo postranske dele v obliki dolgega kazaka, obrobjenega

Stojalo za obleke in dežnike

Novo stojalo je sestavljeno iz kovinskih cevi, ki se zadnja leta mnogo uporabljajo za moderno praktično pohištvo. Spada k najnovejšim pridobitvam v tej stroki ter

na posrečen način združuje v sebi stojalo za dežnike in obešalnik za plašče in druga oblačila. Novo stojalo moremo voljubno premakati v prostoru, ker ni pritrjeno na določeno mesto. Zato je posebno primerno za majhne predsobe v modernih stanovanjih.

CENJENE DAME!

Vabimo na ogled novo došlega modnega krzna. Nove modele krznenih plaščev, jopice, pelerin, ovratnikov itd. v obilni izbiri nudimo

L. ROT, krznarstvo

Ljubljana, Mestni trg 5.

z dolgodlakim krznom. Jako priljubljen je tudi visoki, okrogli krzneni ovratnik in krzneni progje na rokavih, ki nadomestujejo manšete (1. skica).

Temni plašč z malim kepom učinkuje jako mladostno. S svetlim krznenim robom dosežemo lep kontrasten učinek (3. skica). Seveda si vitka dama lahko privoščiti tudi svetel plašč, opremljen s temnim krznom. Plašč na naši zadnji skici je iz svetlorjavega blaga ter ima širok rep in krznen ovratnik iz temno rjave kožuškovine. Posebna novost je pas iz enakega krzna, ki soglaša z malim krznenim mufom.

Namestu umetnih cvetlic

si je gospa Moda izmislila novo presenečenje, in sicer male ptičke. Seveda se tu ne gre za prave, tako pripravljene ptičke, temveč je to okrasje umetno - obrtnega značaja in je sestavljeno iz posameznih pisanih peres. Ti ptički so povsem ploščati in jih uporabljamo zlasti v sportni modi. Rabijo nam namestu kavatne igle, zapenke ali pa jih uporabljamo kot okrasje za v gumbloncu novega jesenskega kostuma.

Zdravniška posvetovalnica

R. Običajno traja zdravljenje kapavice 6 do 8 tednov. Morate se strogo držati zdravniških predpisov, ker samo potem obstoja velika verjetnost, da boste popolnoma ozdravili. Da ne nastopijo komplikacije, se ogibajte težkega telesnega dela, alkohola, pijate in ostrih jedi. Če je bolezen popolnoma ozdravljena, se ni bati nobenih posledic. — Obupana. Srbež na omenjenem mestu je verjetno posledica belega toka na katerem bolujete. Zato se mora predvsem ta ozdraviti, za kar se v največjem času uporabljajte Devegano. Zunanje dele morate izpirati s hladno 3 odst. karbolovo raztopino. Proti srbenju priporočamo 20 odst. bromokolovo mast. V skrajnem slučaju pride v poštev rentgensko obsevanje. Notranje Vam priporočamo lahko pomirjevalna sredstva. Potrebna bi bila tudi preiskava urina. — I. K. Pri smenjuju v ušesih in poslabšanju poslušaja je potrebna zdravniška preiskava, da se prepreči težke posledice. — Janec K. Zaradi samookrumb se ni treba delati prevelikih skrbi. Ta razvada pride prejši ali slej sama po sebi. Zdi se, da pri Vašem bratu igrajo tudi duševni momenti podcenjevanje samega

sebe gotovo vlogo. Važno je veliko gibanja na prostem zraku. Posebno zvečer naj se ogiba ostrih jedi in alkoholnih pijač, zjutraj naj pa takoj, ko se prebudi vstane iz postelje. Priporočljivo so tudi hladne kopeli in lahka pomirjevalna sredstva. Težjih posledic samookrumba običajno nima, razen če se pretirava. — K. N. Čas nastopa perila po splavu je različen, kakor tudi možnost ponovne oploditve. Počakati morate še par tednov in če se ne bi stanje izboljšalo, morate k zdravniku. — Maca. Preveliki obseg v nosečnosti izvira lahko od preobilne vode v maternici. Iz Vašega dopisa ne sledi, da so popustile materične oziroma trebušne kite. Priporočljivo pa je, da se nosi med nosečnostjo in nekaj časa po nosečnosti trebušni pas. Trebušne kite se okrepijo s primerno gimnastiko. Da ne bi zanosili, ne vidimo pravega vzroka. Pri belem toku so se dobro obnesle Devegano-ve tablete. — D. V. Z. Noge, ki so trpele zaradi slabih čevljev, morate večkrat umivati s 3 odst. borovo raztopino. Vsak dan morate menjati nogavice in si nabaviti prikladne čevlje. Sončne pege oblede, če uporabljate vodikov superoksid. Če je koža suha, je bolje, da opustite pudranje, zvečer si pa namažite lice s kakšno masno toaletno kremo.

Radio

Nedelja, 23. septembra

LJUBLJANA 6.30: Plošče. — 7.45: Telo- vadba. — 8.15: Poročila. — 8.25: Plošče. — 9: Versko predavanje (dr. Regalat Cebulj). — 9.25: Prenos iz trnovske cerkve. — 10: Denarne in finančne težkoče (dr. J. Mihe- lak). — 10.20: Vesela reproducirana glas- ba. — 10.40: Radio orkester, vmes po- jeta dueto ga. Neratova in gđ. Mišičeva. — 11.40: Mladinska ura (ga. Cirila Medve- dova). — 12: Čas, radio orkester. — 16: Trgatev in vrenje mošta (inž. Gorjup). — 16.30: Pevski zbor iz St. Jurija pri Grosup- ljem, vmes harmonika solo, g. Jenko. — 17.30: Plošče. — 20: Franjo Supilo in nje- govo delo. — 20.20: Vokalni koncert gosp. Draga Burgerja, vmes radio orkester. — 21.30: Kitara solo, g. Antonovič. — 22: Čas. poročila, jedilni list. — 22.15: Radio orke- ster.

Ponedeljek, 24. septembra

Ljubljana 12.15: Plošče. — 12.50: Poro- čila. — 13: Čas, plošče. — 18: Ljubljanski otroci na počitnicah (Drago Kosem). — 18.20: Radio orkester, vmes plošče. — 19.30: Telesna vzgoja naroda. — 19.50: Čas, jedilni list. — 20: Prenos Massenettove ope- re »Werther« iz Zagreba, v odmoru napo- ved časa in poročila. — BEOGRAD 18.30: Orkester. — 19: Plo- šče. — 20: Prenos opere iz Zagreba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17.10: Lahka glasba. — 20: Prenos opere »Werther« iz gledališča. — 22.15: Ples. — PRAGA 19.50: Čas. — 20.05: Dramski večer. — 21.35: Skladbe za violino in čelo. — 22.15: Plošče. — BRNO 19.50: Program kakor v Pragi. — VARSAVA 20: Revija plošč. — 20.45: Pre- nos z Dunaja. — 22.15: Orkester. — 22.30: Plesna glasba. — DUNAJ 12: Dunajski simfoniki. — 16.40: Koncert solistov. — 17.30: Plošče. — 19.20: Mešan glasbeni pro- gram. — 20.15: Program po napovedi. — 21.05: Orkestralni koncert. — 22.05: Pre- nos iz Zeneve. — 22.45: Operetna glasba. — 23.45: Kmečki orkester. — BERLIN 20.15: Alpska muzika. — 20.45: Spevoigra. — 21.50: Glasbeni kabaret. — 22.50: Pod- oknice. — KONIGSBERG 20.15: Program kakor v Berlinu. — 23: Orkester. — STUT- TGART 20.15: Program iz Berlina. — 20.45: Operni večer. — 24: Nočni koncert.

Torek, 25. septembra

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.50: Po- ročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Gundulić in njegov Osman (Hubert Marjanovič). — 18.20: Mladinske pesmi poje gđ. Ziberlo- va. — 19: Otroški kotiček: Saška Kovačič- eva in Janec Brdjaš. — 19.30: Plošče za de- co. — 19.50: Čas, jedilni list. — 20: Ju- goslovska umetnost. — 20.20: Samospevi gđ. Märe Gnušova, vmes mandolinski

kvartet »Erika«. — 21.30: Radio orkester, vmes napoved časa in poročila. — 22.30: Angleške plošče.

BEOGRAD 19: Pevski in violinski kon- cert. — 20.30: Plošče. — 21: Hebrejske pes- mi. — 21.30: Slušna igra. — 22: Narodne pesmi z orkestrom. — 22.40: Ples. — ZA- GREB 12.30: Plošče. — 17.10: Orkester ba- lalajk. — 20.15: Koncertni večer. — PRA- GA 19.30: Prenos Verdijeve opere »Aidas« iz gledališča. — BRNO 19.30: Prenos opere iz Prage. — 22.15: Šramel kvartet. — VAR- SAVA 19.30: Orkester mandolin. — 21: Orkestralni in pevski koncert. — 22: Lah- ka in plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Plo- šče. — 16.40: Koncertna ura. — 17.35: Plo- šče. — 19.30: Lahka italijanska glasba. — 20.50: Avstrijski večer. — 22.50: Jazz. — 0.30: Plošče. — BERLIN 20.05: Orkestralni in pevski koncert. — 22.50: Plesna muzika. — KONIGSBERG 19.30: Orkester mandolin. — 20.10: Slušna igra. — 21.30: Plošče. — 22.30: Lahka glasba. — STUTTGART 20.35: Čitre, harmonika in kitara. — 21.10: Orkestralni koncert. — 23: Nadaljevanje koncerta. — 24: Lahka glasba.

Križaljka „Kolo“

Vodoravno: 1. posoda, 4. ujeđa, 6. skup... 7. mrk, 8. naziv za oče, 9. svetilnik, 12. polovica smoja, 13. grška črka, 14. naj- manjši delci, 16. oblika gl. nimam, 17. obl. nemškega pomožnega glagola, 18. oblika glagola osoliti, 21. medmet, 23. rimski me- sec; 23. nla, 24. kem. kr.

Navpično: 1. Carigrad; 2. okoren (arbo- rrv.), 3. čota (gen.), 4. povr. salmek, 5. ne- grd, 6. asijska država, 10. orožje (lat.); 11. zakon (fr.); 15. mera za električni upor; 17. boed, 19. fra. spolnik, 20. to (lat.), 21. sbrška silka.

Rešitev križaljke „šolarček“

Vodoravno: 1. Ha, 2. t, 4. km, 6. Ra, 8. srp, 11. in, 13. oda, 16. gad, 17. ara, 18. di, 21. er, 22. ja. Navpično: Hera, 2. Ana, 6. fra, 7. ap, 8. čda, 10. ro, 12. daga, 14. dar, 15. Ada, 16. ar, 20. La, 21. el, 23. aa.

Peen:

Smukci, hudobni kritiki in nehvaležni narod

Opomba: Vsa zgodba je grda izmišljotina.

Smukci so pričeli svojo kariero v ze- lo zanimivih okoliščinah: ljudje, ki so iz neznanč vzrokov nekoliko ponoreli, so se polagoma ovedeli in skušali so, da zopet usmerijo svoja dejanja in neha- nja v priznane, regulirane struge. Ta posel pa jim ni nikakor uspeval: nastale so povsem nove, nepričakovane zme- de.

Smešno je bilo to, da se je vsem prav za prav dobro godilo: denarja je bilo kakor pečka. Ali — Da, da, ali...

Takrat se je nenadoma znašel učen kljukec in je oznanil: Ljudje! Sozem- ljani! Vi iščete in ste slepi! Ali sploh veste, kaj iščete? Ali morda veste, kaj ste izgubili? Naj vam povem jaz, ki sem za to izvoljen: dušo ste izgubili! Poišči- te — dušo, in vse bo dobro spet!

Zbegani ljudje (rekonvalescenti) so poslušali oznanilo, planili so in pričel se je najlepši lov — lov na dušo.

Uboga duša! Zagledala je divje obra- ze nesrečnih lovcev in zapenjene gobce lajajočih psov — preplašila se je hudo in ni ji kazalo nič drugega, kakor da se poslužijo svoje božanske nature: nevidna,

neslišna in neotipljiva se je dvignila v višave.

Dušolovci pa so se kakor besni podili v začaranem krogu, tepali so rnosno travo in kalili bistro vodo. Ribiči niso izostali...

Na improviziran piedestal se je za- vihtel pesnik Blebetavec in zakričal: Ljudje! Kar ni bilo dano vam, je bilo dano meni — odkril sem dušo! Ne vprašajte, kako in kaj, ker nima smi- sla, pač pa poslušajte mojo pesem! —

In glej, stegli so se za broširano iz- dajo »Duše« — Din 15.— po komadu.

Pesem duše.

Skozi zelene kroge mavričnih spoznanj grem
slep
vase — — — — —
Noč — — — — —
Od vsepovsod strmi, krohotač se
praznosta — — — — —
In me duši — — — — —
in davi
kakor plameneči rep rigajočega sivca..
Pljunil sem — — — — —

Ljudje so brali in se praskali za uše- si: Hm, bo že menda tako — kaj hoče- mo, duša je duša! Živijo! —

Nejeverni Tomaži so sicer vlekli »ri- gajočega sivca« za »plameneči rep« — toda v vseobči psihozi so bili preglaso-

vani. Bili so res lepi časi, vode skaljene in ribičem so se pridružili Smukci.

Niso se pojavili na enkrat in skupaj. Ne. Zrasli so pač kakor gobe po dežju, čas jim je prijal. Eden je ribe tu, drugi slikal tam, tretji je klesal drugje.

Ljudje so hodili na razstave in str- meli. Tam na steni je visela sedmero- oglata podoba. Tri vrde z roge, z žico prebodeno oko, prazen vrč in rdečo piklo. Spodaj je bilo napisano: »Spoznanje.«

Ljudje so brisali nosove ob sliko, ska- kali nazaj, mižali z levim očesom, mižali z desnim in obupani priznavali: Že prav — duša... Razumem pa vendar ne, kako...

»Poznavalec« je hodil okrog ljudi in prezirljivo krivil ustne. Naposled se je ponizal: »Za božjo voljo, saj je vendar jasno ko beli dan! Oko — duševno oko — je kakor žica prebodlo spoznanje: življenje in njega nasladi (prazen vrč, rdeča pikla!) niso nič proti večnosti (modre progje!)«

Ljudje so se odobravačje spogledali; dobrodušen mešan je posegel v žep in kupil »Spoznanje«.

»Oprostite,« je povlekel radovednež poznavalca za suknjo. »Zakaj pa je ta slika na sedem oglov?«

»Vam,« je užaljeno odvrnil poznava- lec, »vam bi tega ne mogel nikoli do- povedati — ste preneumni!«

O, marsikak radovednež je dobil ta

odgovor! In da ne bi obveljala pozna- valčeva, so posegli v žep.

Smukci vseh vrst in narodov so pre- življali zlate čase. Pod firmo »duše« so prodajali za drag denar čudovite podo- be: idiotske, bučam podobne glave, fi- gure polomljenih udov z žirafastimi vratovi, nalepljene odrezke časopisov, ostanke starih konzerv in vrag ve, kaj še vse.

Nu, nesrečni dušolovci, besneči v za- čaranem krogu, so se upehali, opuščali so drug za drugim brezupno gonjo in se vračali k vsakdanjim poklicem. (In kakor so se počasi polnile prazne glave, so se praznile polne listnice.)

Smukcem je zavzvali navček.

Najprej so jih zapustili poznavalci in kritiki. Bobneči slavospevi so potihnili, gromovniki so se poskrili po solidnih službah, kar strahotno naglo so pozabi- li — na dušo...

Le tu pa tam je še živknil kateri, pa bolj ponižno, v zadnji koloni z drobnim tiskom.

Smukci so se združili: Kaj? Kako? Vi nas zapuščate, nas, ki smo vam dali priliko, da se razpišete! Vi zdaj obra- čate zastavo? Ali je to karakter? Vaše žalostno čevkanje je bilo sicer vedno le klavirni odsev naših nesmrtnih del — a vendar —!

Poznavalci in kritiki pa so molčali in se zamislili v lepe, minile čase...

Kupujoča publika je zadržala mo- kniček. Lepo, lepo — je rekla — toda zdaj so drugi časi! Povojna vzemirje- nost — česa vsega ni človek kupoval!

Smukci so zadržali pasove, luknjico za luknjico in so užaljeni.

Hudobni kritiki — poznavalec! Kaj si storil? Preliš si morje črnila, lomil si kopja, gradil si nebotične slavoloke iz papirja, da, privezal si svojega Smukca na ogromen žerjav in ga dvignil visoko pod oblake, da ga je še komaj videlo človeško oko! In zdaj — ga puščaš, da visi tam gori med nebo in zemljo! Daj, odvij žerjav, postavi ga na zem- ljo! Kaj zato, če te bo malo — sram! Postavi ga na zemljo in mu pošepetaj v uho — že veš, kaj! Tisto resnico, ki si jo sam že zdavnaj spoznal! Vse ti bo hvaležno, nemara — nekoč — še sam tvoj Smukec!

Hvaležen ti bo narod. Ali se ti ne smili? Smukec ga v svoji užaljenosti zmerja! Ali je narod kriv? Zakaj je kriv? Dopovej Smukcu, da se moti! Narod ni tako slab, kakor misli on v svojem pesimizmu.

In duša, neumrjoča deklica božja, se bo spet nepoklicana in iz svoje volje vr- nila med nas: vodila bo pero Blebetav- cu, svinečnik prvimu, čopič drugemu in dleto tretjemu Smukcu, kakor je vodila vse umetnike od pradavnine, vse, razen tistih, ki so ji delali nastije.

Ptice in letala

Srečanja v zraku z orli, jastrebi, flamingi in galebi

Če se voziš z letalom, imaš sprva vtis, da ni na nebu nobenih ptic. Kakor da jih motor s svojim silovitim truščem podi z neba. A to je zmotno. Ptice je dosti in le ne vajo oko jih ne vidi, ker svigajo z izredno brzino mimo aparata. Vidnejše nam postanejo, če leti aparat v bližini tal ali če se bliža nevihtnim oblakom.

Znani potovalec in lovec William I. Makin pripoveduje, kako je pred nekoliko meseci letel skozi tisoče flamingov. Aparat je letel nad jezerom Naivasko v Kenji, ko so v višini 900 m opazili nekaj peni aličnega na gladini. Pilot je šel nižje, da bi si stvar ogledal. V višini 30 m nad jezerom je pena hipoma oživila, letalo je šlo skozi jate tisočev in tisočev flamingov. Pogled je bil nepozaben.

Toda srečanja s pticami za letalo niso vedno brez nevarnosti. Še pred kratkim je moralo pošteno letalo, ki vozi iz Delhija v London, nasilno pristati, ker mu je močan jastreb poškoval krilo. Tudi Makin je imel nekoč takšno srečanje. Pravkar so vzleteli v Salisburyju v Roodezijski. Vreme je bilo megleno. Pilot se je skušal orientirati po enotirni železnici, ki je pod megle nekje vodila skozi goščavo. Hipoma je

počilo nekaj proti propelerju in na začetku no šipo pred pilotovim sedežem je briznilo toliko krvi in peres, da je mož s težavo nekaj videl. Istočasno se je začel ustavljati motor. Pilot je stroj takoj obrnil proti Salisburyju, kjer ni bil pristanek s prizadetim motorjem prav nič lahek. Pol ure je trajalo, da so letalo očistili krvi in peres ter popravili motor. V letalo se je bil zaletel velik jastreb. Na podoben način se je nekoč zadel galeb v aeroplan polkovnika Lindbergha. Slavnega letalca je čul udarec, a letalo je delovalo brezhibno dalje. Ni vedel, kaj se je zgodilo in mu je bilo zaradi tega malo neprijetno v srcu. Šele pozneje je ugotovil, da je trčil z galebom.

Letalci menijo, da se takšni trki ne dogajajo slučajno. Pravijo, da vzemirne ptice napadajo vsiljivce v svojem kraljestvu. Nedvomno so to večkrat doživeli s kondorji v Andah. Nekeč je takšna močna ptica iz višave planila na letalo, ki je bilo vse iz kovine, in treščila s čudovito silo vanj. Pozneje so kot uspeh tega spopada odkrili veliko luknjo v krilu, nekoliko peres in celo kondorjevo nogo. Tudi orli so na letalo zelo hudi. Običajno se poženejo proti njim od spredaj, kjer jih pro-

peler seveda v hitu uniči. V gorovju Adirondacks so se vsi piloti bali mogočnega orla, »starega plešca«, kakor so ga imenovali, ki je ponovno skušal napasti njih letala. Nekega dne se je zaletel iz višine naravnost v propeler nekega letala in ga je bilo takoj konec. V Ameriki so večkrat privedli prave love z letalom in puškami na orle. V Teksasu so pred kratkim na ta način v enem samem dnevu pokončili 13 teh ptic, ki so delale veliko škodo med jagnjeti. Eden izmed orlov je meril z razpetimi krili skoraj 6,5 m! Pri tem lovu so ugotovili, da je orla iz letala s puško ubiti najboljše od zgoraj. Naboj debelega zrna od strani se je brez vsakega učinka odbil od živali. Poleg tega so ugotovili, da se letalo tudi v najhitrejšem poletu ne more meriti z brzino in gibčnostjo orla! V zadnjem času so v ostalem opazili, da se tudi orli rajši izogibajo letal. To velja sicer v splošnem za ptice, zlasti manjše. Celo če ne pridejo letalu preblizu, se ga boje. Morajo ga smatrati za ogromno roparico. V vojnih časih so na vzhodni angleški obali opazovali, da so postali fazani nemirni davno preden je človeško uho doznalo motorni ropot bližajočih se nemških zrakov.

Nivo ameriškega občinstva kaj nazorno kaže ta slika, ki predstavlja moskovo žensko, ki sta odnesla na mednarodni razstavi v Chicagu rekord v — sebanju...

Pradomovina konja

je Srednja Azija in Elam

Za pradomovino domačega konja smatrajo po eni strani Švedsko, po drugi pa Zahodno Sibirijo. S tem vprašanjem se bavi na podlagi najnovejših raziskav dunajski zoolog prof. dr. Amschler.

Najdbe na Švedskem dokazujejo, da so tam konja imeli udomačenega okrog leta 2400. pred našim štetjem. V Anavu v Srednji Aziji pa so našli njegove ostanke že iz l. 3500. pred našim štetjem. Znamenite najdbe v Minusinsku v Sibiriji obsegajo med drugim poleg ostankov domačega konja ostanke govedi, ovac in psov. Tudi v kubanskem ozemlju Severne Kavkaze so pri Majkopu odkrili ostanke domačega konja iz dobe okrog l. 2000. pred našim štetjem. V Mali Aziji so poznali konja prav tako v tem času.

De Mequenen je odkril doslej najstarejšo podobo jezdeca v okolici Suze in včasih tega pečat rodovnika neke kraljeve voje. Ta rodovnik razlikuje s posebnimi znaki divje konje, ukrone konje, kobile, osle in mule. Te najdbe izvirajo iz 4. tisočletja pred našim štetjem, torej bi bila po tem pradomovina domačega konja okrog Anave v Srednji Aziji in okrog Suze v nekdanjem Elamu. V 4. tisočletju pred našim štetjem so imeli konje tudi v kaldejskem Uru. Tja so jih pač dobili iz Elama in zanimivo je, da so jih uporabljali najprej za bojne vprege. Zanimivo je, da prastari kulturi Mohendža Dera in Harape ob Indu (2500. pred Kristom) konja nista poznali navzlic svojim tesnim vezem z Elamom in Sumerijo.

Sedem bratov in sedem sester

V Harlemu, črnski mestni četrti New Yorka, se je oženilo sedem bratov istega očeta in matere s sedmimi sestrami druge družine. Bratje so iz rodne Cobe, sestre pa se pišejo Riley. Pari po vrsti se imenujejo s krstnimi imeni: John in Lulu, Leroy in Mildred, James in Alice, Simon in Mary, Richard in Rahela, George in Suzana ter Will in Julija.

Tragedija v medvedji kletki

V medvedji kletki vrocavskega zoološkega vrta se je odigrala nenavadna tragedija. Velik beli medved je hipoma napadel samico, s katero je živel že osem let v miru, in jo tako zdelal, da je kmalu potem poginila. Vzrok, da je tako pobesnel, so bili menda strelji iz mozarjev in godba z neke prireditve v bližini živalskega vrta.

AMERIŠKE POSEBNOSTI

Radioamater L. K. Rush iz Bemissa (Tennessee) je izumil avtomatično gugalno napravo za svojega otroka. Kadar začne dete vekati, vlovi njegov glas mikrofon, ki sproži električni tok, da se začne zibka gugalni. To traja tako dolgo, dokler otrok vnovič ne zaspi.

Zakonca Sanders iz Guymona v Oklahomi sta krdila svoje štiri snove kakor sledi: Okla, Homa, Terri in Tory. Vse skupaj vzeto da dve besedi: Oklahoma Territory.

77 letna Jennie Allison, bivša črnska sužnja, je pred kratkim absolvirala Jeffersonovo High School v Los Angelesu in se bo zdaj vpisala na univerzo.

69 letni G. W. Falkland iz Des Moinesa (Iowa) se je lani pozimi peljal s koleškom 4500 km daleč v San Francisco, kjer je obiskal svojega hčera.

Neka cerkev v Haines City na Floridi je zamenjala svoje klopi z gugalnimi stoli. Verniki se v njih lahko zibljejo sem in tja, in zadremijo, kadar jih je volja...

Neki statistik, ki ima dovolj časa in esprita, je izračunal, da tehtajo možgani vseh članov sedanje ameriškega kongresa komaj 1500 funtov.

ČE BEREŠ TO, IZVEŠ:

da so dosegle petotrdice zakoncev Dionne iz Kanade že starost 110 dni, med tem ko so petotrdice doslej živeli največ 50 dni. Otročice nadzoruje Kanadi v ponos in sebi v ogromno reklamo zdravnik dr. Defoe, ki je pomagal materi pri porodu;

da bodo vkrcali na neko angleško ladjo 100 listnih uši, ki jih bodo potem pretovarili na letalo, da jih ponese iz Pretorije do Kilimandžara, kjer jih potrebujejo za uničenje nekih ondntnih žuželk;

da je v okolici Brna neka 16 letna ciganka že drugič postala mati.

„Pecion“ prašek za pranje je domač, boljši in cenejši

A NEKDOTA

Berlinski zdravnik Helm je bil izvrsten diagnostik in velik prijatelj revežev. Ko se je l. 1814 knez Blücher vrnil iz Oxforda, kjer so mu posadili na glavo častni doktorski klobuk, je imel dr. Helm nanj nagovor, v katerem je izključil: »Živel moj tovariš, mlači doktor knez Blücher!« Blücher je bil zaradi tega vzklikal nekaj časa v zadregi, potem pa je odvrnil: »Živel Helm, feldmaršal med zdravniki!«

VSAD DAN ENA

Piknik društva prijateljev strove hrane

Dve pariški ločitvi

Neznosni pinč in izdajalski pivnik

V času od pol 11. do 11. je te dni monsieur Berier, sodnik v pariški justični palači, ločil dva zakona. Ta ameriški tempo je bil rekorden celo za moža, ki je v svoji praksi s ločilnim izrekom popravil že preko 6000 zakonskih zmot.

Prvi primer se tiče zakona g. Dausata, prokurista velike petrolejske družbe. Mož se je poročil s 25 let mlajšo, lepo Elviro. Mogoče, da je pri svojih načrtih upošteval tudi to starostno razliko (Elvira šteje danes 30 let), ni pa računal s Kikijem, ljubljencem ge. Elvire Kiki ni morda kakšen hišni prijatelj, temveč nad vse dražesten pinč, ki ga je Elvira dobila pred tremi leti za god. Dausat ni imel nič proti temu, da je Kiki sledil ženski njegovega srca kakor senca ob vsakem koraku, k modistki, ko je šlo za pometiv novoga klobuka, na najboljši sedež v gledališki loži, na poročni urad in celo na poročno potovanje v Cannes. Če bi vedel, kakšna hudobija se skriva za svileni zunanostjo male živali, bi morda pravočasno računal z njo. Tako pa se je prav diplomatsko pokazala šele tisti prvi večer v Cannesu, ko je Dausat poln pričakovanja stopil v spalnico svoje mlade žene. Z njene postelje ga je sprejelo besno Kikijevo lajanje, nenogoče je bilo spraviti ga od tam. Dausat je že pre-

mišljeval, da bi Kikija zadavil, a ker se je žena odločno zavzela zanj, se je moral zadovoljiti s tem, da je noč prebil v fotelju. Drugo in tretjo noč isto tako. Četrtega dne pa je Dausat odpotoval domov in vložil tožbo za ločitev zakona, kajti Elvira ni hotela ničesar slišati o tem, da bi se ločila od njegovega štirinogatega tekmeča. Sodnik Berier je ločil v četrtri ure zakon, ki ni bil zakon.

Zakon tovarnarja Cannona bi še danes veljal po vseh predpisih, da ni bil mož že od nekdaj zelo radoveden. Bil je celo tako radoveden, da si je nekega dne v majhnem zrcalu ogledal neko pisanje, ki ga je odkril v pivniku na pisalni mizi svoje žene. To pisanje je izviralo od naslova na pismu, ki ga je žena nedvomno pisala nekemu, njemu neznaneu gospodu. Cannon se je takoj odločil in najel zasebnega detektiva, da bi tega gospoda opazoval z Argovimi očmi. In prav tako hitro je prišlo na dan, da je žena vsak teden dvakrat med 5. in 6. s tem gospodom »lomila zakon«. Izdajalski pivnik je bil med dokazili, ki so sodnika Beriera pripravili v nekoliko minutah do ločitvenega izreka. »Ogna strasti bi pač ne smeli gasiti s papirjem,« je menil izkušeni jurist, ki je izrekel svojo sodbo.

Led in bolezen

V bolniški sobi ima led veliko vlogo. Nekateri priporočajo namestu samega ledu v vrečici zmes stolčnega leda s kopoljevo ali laneno moko. Vrečice s takšno zmesjo se dajo bolje polagati okoli uda in hladijo bolj enakomerno.

Včasih je potrebno, da se vrečica ne položi neposredno na bolno mesto, temveč da se obesi tako nad njim, da se le rahlo dotika kože. Mehur z ledom leži lahko neposredno na koži, a bolje je, da damo vmes tenko flanelo ali kos gaze. Na koži leži potem toliko časa, da dosežeš omilitve bolečine, kar se zgodi po 15 ali 30 minutah — če to z ledom sploh lahko dosežemo. Bolnik naj bi nikoli ne zaspal z ledom na sebi. Zelo prijeten učinek ima led na glavi pri vnetju možganske mreže. V mnogih primerih se uporablja led sugestivno. Pri pljučni krvavitvi polagamo led n. pr. nad vršičke ne zato, ker bi to krvavitve ustavilo, temveč zato, da se bolnik vede mirneje. Glavni namen polaganja ledu je pač ublažitev bolečin.

Zek. tak.

Zora voda

proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Odobrena od higienskega zavoda v Ljubljani pod št. 2392-933 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh siguren in trajen. Cena steklenici brez poštne Din 35.—

ZORA VODA I. OREL

ZAGREB, Radićeva (Duga) ulica 32
Pri naročilu navedite vašo naravno barvo las. 63

Skrivnost lepe Ingrid

Največja vohunska afra naših dni

Pariški preiskovalni sodnik Benon je izdal nov nalog za aretacijo kakšnega pol tučata ljudi v aferi, ki je že leto dni prava svetovna senzacija in ki je menda največja te vrste, kar jih je imel kdaj kakšen preiskovalni sodnik v rokah. Ta čas so znana imena kakšnih 200 krivcev, ki so po velikem delu že v zaporu. Benon je zaslusal doslej več nego 500 prič, kakšnih 1000 preiskav mora še izvršiti in je izključeno, da bi se to delo končalo že letos.

Iz tega je razvidno, kakšen obseg ima ta afra, ki se je pred letom dni pričela na precej romantičen način. Nekega dne je izginil finski stotnik Pailonien-Pentikainen čez rusko mejo. S seboj je odnesel mobilizacijski načrt svoje domovine in svojo ljubico, neko Lidijo Stahlovo. V Helsinkih pa je ostavil svojo zaročenko, lepo Ingrido Boströmovo in ta se je nezvestemu častniku in svoji tekmovalki osvetila na malo običajen način. Nekoliko dni pozneje je sama izginila na švedsko in od tam je poslala finski oblastim nepričakovano izpoved. Bila je vohunka in je Pentikainen pripravila do tega, da se je sam vdal temu poslu. Njena tekmovalka je tudi spretna vohunka, ki deluje v prvi vrsti v Parizu. Nekeč jo je Ingrid tam posetila in je v njeni sobi opazila laodel najnovejše francoske strojne, pravega čuda tehnične popolnosti in precizije. Model je izginil iz državnih delavnic v Chatelleraultu in ta tatvina je učinkovala tako, da je Francija ustavila nadaljnje izdelovanje tega »mnogo obetajočega« orožja.

Finske oblasti so nemudoma obvestile francoske oblasti, ki so prav tako nemudoma izvršile preiskavo. Lidija Stahlova je bila zopet v Parizu in je prišla kot prva žrtev Ingridinega maščevanja v zapor, za njo pa so aretirali člana za članom obsežne vohunske organizacije, kakršne menda še ni bilo na svetu. Ta organizacija se imenuje Rdeča pomožna služba in je nje namen, da stiče po vsem svetu za vojaškimi novotami, za organizacijami proti komunizmu in pripravljajo komunizmu teren. Komu rabi to stikanje v prvi vrsti, je jasno, še bolj zanimivo pa je dejstvo, da so se vohunske delovanja te povsem komunistične organizacije posluževale razne mešanske države, ki se čutijo preiskibe, da bi same organizirale protivno vohunsko službo.

Pariška sekcija Rdeče pomožne službe se je imenovala M. O. P. R., in kdo je vse bil v njej, je spravila akcija francoskih oblasti v začudenje vsega sveta kmalu na dan. Lidija Stahlova ni bila prava voditeljica te sekcije, nje naloga je bila ta, da s svojo lepoto privabi k sodelovanju častnike in inženjerje, ki bi se dali s pridom uporabiti. Prava organizatorica pa je bila njena svačnika Ljudmila, ki je imela baje

Najlepša Polinezijka

je gdca Rery, zato je bila tudi izvoljena za kraljico lepote med svojimi rojakinjami

Naval krvi, tesnoba srca, zasoplenost, tesnoba, dražljivost živcev, migrena, otožnost, nespanje, odpravimo kmalu z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice. Znanstvene ugotovitve potrjujejo, da služi »Franz Josefova« voda pri zagatjenju vseh vrst z najboljšim uspehom. »Franz Josefova« voda se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pozabljeni Amundsen

Roald Amundsen, veliki polarni raziskovalec, ki je izginil l. 1928. na rešilni ekspediciiji za generala Nobila in njegovo skupino, je leto prej v neko angleško banko vložil okrog 100.000 Din, ki je nanje potem očitno pozabil, kajti banka ni potem ničesar več slišala o njem. Sedaj se je obrnila na norveškega generalnega konzula v Londonu, da bi poskrbel za izročitev te vloge Amundsenovim dedičem. Vloga pa je zaradi obresti med tem narasla na kakšnih 140.000 Din.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Oče: »Sonjica, kaj pa delaš svoji punčki?«

Sonjica: »Saj vidiš, da ima blede ustnice. Pobarvala jih bi bom z vinom.«

Oče: »Z vinom? Saj vino ne dela rdečih ustnic!«

Sonjica: »Dela jih, dela, saj mi je mama zadnjič rekla, da imaš ti od vina tako rdeči nos.«

Maričko so poslali starši na kmete, da se odpočije in spozna nekoliko podeželsko življenje. Čez nekaj dni je poročala Maričko o svojih uspehih domov in je pisala takole: »Včeraj me je vzela gospodinja s seboj v hlev, da mi pokaže, kako se molže krave. Jaz pa sem se krave takoj ustrašila, da so se mi vsi smejali. Prosila bom zategadelj gospodinjno, naj mi prihodnjič dovoli, da pomolzem teletčka, ki je videti maaž strašen od krave...«

Zastrupljene puščice

Indijanci so uporabljali, kakor znano, v starih časih in uporabljajo še danes zastrupljene puščice, ki jim je dovolj, da kožo neznatno opraskajo in že spravijo človeka brez vsake pomoči v grob.

Najgrozovitejši izmed strupov, ki Indijanci v njem kalijo svoje puščice, se imenuje kurare. Pridobivajo ga iz rastlinskih sokov in zadostuje že najmanjša množina, da telo pod njegovim vplivom popolnoma otrpne. Pri tem ohrani ranjenec zavest in mora do konca občutiti najstrašnejše muke.

Kurare učinkuje v splošnem hitro, zgodilo pa se je že, da so njegove žrtve trpele po več dni. Vedno pa se konča ta zastrupitev s smrtjo. Puščice, ki so jih pomočili v ta strup, ohranijo svoje strašne lastnosti zelo dolgo. Zgodilo se je že, da so se zastrupili in umrli ljudje, ki so se dotaknili takšnih puščic v muzejih, kjer so bile shranjene že desetletja.

ZA JESEN NUDIMO

zelo ugodno moderna angleška in češka suknja za obleke, površnice in hubertus plašče. Vsa oblačila za gospode po meri in najceneje:

Drago Schwab, Ljubljana,
Aleksandrova cesta.

103 milijarde skodelic čaja

Med narodi, ki radi srebajo čaj, so Angleži prvi na svetu. Statistika dokazuje, da posreba vsak Anglež povprečno po šest skodelic čaja dnevno. To da skupno število 103 milijarde skodelic letno — za vse angleške prebivalstvo. Glavni sotekmec Anglije v srebanju čaja je Kitajska, toda vsak njen prebivalec popije na dan polgrod skodelico čaja manj kakor Angleži. Američani pa precej zaostajajo za Angleži in Kitajci, tam pride na glavo vsakega prebivalca vsak drugi dan po ena skodelica.

„Hubertus“ domače milo, da leno belo pecilo

Operirani Voronov

Sloviti ruski pomlajevalec prof. Voronov se je mudil te dni na Dunaju, kjer si je dal izvesti zelo komplicirano operacijo na čeljustih. Operacija, ki jo je izvršil zobozdravnik in specialist za čeljusti dr. Herbert Schneider, je popolnoma uspešna in Voronov je s svojo mlado ženo že odpotoval v Orient. V Indiji bo izvršil pomlajevalno operacijo na nekem domačem knezu, pozneje pa odide na Japonsko, kjer ga isto tako pričakuje več kandidatov za zopetno mladost.

Potopljeni otok se zopet dviga

Ruski prof. Vereščagin je odkril pod nivjem Bajkalskega jezera doslej neznan otok, ki ima 4 km² površine. Domnevajo, da je to otok Stolbi, ki so ga poznali še zemljevidi v 17. stoletju. Takrat je namreč bil v Bajkalskem jezeru otok, ki se je precej dvigal nad površino voda.

CENE MALIM OGLASOM

Pe 60 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za štiro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in zbirne se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za štiro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za štiro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pisnu obremen z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičejoča se malih oglasov, je naslavljaniti na: Oglasni oddelček »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Seveda 1 Din davek 2 Din za štiro ali dajanje na slova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pletilje
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Pletilje
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Polir
za globoko avto, dobi takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

20 šivilj
za šivanje moških perila, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Trg. pomočnika
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Prodajalka
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Kuharica
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Frizerka
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Polirarja
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Kleparja
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Italijansko, francoščino, angleščino
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Služkinjo
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Natakarica

za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Kot gospodinja
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Teracer in delavec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

15letno deklico
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Soterja s kavčijo
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Mizarja
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Prodajalka
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Kuharica
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Frizerka
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Polirarja
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Kleparja
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Italijansko, francoščino, angleščino
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Služkinjo
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Klobučarski

za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Modistinja
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Pletilje
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Iščem hišnika
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Tkalnega mojstra
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Gospodična
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Pletilje in šivilje
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Dobrega brivskega pomočnika
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Kontoristinja
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Mesto vzgojiteljice
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Blagajničarka
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Tistenu
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Prodajalka
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Dekle
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Gospodična

za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Sotjer
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Vesten mož
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Prodajalka
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Bojše dekle
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Mizar
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Absolventka
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Sotjer-mehanik
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Velik zaslužek
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Vsa ko konverzacija
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Lecons de français
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Francosčina
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Knjige
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Valvasor
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Geschichte der erotischen Kunst
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Kupim
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Železen štedilnik
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Takojšnja pomoč
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Otomano in stole
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Štedilnik
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Prehrana
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Dve osebi
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Več abonementov
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Otroka
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Pouk
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Nemščino
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Reven dijak
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Strokovnik
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Kuharica

za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Natakarica
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Prodajalka
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Bojše dekle
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Mizar
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Absolventka
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Sotjer-mehanik
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Velik zaslužek
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Vsa ko konverzacija
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Lecons de français
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Francosčina
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Knjige
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Valvasor
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Geschichte der erotischen Kunst
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Kupim
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Železen štedilnik
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Takojšnja pomoč
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Otomano in stole
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Štedilnik
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Prehrana
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Dve osebi
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Več abonementov
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Otroka
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Pouk
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Nemščino
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Reven dijak
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Strokovnik
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učenec
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Učiteljica

za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

abiturijentka
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Samostojna šivilja
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Mlad trg. pomočnik
za izdelavo delov, sprejemno takoj. Metla, Erazmova 9. 24300-1

Marcelle Tinayre:

Upornica

Roman

Rezko in glušeče je pozval telefon!

»Gospodična Floryjeva!«

»Gospod Bersier!«

»Gospa Valentinova...«

Jozana je pritekla. Slušalo je šlo iz rok v roke.

Neka dama v soboljem kožuhi je ujela Jozano in jo prisilila, da je zapustila telefon.

»Celo uro že čakam... Govoriti moram z gospo Foucartovo...«

»Ali, gospa, obrnite se do...«

»Pritožila bi se rada... Nagrade nisem dobila.«

»Ali, gospa, jaz nisem s tem...«

»Hočem, da mi vrnejo naročnino... Naročim si 'Femino' ali 'Srečno življenje', ta nova, izvrstna časopisa.«

»Svetujem vam, gospa, da pišete gospodu Foucartu...«

Jozana se je hitro poslovila od gospe, ki je naskočila malega Bersierja, še čisto mladega sodruidnika lista, ki je bil svez kakor vrtnica in gladko obrat. Z resnim obrazom je poslušal pritožbo gospe, ki je terjala pahljačo, vredno 7 frankov 50, kot nagrado za letno naročnino.

Po telefonu se je oglašil fotograf:

»Vi tam, gospa Valentinova?... Bil sem pri gospodični Brémundovi. Dala mi je svojo fotografijo, ki jo kaže v enajstem mesecu, v materinem naročju... Saj veste, za vašo serijo 'Velike igralke v otroških letih'«

»Prav, kar hitro napravite ploščo. Kakor veste, objavimo v prihodnji številki hkratu poseben članek o začetkih in umetniški karijeri gospodične Brémundove. Ali ste jo fotografirali doma, pod milim nebom, na odru, v avtomobilu?...«

12

»Nisem je mogel...«

»Kako?«

»Fotografija, ki mi jo je dala, je silno nesposobna... Gospodična Brémundova v naročju svoje matere je popolnoma naga, in videti je...«

»Kaj?«

»Vse!«

»Nu, v enajstem mesecu to nič ne škodi...«

»Zatrjujem vam, da je moči Brémundovo kar spoznati...«

»Po čem?«

»Po vsem!«

»Hm...«

»Da! In za primerjanje mi je hotela dati svojo najnovejšo fotografijo — kot dojenček, v isti pozi. Kar lomilo jo je od smeha.«

»Brémundovkino doviti so od sile!«

»Rekel sem ji, da bero 'Ženski svet' v rodbinah in da naj prizna naša sramežljivosti naših naročnic...«

»In?«

»Pa mi je zabrusila: 'Če me boste morili s takimi neslanostmi, vam svojega kšihra kratkoma ne dam'...«

»In Bersier piše članek, ki v njem hvali izvrstno vzgojo duhovite dive!«

»Izkušal sem jo potolažiti... Pa se je zadrila name: 'Nič vam ne dam, nič, nič! Spravite se'...«

»In tako ste storili...?«

»Ne takoj!... Poizkusil sem ji raztolmačiti... Rekel sem ji...«

»Nu?«

»Odgovorila mi je...«

Beseda je zamrla v nerazumljivem siku...

Jozana se je zasmejala.

Podala je slušalo Bersierju.

»Kje je gospa z nagrado?«

»Ta mora! Poslal sem jo k naši vrli tajnici... Kaj ste se pravkar razgovarjali po telefonu?... Smejete se... To se vam zelo

prilega... Zakaj se zmerom ne smejete?«

»Ker življenje ni, da bi se mu človek smejal...«

»Kadar se smejete, ste tako zali...«

»Tukaj Bersier... Kdo tam, prosim?«

Jozana je potrkala na vrata Madeleine Foucartove.

»Gospa...«

»Kaj hočete? Znorel bi človek!«

Glavna urednica je v zloženem angleškem naslanjaču sedela za svojo angleško pisalno mizo. Vzdignila je glavo z repastorumenimi lasmi, trdim pogledom in premeškimi ustnicami. Bila je sredi štiri-desetih let, nekoliko preobila, a še vredna poželjenja; zato se tudi nikakor ni hotela umakniti.

Nihče ni vedel, kdo je, od kod je, pač pa vsak, kako je bila prišla do svojega premoženja. Ukvarjala se je z vsem mogočim: s književnostjo, slikarstvom in poročevalstvom; vmes je bila tudi izsledovalska odprava na Špicberge. Vodila je gledališče, ustanavljala dolrodnele zavode, prirejala zbirke za ponesrečence — in s štiri-desetimi leti se je bila vrgla v žensko gibanje, kakor se druge vržejo cerkvi v objem.

S svojim možem, Izidorjem Foucartom, je bila ustanovila modni list »Parizanka«, nato majhen listič »Varstvo žene«, in čez dve leti »Ženski svet«, najodličnejši list na svetu. Spretno je špekulirala na radovednost snobov in na ničmurnost slavnih ljudi. Slavila je dojenčke in naročne psičke ter poročala o elegantnih dobrotah prireditvah, o junaštvih imenitnih sportnic, o domačih čednostih kraljic, o skromnosti pesnic in o ženitvah gledaliških igralcev. V »Ženskem svetu« so bile vse ženske lepe, vsi moški nadarjeni; najmalopridnejši so imeli nedolžne otroške duše. Vsi so bili bogati, sredi stilne domačnosti so se nastavljali občudovanju v brezhibnih oblekah iz prvih krojačnic za dame in gospode. In njihove slike, njih življenjepisi, vsa ta reklama in slava je vihrala v širni svet in mamila srca ponižnih naročnic in »Bovaryjev« v deželskih zatijih.

Samo z originalnim no-
žem »SOKO« boste za-
dovoljni.

DOBIVA SE POVSOD

POŠLJEM PO POŠTI VSA-
KEMU BREZPLAČNO NA PO-
SKUŠNJO

DOBIVA SE POVSOD

STAVRA POPOVIĆ, Beograd, Rimska 8.

KONJSKA STRUNA „ŽIMA“
(Rosshaar)

Žimo za žimnice (madrace) najbolje kvalitete, vsake vrste
in v vsaki množini dobite vedno pri trdnosti

FRANCO JEŠE, tovarna žime, Stražišče pri Kranju.

Vzorci franco! Ustanovljeno 1768. Cene nizke!

Pred nakupom si ogledajte
veliko razstavo otroških
in igračnih vozic-
kov, stolic, holer-
derjev, malih dvo-
koles, tričkljev, ši-
valnih strojev, mo-
torjev in dvokoles
v prostorih doma-
če tovarne.

»TRIBUNA« F. Batelj, Ljubljana, Karlovska
Najnižje cene! cesta 4. Ceniki franco.

Slabotni možki!

Kadar ste spolno slabotni ali nerazpoloženi

TAKOJ

pomore patentirano mehanično sredstvo
»Salus Standard«, ki je izumil zdravnik in
čigar učinek je ugotovljen po mnogih zdrav-
niških in privatniških v trenutku, kadar vi
želite, pridete do zaželjene zmožnosti.

EDINSTVENO

MEHANIČNO SREDSTVO

ki vam pomore zanesljivo tedaj, ko vam je
to potrebno. Razpolagamo z velikim številom zahval-
nic, potrjenih po javnih notarjih. Novi prospekt »SA-
LUS STANDARD« razpošiljamo s točnim navodilom
diskretno in zaprti kuverti brez zunanega naslova za
10.— Din. (Dinar ali poštne znamke.)

Zastopstvo »SALUS«, Zagreb, oddelek Jo. Varšav-
ska ulica 11.

Ogl. pr. reč. min. soc. pol. inar. zdravila, S. br. 18340 od 7. IX. 1934.

RAZUMEN TRGOVEC NE UGIBA

kje bo oglaševal, ker ve, da ima le dnevnik z vedno polnim
malim oglašnikom maso kupnomočnih čitateljev.

PERJE

Kokoške, purje, gosje, račje,
navadno, s strojem čiščeno
in čahano.

Vzorci se pošiljajo brezplač-
no in franco.

Dobavlja se v vsaki množini

E. Vajda, Čakovce

Telefon šte. 59, 60, 3, 4.

CENE PERJA ZELO ZNIZANE, ZAHTEVAJTE CENIK IN
VZORCE, KI JIH DOBITE BREZPLAČNO!

POTNIKA

z dobrim nastopom, kateri je že potoval v tej stroki in je
dobro vpeljan, perfektno zmožen slovenskega in nemškega
jezika. Ponudbe z navedbo sedanega mesta in priporo-
čila pod »Varščina in avtovož« na oglašni oddelek »Ju-
tra« v Mariboru. 8014

Paschkes — Aljinovi — Kraljević v Splitu

trgovina dalmatinskih izdelkov na debelo:
rožičev, suhih smojev, mandljev, slanah sardel, sardin,
olivnega olja i. t. d.

Cene zmerne, a odprema nagla in točna.

Telefon šte. 219. Brzjavni naslov: Pasal.

K L A V I R J I

in pianini, prvovrstnih svetovnih trdnih, novi
kakor tudi preigrani, po zelo zmernih cenah
stalno v zalogi!

Oddajam tudi na ugodna mesečna odplačila.
Vsa popravila in ugaševanje strokovnjaško.

M. ROPAS, CELJE.

NOVI KATALOG 3

„ŠOLO LJUBEZNI“

sreče in obojestranskega zadovoljstva v zakonu imenu-
jejo »Novi katalog 3«, v katerem so navedene pariške
specijalitete za gospe in gospode, zaščitna sredstva, inter-
esantni predmeti za intimno uporabo, gumasto pariško
blago, kurioziteti itd. Samo za odrasle! Diskretni na-
sveti gospe na zahtevo strogo zaprto! »Novi katalog
3« pošljemo diskretno in zaprti kuverti brez naslova trdnice
za 10.— Din v poštinih znamkah. Zastopstvo »Salus« Za-
greb 6-Jo., Varšavska ulica 11. Prospekt: »Slabi možki
— uspeh takoj!« Din 10.— v poštinih znamkah.

Čitajte „Jutrove“ male oglase, ki imajo vedno uspeh!

Samo prihranek pri dolgoletni uporabi

nikakor pa navidezen prihranek pri nakupu odloča, katere
peč je poceni. Najcenejša peč v uporabi je

ZEPHIR-PEČ

IZDELEK TOVARNE PEČI, ŠTEDILNIKOV IN EMAJLA
„ZEPHIR“ d. d. Subotica

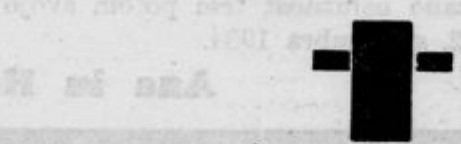
Zahtevajte brezplačne prospekte!

Samoprodaja:

Za Ljubljano: Jos. Zalta & Co., Dunaj-
ska cesta 9

za Celje: D. Rakusch
za Maribor: Železnina Lotz
za Ptuj: Anton Brenčič

Pri teh so skladišča vzorcev prvovrstnih
»Elite« in »Eva« štedilnikov iz iste to-
varne.

Naznanjamo žalostno vest, da je naš srčnoljub-
ljeni in dobri soprog, ozi. oče, brat in stric, gospod

JOSIP POLLAK

TRGOVEC

v soboto, dne 22. t. m. po dolgi in mukepolni bolezni,
previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek,
dne 24. septembra ob 1/3. uri popoldne iz hiše žalosti
Slomškova ulica št. 23 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 22. septembra 1934.

IVANA, soproga; MIRA, JOŠKO, otroka.

Venci se hvaležno odklanjajo. 8025

Potniki!

Stenice Vas motijo v
spanju po končanem
napornem delu

.... toda stenice uniči samo „FLIT“

Zahtevaj
izrečno

Ubod stenice ni samo neugoden ampak
tudi nevaren. Stenice prenašajo najhu-
še bolezni od hiše do hiše. Stenice so od-
porne, s slabimi sredstvi se ne morejo
uničiti. Zahtevajte zato izrečno »FLIT«
in ne zadovoljite se z imitacijami. Zahte-
vajte rumeno ročko s črnim robom in s
sliko vojaka. — (Za izlete in potovanja
vzemite potno kombinacijo: malo ročke
z malo brizgalko).

»FLIT« je originalen samo v zaprtih
ročkah.

FLIT
ZAŠČITNI ŽIG
samo v originalnih ročkah

Pazi: „FLIT“ sedaj prijetneje diši!

kot NAJPOPOLNEJŠA in cenejša
KRALJEVNI DVORNI DOBAVITELJ
NAJVEČJA DOMAČA RAZPOŠILJALNA TVRDKA

F. SCHNEIDER
IZDELOVANJE GLASBIL IN GLASBENIH PRILEKUN
ZAGREB, Nikolićeva ul. 10/c

Violine..... od Din 71.- navzgor
Kitare..... - 148.- -
Mandoline..... - 98.- -
Harmonike..... - 75.- -

HAJOVSKE KUBARE, kromatične,
harmonike, trube,
saksofoni in t.d.
najceneje.

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI
POŠTNI CENIK

Zaustavite

izpadanje las s petrole-
jem HAHN, najučinko-
vitejšim higienskim loti-
mom zoper izpadanje las,
zoper prhljaj in arbecito
na glavi, ne masti, in
ima prijeten vonj. Priporočajo ga mnogi
zdravniki. Prodaja se v vseh trgovinah
te stroke. Zastopstvo: H. Mayer in drug,
Zagreb.

Pétrole Hahn

Da postanejo
Vaši zobje bolj beli
ZA TRI STOPNJE V TREH DNEH

Na mah očisti KOLYNOS usta, ugonabljač ml-
krobe in klice

V zelo kratkem času boste videli, da daje KOLYNOS
znanstvena krema za zobe, zobem tak blek kot se
nikdar ne more doseči z običajno pasto za zobe. KO-
LYNOS se peni in vpija v vsako votlino, on odpravi
rumenkaste madeže in »lise« in nikakor ne kvari zobne
sklenine. Uporabite KOLYNOS takoj — 1 centimeter
na suhi ščetki dvakrat na dan — in takoj boste ugo-
tovili rezultata: zobje so postali beli, a desni postanejo
rdeče ko roža. Kupite tubo KOLYNOSA še danes!

Smejte se, smejte
se neprenehoma!...
Tako lepih zob ni-
sem še nikdar vi-
del.